

KATOLIŠKI

MISIONI

LJUBLJANA

JUAN PABLO II. HABLA DE LAS MISIONES

A los misioneros de Africa. (Fin.)

6. El magnífico trabajo que realizáis merece la solidaridad de toda la Iglesia local y de las Iglesias hermanas de todo el mundo.

Me siento especialmente dichoso de estar aquí y dirigirme, desde aquí, a todos los miembros de los puestos de misión. Es, por así decir, un momento de encuentro consigo mismo, para mí y para toda la Iglesia que yo represento. Sí, la Iglesia se encuentra consigo misma en vosotros, misioneros —zairreños, africanos o venidos de lejos—, porque toda ella debe ser en todo momento “misionera”. Así se extiende en amplitud y profundidad la acción de la “sal” y de la “levadura” de la que habla el Evangelio.

7. El encargo que yo he heredado del Apóstol Pedro es el de unir a todos los cristianos. Es también el de mantener el celo misionero. ¡Que el Señor os bendiga y bendiga a todos los puestos de misión como el vuestro!

Que bendiga a todos los miembros de esta misión: padres, niños, jóvenes, ancianos, y especialmente a todos los que sufren. Encomiendo vuestra comunidad a la Virgen María, nuestra Madre, hacia la que nos encamina espontáneamente el nombre del ángel Gabriel, patrón de esta parroquia. Que la paz de Cristo esté siempre con vosotros. Con mi afectuosa bendición apostólica.

SENTIDO MISIONERO

Alocución del Santo Padre al Episcopado filipino; martes 17 de febrero 1981.

Reflexionando sobre la Iglesia en Filipinas, el **aspecto misionero** aparece de distintos modos. Lo primero de todo es vuestro glorioso origen misionero, en el que vuestros antepasados abrazaron el mensaje de salvación que les fue proclamado. Reflexionar sobre esto es alabar a Dios en vuestra historia, en la generosidad de los misioneros que continúa hasta el presente. Reflexionar sobre vuestro pasado misionero es un reto a avanzar con el mismo celo. Para entender vuestro destino misionero, basta escuchar al Profeta Isaías que os urge: “Considerad la roca de que habéis sido tallados” (Is 51, 1). Hay, sin duda, muchos lugares en los que el nombre de Jesús aún no es conocido y donde su Evangelio debe ser proclamado todavía entre vosotros. Será vuestro celo y el de vuestros sacerdotes, junto con el compromiso de toda la comunidad eclesial el que inventará medios para proseguir la evangelización inicial y la catequesis posterior ante una cosecha que es inmensa. Al mismo tiempo escucharéis que otras naciones, especialmente vuestros vecinos en Asia, os gritan: “Pasa... y ayúdanos” (Act 16, 9). No hay duda de esto: Filipinas tiene una especial vocación misionera para proclamar la Buena Noticia, para llevar la luz de Cristo a las naciones. Esto debe realizarse con sacrificio personal, y a pesar de los limitados recursos, pero no faltará la gracia de Dios, y El suplirá vuestras necesidades. Pablo VI confirmó esta vocación misionera vuestra durante su visita aquí, y repetidamente después. Desde muchos puntos de vista, queridos hermanos, vosotros estáis llamados realmente a ser una Iglesia misionera.

Na naslovni strani vidimo tri misijonarje skupaj v Baragovem misijonišču: Stanko Pavlin, s. Fr. Flajšman in Rado Sušnik.

GLAS VPIJOČEGA...

Pred vrati Kitajske je leta 1552 v noči od 2. do 3. decembra umrl véliki misijonar sv. Frančišek Ksaver. Zasejal je Cerkev v Indiji in na Japonskem. Spoznal je, da brez kitajskega naroda Azija ne bo Kristusova.

Pred vrati Kitajske je nedavno stal drugi véliki apostol papež Janez Pavel II. Rad bi stopil na kitajska tla. Mu bo omogočeno? Bog daj, da bi ga ne zadela Frančiškova usoda.

Več kot štiristo let razmaka.

Japonska je bila nekdanj velik up. Desetina Japoncev je že bila v katoliški Cerkvi. Takrat pred štiristo leti. Danes jih ni niti pol odstotka.

Kitajska molči.

In vendar Cerkev mora pognati korenine v teh vélikih kulturah, v teh narodih, ki pomenijo prihodnost sveta. Japonska bo vodila svetovni trg, vsaj vsak peti – če ne četrti – človek na svetu bo Kitajec. In Cerkev je šele pred vrati obeh narodov, obeh kultur.

Inkulturacija. O tem se danes veliko govori. Včasih smo rekli adaptacija, prilagoditev, ali zakoreninjenje. Danes ni nobenega vprašanja več o „uvažanju“. Cerkev mora zrasti na „domačih“ tleh. Domača tla pa so vsa ozemlja, vsi narodi, vse kulture. Papeževa navzočnost to vsakokrat že simbolično poudarja, ko poljubi tla. Tudi na Filipinih, ki niso več v pravem pomenu misijonski svet – edina izjema v Aziji. Isto je povedal, ne samo simbolično pokazal, v Afriki, isto na Japonskem.

Da, inkulturacija! Ne neokolonializem. Ni prvo socialno vprašanje, ki ga lahko rešuje kdorkoli. In bi ga moral ves bogati svet. Mimo reveža ne more noben misijonar, sicer ne priča za Kristusa. A evangelizacija je njegova prva naloga. Cerkev mora zrasti na domačih tleh – čeprav s pomočjo in žulji misijonarjev „od drugod“ – in dobiti mora domačo obliko. A papež prenapetežem jasno pove: ostati mora katoliška. In to je tudi eden razlogov, kako potrebni so „tujci“ misijonarji.

„Nobeno novo občestvo, ki je vcepljeno na drevo Cerkve, ne more neodvisno živeti svojega življenja. Živi le, če je deležno velikega življenjskega toka, ki oživlja celotno drevo.“ To je Janez Pavel II. povedal v Afriki. Kako šele je mogel na to misliti pred vrati Kitajske, kjer obstoji „narodna katoliška Cerkev“, o kateri se ne morejo jasno izraziti niti njeni predstavniki, niti Vatikan. Papežu so jasne temne strani misijonske zgodovine.

vine, ko je ob „obrednem boju“ propadel misijon na Kitajskem, na Japonskem in v Indiji. Pa se danes lahko vprašamo: Ali bi imeli danes cvetočo Cerkev na Kitajskem, na Japonskem in v Indiji, če bi takrat prav rešili to vprašanje? Ali pa bi imeli krščanske ločine, ki bi bile več ali manj blizu (ali daleč) katoliški Cerkvi.

Da, inkulturacija, a ostati mora vesoljnost. Kristus je ustanovil eno Cerkev za vse, v vsakem narodu pa s svojim obrazom. Ta teža vprašanja stoji pred Cerkvijo danes nič manj kot pred štiristo leti.

FS

MISIJONSKI ČAS.

Vem za tisti kraj z zemljó peščeno
v lahnožolti barvi hrepenenj,
s sončnim nébesom za srečno streho,
s palmami za tih zelenkast stenj.

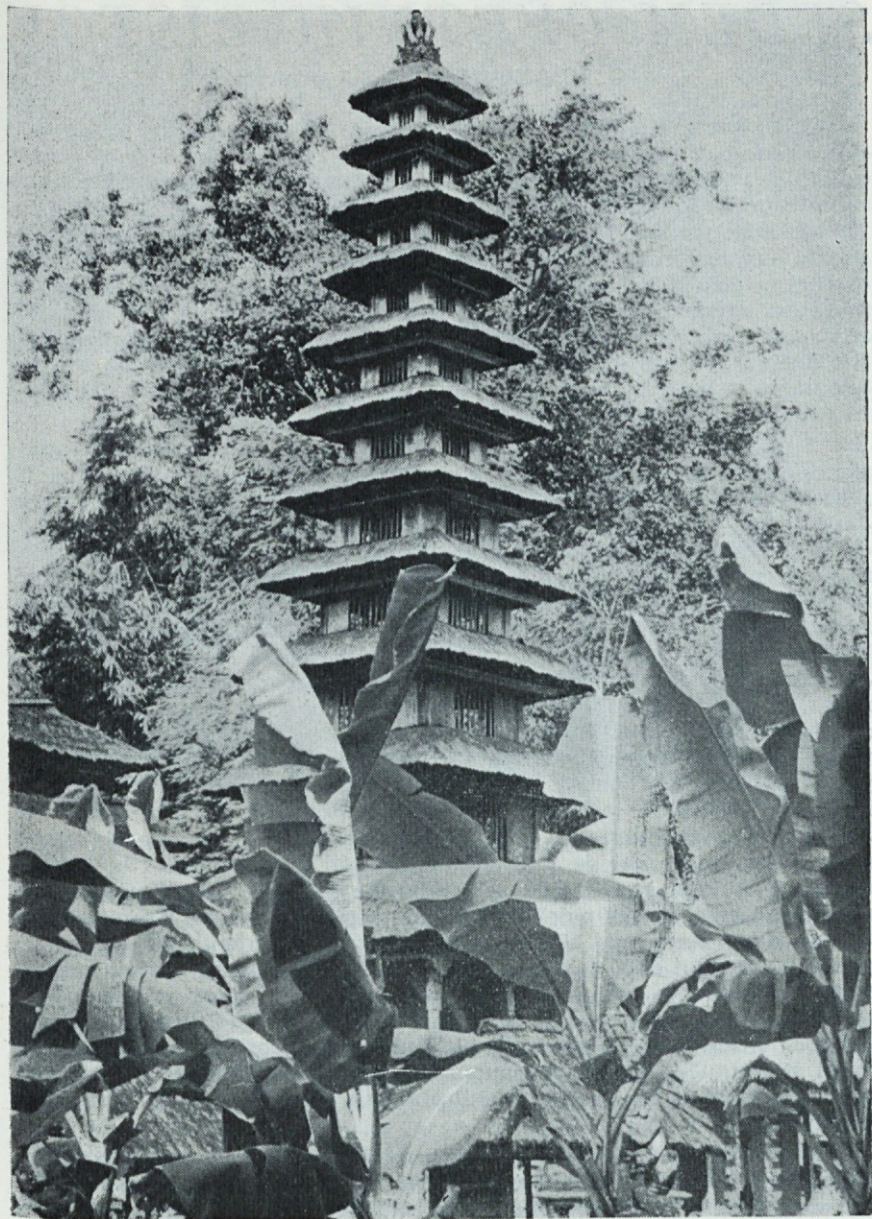
Vem za tisti kraj, da čaka náme:
v dihanje morjâ prisluškujoč,
v krik galebov z vrha vetra ladje,
v lunine stopinje v svilno noč.

Vem! A še ne morem vanj oditi –
še je treba v padcu najti dvig,
še v besede spremeniti misli,
razvrstiti v nov prehod umik.

Vem za tisti kraj ob sinjih valčkih.
Čujem ptic in školjk ob palmah glas.
S sten vesoljstva ljubljeni kazalci
tikitikitákajo moj čas.

Vladimir Kos

Vsak katoličan ima svoj misijonski čas, posebno pa tisti, ki je del aktivnega misijonskega zaledja in seveda tisti, ki je aktiven misijonar. Lepote tega sveta nam po Stvarnikovi zamisli pomagajo k slutnji o Novem Vesoljstvu, po katerem vsi na skrivaj hrepenimo in ki nam ga je naš Odrešenik osvojil za bodočnost. Njegovi načrti so tista vesoljna ura, kjer poteka naše življenje, dotlej da se kazalci ustavijo za vsakogar izmed nas drugače, a na posebno blažen način za tiste, vpletene v misijonsko delovanje katerikoli vrste.

Lepe človeške stvaritve – sredi božjega stvarstva

SEDEM CVETNIH LISTOV

O. VLADIMIR KOS S.J., Tokyo

Tako kot ima japonska kamelija do sedem cvetnih listov, tja od bele do rožnate barve, tako bo tudi to misijonsko kramljanje obsegalo sedem odlomkov, tako razvrščenih, da bo že en sam odlomek dovolj, da se ob njem ustavite in darujete eno Zdravomarijo za naše otoke. Razvrščenost na odlomke pa ima še to prednost, da lahko posamezne odlomke napišem, kadar si morem „vzeti“ čas za to, kar je težje storiti pri „gradbi“ enovitega članka. Oba, bralec in pisec, se lahko ravnata po starem japonskem pregovoru: „Isógeba mawáre“ – dobesedno: „če se ti mudi, se izogni“ namreč vsemu, kar bi ti jemalo čas. Za pravilno izgovorjavo teh dveh japonskih glagolov je treba zloga –so– in –wa– (w je takorekoč naš u, a na hitro izgovorjen) čisto rahlo dvigniti ali naglasiti. A če to poskusite, ste že sredi prvega odlomka.

1. Japonščina namreč šteje svoje zloge ali po posameznih samoglasnikih ali pa po zloženkah iz soglasnika in samoglasnika. Črka in glas –n na koncu besede tvori izjemo, ker tudi velja za samostojen zlog. Japonologi – to je, strokovnjaki za japonski jezik in kulturo – pravijo, da je to zato, ker so bili izgovarjali takšen –n nekoč kot –mu. Dejansko ni moderni japonski –n podoben npr. indoevropskemu –n v slovenščini, nemščini, francoščini, angleščini; treba ga je tako izgovoriti, da obenem zveni v nosni votlini kot –n–, nekako tako, kot govorijo prehlajeni ljudje ali pa ljudje s cmoki v ustih. Ne obupajte, če se vam ne posreči; Japonci vam bodo hvaležni za vsak poskus izgovorjave. Japonski časnikar, ki je obiskal papeža Janeza Pavla II. (ta se je pridno učil japonske izgovorjave za sv. mašo v japonščini, ko se je pripravljval na potovanje na Daljni Vzhod), je celo Japonsko razveselil z besedami, ki mu jih je papež tedaj zaupal: „Japonci so nedvomno brihtni ljudje, ker imajo tako težaven jezik...“ Znanje japonščine je za misijonarja na Japonskem tista ovira, ki se ji ne sme izogniti, a ki zmeraj ostane neke vrste ovira, ker je tako težko prenesti v japonščino to, kar so evropska stoletja razvijajoče se krščanske kulture (kljub padcem in nazadovanjem) mogla položiti v glavne evropske jezike. Trenutno deluje na Japonskem vsaj 1900 duhovnikov (vštevši njenih 16 škofov Japoncev), več kot 6700 je sester in več kot 360 redovnih bratov; večina sester je Japonk, a večina duhovnikov in redovnih bratov je bila rojena izven Japonske. Ali ni tukaj na mestu trenutek za eno Zdravomarijo, da Kraljica misijonov, ki govori jezik ljubezni, izprosi milost vztrajanja vsem, ki se mučijo z učenjem japonščine. Jaz poznam vsaj tri talentirane misijonarje, ki se jim je čoln razbil ob obali japonščine in so jih morali poslati nazaj.

2. Nezanje japonščine je eno izmed glavnih misijonskih ovir na Japonskem. Seveda pomeni jezik obenem sposobnost uživanja v japonske razmere. Tu se še posebno pozna moč Jezusove milosti ali pomoči: naloga misijonarja nas naravnava v japonsko družbo in ne v propagi-

Japonski delavci v Tokiu protestirajo proti druginji in terjajo višje plače.

ranje vrednot lastne dežele in tudi ne v uveljavljanje osebno sebičnih koristi. A še ene velike misijonske ovire ne smemo pozabiti: japonskega podnebja in njegovih skrajnosti ter njegove povezave z misijonarjevimi značajem in filozofijo. Japonskih katoličanov je trenutno štiriintrideset stotink – številko sem izpisal, da ne bo pomote in ne boste mislili, da sem k 400.000 pozabil pripisati še eno ničlo. Petdeset let po prihodu sv. Frančiška Ksaverija na Japonsko (15. avg. 1549) je – po mnenju strokovnjakov – naraslo število kristjanov na 300.000; petdeset let pozneje, to je po dvojnem preganjanju 1597 in 1614-1651, lahko govorimo le še o Cerkvi v katakombah. Zdi se mi, da ima Zli Duh silen interes na tem, da odvrne kar se da dosti Japoncev od Kristusa – ali slutiti, da bi katoliška Japonska igrala odločilno vlogo v Aziji milijard nesmrtnih duš? Kakorkoli že, na razpolago ima na Japonskem skušnjava malodušnosti, s katero se skuša vrniti v misijonarjevo razpoloženje, kadar se japonsko podnebje poveže s kakšno misijonarjevo boleznijo ali pa s kakšnim občutkom osamelosti odnosno neplodnega delovanja. Posebno

ta zadnja oblika skušnjave je na Japonskem izredno občutljiva. In vendar je kljub štiriintridesetim stotinkam katoliškega prebivalstva Japonske vsaj 303 osnovnih in srednjih šol v njihovih rokah, več kot 1329 socialno karitativnih ustanov skrbi v Kristusovem imenu za najbolj prizadeti odstotek japonske družbe, 42 ustanov širi Kristusovo luč na vseučiliški ravni, in točno 90 let po zopetni vpostavitvi cerkvenih struktur na Japonskem zdaj 721 župnij utripa kot toliko živih celic v Skrivnostnem Živem Telesu Kristusovem. In – več kot 11500 – enajsttisoč petsto – Japoncev se pripravlja na sprejem sv. krsta, in k temu številu je treba pridati vsaj še eno, ker ni všeta delavka, ki jo že skoraj eno leto pripravljam na vstop v krščanstvo. Tukaj omenjene stotinke veljajo za vse otoke in zato je možno, da takšna skušnjava uspešno napade misionarja, posebno v kakšni skriti, večinoma protikrščanski vasi, ali pa v drobni četrti ogromnega mesta s še bolj ogromno brezbriznostjo. Ali ni vsaj ena Zdravamarija na mestu? Da bi nas malodušnost ne premagala. Da bi ravnodušno prepustili žetev božjemu letnemu času!

3. Od 23. februarja do 26. istega mesca je papež Janez Pavel II obiskal Japonsko. Menim, da je to ena izmed velikih milosti, ki smo jo prejeli za celoten misijon. Kot Janez Pavel II še ni noben katoliški poglavar tako ugodno vplival na japonsko javno mnenje; papežev simpatičen nastop so prenašali ekrani po vsej deželi, včasih celo ob najbolj priljubljeni uri zvečer, ko se japonske družine zbirajo okrog ekrana takorekoč polnoštevilno. Kolikor mi je znano, je vsak večji japonski časopis s sliko in besedilom – skoraj navdušeno – predstavil papeža, toda o tem so gotovo poročali tudi svetovni časopisi. Le to bi rad omenil, da so v Tokiu proti papeževemu obisku javno nastopili le tkzv. skrajni desničarji, ki sanjajo o novi militaristični Japonski in o vpostavitvi nekdanjega češččenja cesarja kot „sina nebes“. Po papeževem obisku je Japonce zadela vest, ki so jo baje – po japonskem radijskem oznanilu – razširili italijanski časopisi, češ da je bil japonski sprejem papeža hladen; nimajo pojma, kako je japonska policija, na sredi med skrajnimi desničarji in skrajnimi levičarji in anarhisti, delala noč in dan, da zniža število tisočev in tisočev, ki so hoteli iti pozdravit papeža, na nekaj stotin, vsaj na letališču, ki se ga ne da tako lahko kontrolirati. Cerkev na Japonskem je morala prevzeti del stroškov, a kolikor mi je znano, je tudi najbolj reven japonski vernik – ki ga sploh nikdo ni prosil za denar – smehljaje prispeval, kar je zmogel. Neka vdova, ki sem ji rekel, da ji pravzaprav ni treba nič prispevati, ker nima dovolj sredstev, mi je posredovala tole pridigo: „Dragi gospod – nimate pojma, kakšna čast je za nas Japonce, in kakšno veselje za nas katoliške Japonce, da lahko pozdravimo na naši zemlji svetega očeta!“ In še enkrat je vzkliknila: „Kakšna čast!“ Priklonil sem se in skesano priznal, da sem položaj motril enostransko; spomnila me je na tisto vdovo v sv. pismu, in enako velikodušno in svetopisemsko se mi je nasmehnila.

4. Dobro si še enkrat oglejte poročila časopisov in revij o papeževih potovanjih po svetu – nikjer, se mi zdi, ne boste opazili zapisane primerjave, ki bi jo rad uvedel tukaj v zvezi s papeževim obiskom

Japonske. Če so toliki tisoči odkrivali v papežu resničnost, ljubeznivost, življenjsko veselje in neke vrste lepoto – kako bomo šele veseli, ko se bomo srečali z dobroto, resnico, lepoto in življenjem, utelešenim v našem Gospodu Jezusu! On je vir vsega tega novega v stvarstvu in Njega lahko zaslutimo, kadarkoli doživimo to novost n.pr. v spoznavanju svetnikov, ki so naši najboljši prijatelji v nebesih; ali pa v občevanju s tkzv. navadnimi kristjani, ki dajo to novost na ta ali oni način čutiti, čeprav se tega sami ne zavedajo, vsaj namerno ne. Pri skrbnem branju evangelijev imamo vtis, da so evangelisti nalašč pustili Jezusove poteze obraza in kretenj v ozadju Njegovih besed in dejanj, ker bi še tako podroben opis ne mogel izčrpati te čudovite Osebnosti. Najmočnejša Njegova poteza je ljubezen, čista, nesebična, stvariteljska ljubezen: dobesedno stvariteljska, ker nam hoče dati novo življenje. To dejstvo je del našega vsakdanjega življenja in je najtesneje prepleteno z Božjo Previdnostjo. Pravim „je“; ne rečem „je bilo“ odnosno „bo“; Jezus namreč živi in vsi tokovi časa se stekajo v Njegovo Srce. Tudi dogodki svetovne zgodovine; takšni, ki jih spoznamo po občilih, in takšni, ki jih bomo odkrili šele kdaj pozneje, ker se zdaj porajajo v skriti tihoti nepomembnosti. V luči vere je vsakdanje življenje razpredeno v dveh razsežnostih: v misijonskem zaledju in misijonarjenju; 2. Vat. Zbor namreč ugotavlja, v odloku Presbyterorum ordinis v 11. odstavku, da ima vse krščansko ljudstvo dolžnost, da pri misijonarjenju na ta ali oni način sodeluje, n.pr. s stalno molitvijo odnosno s tem, kar more nuditi v pomoč, „tako da bo Cerkev imela zmeraj zadostno število duhovnikov za uresničenje svojega poslanstva.“ Ne le po papeževem obisku, ampak na najrazličnejše načine deluje Božje Srce, da se Njegovi učijo v šoli ljubezni in da tako lahko „nudijo še drugim tisti dar vere, ki so ga sami prejeli kot dar“ (Ad gentes 2. Vat. Zb., odl. 41). Če tudi tukaj postojimo in polni zaupanja molimo eno Zdravamarijo za takšno krščanstvo na Japonskem, so-delujemo z Božjo Previdnostjo in niti ena Zdravamarija ne bo zgubljena. Sicer imamo na Japonskem pregovor: „Oni no némbucu“ (po naše pisano; oni = hudič; no = od, in znak 2. sklon; némbucu = molitev k Budi), ki pomeni, da je preveč pobožnih besed navadnega človeka sumljiva zadeva; a ni me sram, da znova in znova omenim, kako so svete stvari notranje povezane z misijonskim zaledjem in misijonarjenjem; našim čutom nedostopne stvari je treba osvetliti z več strani, da se notranje oko vsakdanjega življenja navadi na svetlobo drugačne vrste. Zato ponavljam: gre za naše vsakdanje življenje, ki se v svoji razsežnosti misijonskega zaledja širi v misijonsko fronto ali misijonarjenje. Pod tem vidikom pravzaprav čisto vsakdanjega življenja ni, ker iz svojega misijonskega zaledja vsak dan vpliva na misijonarjenje. To pa je: ekspedicija v imenu Božje Previdnosti.

5. Ta odlomek pišem pod belimi strehami; do davi je snežilo in deževalo, zdaj pa je le še oblačno pozimsko nebo, ki nas obdaja s svojo sivo pozornostjo. Kljub hladu si upam staviti naslednje vprašanje: Ali veste, da je sv. Frančiška Ksaverija spremljal na vseh misijonskih poteh po Japonski – Slovan, natančneje Hrvat? Ne sicer telesno, ampak

v obliki duhovne knjige, ki jo je Frančišek tako pridno in vztrajno bral, da se je je prijel priimek „Frančiškova knjiga“. Gre za latinsko pisano knjigo z naslovom „De institutione bene vivendi per exempla sanctorum“, po naše: O načrtno pravilnem življenju po zgledu svetnikov. Leto prve izdaje: 1506. Kmalu je bila prevedena v šest jezikov, med njimi češčino... Pisatelj: Marko Marulić, ali kakor se je takrat pisal po latinsko Marcus Marulus. Rojen v Splitu 18. 3. 1450, umrl istotam 6. 1. 1524. Bil je humanist, pesnik, pisatelj nabožnih knjig, in Hrvati ga imenujejo „očeta hrvatske literature“. Iz plemiške rodbine, sin odvetnika, je študiral v Padovi, nakar je kot pisatelj skoraj vse življenje prebil v Splitu. Pravim „skoraj“: ker je šestdesetleten vstopil k frančiškonom, na enem izmed jadranskih otokov, a po dveh letih je razočaran – baje nad tedanjim samostanskim življenjem – spet izstopil in se vrnil v Split. Njegova sestra pa je postala redovnica in, kolikor mi je znano, je vztrajala do smrti. Zanj in za njene soredovnice je g. Marulić celo napisal duhovne spise. Sploh je v svojih spisih in posebno v svojih epih vzpodbujal Hrvate, da se složno borijo za vero proti Turkom, ki so jih najbolj ogrožali. Zgoraj omenjena knjiga zajema praktične zglede iz Stare in Nove Zaveze, galerijo svetnikov pa mu omogočajo predvsem dela sv. Hieronima, sv. Gregorija Velikega, Evzebija iz Cezareje in Janeza Cassiana; celotno delo pa preveva navdušenje nad ideali sv. Bernarda in sv. Bonaventure. Najbrž Marulić ni slutil, da bo med svojimi bralci vzgajal tudi bodočega svetnika in prvega misijonarja Japonske, iz česar spet lahko sklepamo – po Marulićevo, bi rekel –, da se naš Gospod poslužuje tudi tiskane besede, ki sicer ni Sveto pismo, a ki jo nevidne duhovne niti vežejo na neizčrpljivo zakladnico vere. Ali niso takšne vrste tiskana beseda tudi naši Katoliški Misijoni? Ta stavek v obliki vprašanja – da ne bo pretrdo zazvenel – sem zapisal iz prepričanja in brez prišepetavanja. Pri čemer se spominjam slikovitega japonskega pregovora: tóday no šta kuráši (pisano po naše; tóday = svetilnik; no = od, odnosno znak genitiva predhodne besede; kuráši = teman, temno; to je klasično literarna beseda, v govoricu rečemo kuráj; šta = spodaj, ob vznožju): ob vznožju svetilnika je temno. Saj veste, zakaj.

6. Ob tem odlomku je spet postalo toplo, kamelije stoje zadovoljne ob strani zidov, ki jih čuvajo, ptički si navdušeno – ali pa razburjeno, ne vem – nekaj pripovedujejo, se smejo in prepevajo, seveda v ptičjem jeziku. Po radijskih poročilih se pomlad že bliža Zahodni Japonski; tukaj v Tokiju pravimo, da je Zahodna Japonska zmeraj prva tam, kjer se kaj dobi... tam je tudi največje japonsko trgovsko mesto Ósaka z dva milijona osemstosedem tisoč prebivalci, v delti rek Jódo in Jámato. Diktator Hidejóši Tojotómi (umrl 1598) je v tem mestu zgradil največji japonski grad. Eno leto pred svojo smrtjo je dal križati 26 kristjanov v Nagasaki-ju. Še eno leto preje pa je organiziral drugo invazijo Koreje (prvič je bil vdrl vanjo aprila 1592), ki se je končala s porazom tako kot prva in še bolj. 383 let po njegovi smrti je poglavar teh križanih kristjanov v istem Nagasaki-ju ves svet opozoril na čudovito junaštvo teh in neštevilnih drugih japonskih mučen-

cev; in kmalu bo 36 let, odkar je vsaj Južna Koreja brez japonske nadvlade (Severno Korejo zdaj kontrolirajo iz Moskve) – kam so se razblinili liktatorjevi mogočni načrti? Božja Previdnost pa je še na drug način „poplačala“ diktatorjevo zlo: Cerkev za hudodelce ožigosanih kristjanov je dala enega svojih sinov Amerikancem, zmagovalcem 2. svetovne vojne; katoličan general D. Mac Arthur je zasedel premagano Japonsko in še zdaj se večina Japoncev iz te dobe hvaležno spominja njegove uvidevne in predvsem usmiljene uprave, posebno pa njegove odločne politike, da prepreči Sovjetom vmešavanje v japonske zadeve. Kako že pravimo? Božji mlini meljejo počasi, a temeljito... če le imamo božje mlino v pravi perspektivi. Navsezadnje človek ne more dolžiti celotne Japonske ne za vpade v Korejo in ne za preganjanje kristjanov – ti in podobni „podvigi“ so dosežki, značilni za diktatorje, ki obožujejo silo in nasilje. Recimo mu demonsko nasilje. S tega vidika je molitev za misijonske dežele odločilnega pomena...“ Kolikokrat je že Zli Duh prevaral ljudi, da so se podvrgli stvarem namesto Stvarniku... spet drugi žive in umro v svetu brez Boga in brez upa. Prav takšnim ljudem je treba razodeti, kako čudoviti je Bog in treba jih je duševno ozdraviti, in zato Cerkev ne more pozabiti Gospodove zapovedi: ‚Oznanjajte evangelij celemu stvarstvu‘ (Mk 16: 16), in zato se dan in noč trudi z misijonskim delom.“ (2. Vat. Zbor, Lumen gentium, odl. 16; častiti očetje tega Zbora mi morajo oprostiti bolj smiselni prevod).

7. Ta zadnji odlomek je ves zavil v dim skodelice vročega japonskega čaja. Tudi čajev cvet spada v družino kamelij, le da mu pravimo botanično *camellia sinensis*, t.j. Kitajska kamelija. Ta odlomek je sedmi beli list v naslovu omenjene tkzv. japonske kamelije – *camellia japonica* –, ki pa so jo prinesli na Japonsko baje iz Avstralije. Z menoj (pa ne iz iste skodelice) srebajo čaj japonski kristjani. V naglici zvrnjeni čaj pomeni zaposlenost in neprimeren čas za novice in razgovor. Mi pa pijemo čaj počasi in tako, da pri vsej pozornosti, ki jo posvečamo naravi pod oknom, vedno znova pridemo nazaj na prostor, ki ga tvorijo naši obrazi, posebno naše oči. In ko tako pogovor nanese na obisk papeža Janeza Pavla II. v Nagasaki-ju, eden izmed navzočih razkrije, da so kristjani severozahodnega otočja Gotō – pet velikih in 150 manjših otokov, s površino okrog 690 km², kake 4 ure s parnikom iz Nagasakija – vse od časov preganjanja v 16 / 17 stoletju skrbno čuvali prerokbo iz ust enega izmed teh preganjanih prednikov, češ da bo čez toliko in toliko rodov prišel iz Zahoda sam beli oče jih obiskat... baje se število rodov natanko ujema s sedanjim časom; in zato ni bila nobena žrtev premajhna za potomce teh prednikov, da se napotijo v Nagasaki pozdravit dvakrat belega očeta, ki mu je hud snežni vihar prav ta dan še enkrat pobelil talar. Eden izmed navzočih reče: „Na tem svetu se dogajajo tudi skrivnostne reči.“ In vsi prikramo in z japonskim mrmranjem izrazimo, da se strinjamo. Kar me je spomnilo na zares izreden dogodek v zvezi s preganjanimi kristjani, toda o tem spet kdaj na drugem cvetnem listu tokijske kamelije.

1981, v mescu marčnih vetrov.

S sočutnim srcem...

LEPO DELO S. NOVAK O.S.U.

S. FRANČIŠKA NOVAK O.S.U., Tajska

Ker od začetka novembra skoro nisem več pisala, naj grem z „novicami“ za nekaj mesecev nazaj. V drugi polovici oktobra so bile polletne 2-tedenske „počitnice“, ki sem jih preživela na jugu, največ v Bangkoku. Najprej je bilo zborovanje nekaterih sester in učiteljic iz naših 4 uršulinskih šol v deželi. Gre se za zboljšanje odnosov in bolj plodno sodelovanje z našimi številnimi laičnimi učiteljicami. Sestre misijonarke se pridno staramo, nekatere so odšle, domačih poklicev je mnogo premalo vsaj za naše uršulinske vrste. Tako, če naj se naše vzgojno delo nadaljuje (zdi se, da je še zelo cenjeno in potrebno) in ne zgubi na svoji pristnosti, je treba pridobiti laične moči za naše ideale. To ni lahko delo med redkimi katoliškimi in še toliko manj med večino budističnih. Vse zajema isti rezki materialistični duh... Bilo nas je 40, tretjina sester. Pri vodstvu je bila naša prednica Kanadka, sr Laetitia, zelo navdušena in nadarjena vzgojiteljica, naša tajska sestra Mani iz čisto budistične družine tu v Chiengmai-u, a ona in vse njene sestre so bile naše učenke – in Nitaya, katoliška profesorica taiščine v Mater Dei: tri, zelo posrečene zastopnice naših vzgojnih podvigov na Tajskem. Delile so z nami svoje ideale in me naj bi jih delile drugim naprej...

Najlepši je bil pa zame obisk pri beguncih v Khao-I-Dang na Kampučijski meji. Dovoljenje mi je dobila in ponudila spremstvo francoska sestra usmiljenka, nad 30 let misijonarka-bolničarka v Vietnamu in nato med gobavci na Tajskem. Od oktobra 1979, ko so prišli valovi sestradanih, bolnih umirajočih beguncev, je pa ves čas med njimi, dasi ji rak razjeda telo! Z ameriškim autobusom Rdečega Križa smo se odpeljali iz Bangkoka zgodaj popoldne in prispeli v Aranya-prathet ob meji pozno v noč. Poleg mene je sedel ameriški duhovnik-misijonar Maryknoll-ec, ki deluje med begunci že nekaj mesecev. Iz južnih Filipinov se je priglasil za pomoč najbolj bednim, pomagal naj bi šel Materi Tereziji v Indiji ali pa beguncem na Tajsko. Kar ponosen je bil na svoje delo med begunci. Dela je premnogo, dasi ne obvlada kampučijskega jezika. Tolmači so vedno na razpolago in ljudje so tako željni dobre besede, zanimanja, tolažbe, pomoči, da je vsak dan prekratek!

Naslednji dan sva šli s sestro in francosko usmiljenko posredovat dovoljenje pri tajskih oblasteh za njeno delo med begunci. Sitnosti je mnogo s temi dovoljenji, zlasti če ne obviadaš jezika. Francoski dobrotniki pošiljajo sestri usmiljenki potrebne reči za novorojena deteta in njihove matere, a vsak dan je morala predložiti te pakete oblastem in prositi za dovoljenje, da razdeli. Zdaj bo to lahko storila enkrat na teden! Nato smo šle delit oblačila begunskim otrokom. Vsi so morali ostati lepo v baraki pri starših, če so jih imeli, nič se niso smeli poditi za nami. Sestra je bila pravi policaj in je bilo to res potrebno. Pri tem delu nam je pomagalo prijazno kampučijsko dekle Mao Sao Let. Bila je v prvem letu univerze, ko je l. 1975 morala z materjo, brati in sestrami

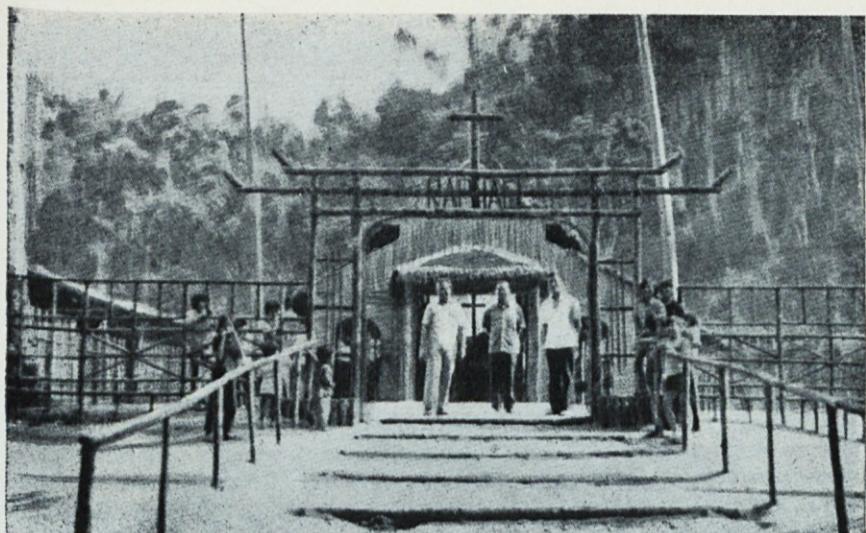
na beg. Za silo lomi francoščino in pomaga v taborišču kot bolničarka. Kako rada bi šla v „tretjo deželo“, najrajši v Kanado z vso svojo družino, se ji bo le posrečilo?

Po skromni skledi riža za kosilo smo kramljale z mladim vietnamskim duhovnikom, beguncem, ki nam je potem v taboriščni kapeli iz bambusa daroval sv. mašo. Kakšna revščina in kakšno bogastvo ta sv. maša! V nedeljo se v tej baraki zberejo vsi katoličani. . . A ta duhovnik je imel trdno upanje, da bo kmalu odšel za svojimi v Avstralijo. Njegov brat še čaka na dovoljenje, družina je vsa razkropljena, on pa ves za Boga, pripravljen nadaljevati svoje duhovniško delo med rojaki, kjerkoli.

Najlepša je bila moja druga noč v taborišču 25. okt. Dva meseca vnaprej sem imela Božič z Marijo pri dojenčih v taborišču. Mlade sestre usmiljenke, ki so prišle iz Pariza za tri mesece na pomoč beguncem, so zaposlene v porodnišnici. Vsako noč prijoka na ta svet kakih 15 - 20 otročičev samo v baraki-porodnišnici v Khao-I-Dang. Žene pridejo v največji revščini, v spremstvu moža, če ga še imajo. Sestre imajo za vsako ne samo prijazen smehljaj, ampak tudi čeden paket s potrebnim za mater in otroka, dar francoskih dobrotnikov. Za noč mi je sestra usmiljenka zaupala v skrb 5 nekaj dni starih dojenčkov, ki so bili potrebni posebne nege, medtem ko so njihove mame nujno potrebovale nočni počitek. Skrbno sem poslušala navodila in se potem ravnala po njih vso noč do jutra, niti minute ni bilo proste. Od enega do drugega. . . ko je bil peti nasičen in snažen, je prvi že vokal in vzbujal pozornost. Poleg zibelk, to so bile stare škatlje z nekaj cunjami, je na golih tleh ležala brez odeje, brez komarne mreže, kakih 10 let stara sestra enega dojenčkov. Ni mogla spati, komarji so jo neprestano mučili, tudi luč, ki je nismo smeli ugasniti. Sredi noči se je začela igrati s kamenčki, ki so bili njeno trdo ležišče. Do srca se mi je zasmilila in toliko drugih, tudi moških, ki so ležali na tleh, kjer so mogli, samo da so bili blizu svojih žena in novorojenega otroka.

Begunci v Khao-I-Dang so še veliki reveži. A od 150.000 jih ostane v taborišču še kakih 70.000. Barake razpadajo, jih podirajo, gradijo nove. Prostora je mnogo več, kot sem ga videla pred meseci v taborišču Sa-Keo, a svobode tudi tu ni. To taborišče je kot velikanska ječa ob vznožju čudno zategnjene nizke gore. Kar vabila je s svojim zelenjem iz taboriščnega prahu, blata in peska. Tudi begunce menda vabi, da bi preko nje našli pot v svobodo, a je tajaska straža stroga in kazni za beg je gotova smrt in še kaj hujšega, posebno za ženske.

Lepa in kar prekratka je bila moja „božična noč“ v Khao-I-Dang med dojenčki, v mislih na Marijo in na toliko mater, ki jih take noči spremljajo skozi življenje. Težko se je bilo posloviti od taborišča, rada bi ostala in delila pomoč, a zato je treba dovoljenj od oblasti in zmožnosti za tako delo, tudi odsotnost drugih dolžnosti, ki so me klicale nazaj v Bangkok na še drugo zborovanje zastopnikov vseh privatnih katoliških šol v deželi. Spet je bilo zanimivo, zahtevno, polno odgovornosti pred Bogom in ljudmi. Nato še tri-dnevne duhovne vaje za uršu-

Pogled na katoliško kapelo v begunskem taborišču, ki so jo katoliški begunci sami postavili.

linske sestre in nazaj v Chiengmai. Po Vsch Svetih se začne druga polovica šolskega leta, ki me je takoj zajelo s svojimi dolžnostmi. Božično igro bo treba pripraviti in to vedno zahteva mnogo časa, skrbi in dela.

Na praznik Kristusa Kralja smo imeli lepo slovesnost obnove krstnih obljub 60 velikih učencev in učenk iz vseh katoliških šol v Chiengmai-u. Pripravili smo jih na ta dan s 3-dnevnimi duhovnimi vajami na gori Suthep.

10. dec., že sredi suhe dobe, je na gorah zahodno od Chiengmai-a ves dan močno deževalo. Tam imajo v Mae Porn Betharramski misijonarji lep brezplačen zavod za otroke primitivnih gorskih plemen, katerih 150 fantov in toliko deklet. Za fante skrbe misijonarji in katehisti. Za deklice so skrbele španske misijonarki, dokler niso prve domače karijanske sestre prevzele to delo. Že šesta sestra domačinka se je tisto jutro posvetila Gospodu in napravila prve zaobljube. Zgodaj zjutraj smo se s Chiengmaiskim župnikom odpeljale v Mae Porn, da tam prisostvujemo lepi slovesnosti. V mali kapeli je g. škof s pet duhovniki somaševal in sprejel zaobljube. V govoru je primerjal poklic očaka Abrahama, ki je zapustil svoj dom in domovino in odšel, kamor ga je klical Gospod- in poklic Dekle Gospodove Device Marije, ki je sprejela oznanilo božjega materinstva in ostala na svojem mestu v službi Najvišjega, s poklicem teh skromnih mladih redovnic domačink. Misijonark iz drugih dežel ni več. Nadomeste naj jih domače sestre pod vod-

stvom Brezmadežne, kateri so se tako iskreno posvetile. Dež, ki je lil vseskozi, odkar smo se pripeljali v Mae Porn in še na poti nazaj, naj bi bil simbol božjega blagoslova in plodovitosti tega pionirskega dela, ki traja že 25 let in je že obrodilo bogate sadove – nekaj tisoč dobrih kristjanov.

Že je bil Božič pred durmi. Božična igra je dobro uspela. Dvakrat smo jo igrale za naše učenke v Regina Coeli in na božično noč na misi-jonski fari Presvetega Srca. Tam smo začeli sveti večer z razstavo jaslic in božičnih risb z nagradami za najlepše. Nato so sledile predstave v dvorani. Šolski bratje so letos vprizorili s svojimi učenci „A Christmas Carol“ po romanu znanega angleškega pisatelja Charlesa Dickensa v tajskem okolju in obleki. „Duhovi“ so bili posebno posrečeni. Upam, da so pretresli dušo marsikaterega gledalca in mu pomagali v božično razpoloženje, kot so to storili za Mr. Scroogea, ki se je tako temeljito spreobrnil. V naši igri „No Room“, „Ni prostora“, ki sem jo videla na Angleškem v dnevih druge svetovne vojne, ki pa še hrani ves svoj pomen, mnogi zemljani v svoji zaposlenosti, trpljenju, utrujenosti ni-majo prostora za Odrešenika in njegovo Mater, drugi ga pa na pobudo in po zgledu pastirjev le sprejmejo in se mu gredo poklonit. Po igri je Marijo z Novorojenim, sv. Jožefom, pastirji in kralji vse ljudstvo v

„Z g. župnikom, dvema učencema, očetom enega, pred Marijino votlino po slovesnosti krstnih obljub 23. nov. 1980. Votlina je spomin na naš zlati jubilej, kar smo uršulinke na Tajskem (1930 - 1980).“ To je zapisala s. Frančiška k tej sliki.

„V Mae Porn po slovesnosti prvih zaobljub mlade karijanske sestre. One v modrih krilih so vse iz gorskih plemen, druge smo prišle na obisk. (20. dec. 1980.)“ je pripisala s. Novak.

procesiji s prižganimi svečami spremilo v božično okrašeno stolnico za polnočnico. Škofov božični govor je bil izredno kratek. Omenil je samo božični pozdrav svetega očeta, ki nam ga je prav z njegovim blagoslovom prinesel iz Rima, kjer so bili pred kratkim zbrani vsi tajski škofje pri papežu... Potem so angeli sami kar pred oltarjem prišli spet oznanit pastirjem in jih ob krasnem petju in ritmičnem plesu vodili k jaslicam.

„BOŽIČNA NOČ, PREKRASNA SI, KRASNEJŠA SI OD VSEH NOČI“, in to po vsem svetu, na vseh celinah, in še prav posebno, da, še prav posebno V MISIJONIH, kjer prostora ne manjka med revnimi, zapostavljenimi, samotnimi, neukimi, tam, kjer molimo še posebno go-reče: PRIDI K NAM TVOJE KRALJESTVO!

Kaj naj še omenim v tem skupnem pismu? Da mi dolge ure vzame priprava za biblični pouk, ki naj ga sprejmejo vse naše učenke. Vse naj se seznanijo z zgodovino Odrešenja, ki je Sveto pismo. Katoliške vere jim ne moremo siliti, saj je verska svoboda v skladu s človeškim dostojanstvom, vendar moremo in hočemo seznaniti vse naše učenke z načrtom božje ljubezni za vse ljudi. Sester nas je premalo, učiteljice, tudi katoliške, niso dosti podkovane, zato je treba pomagati...

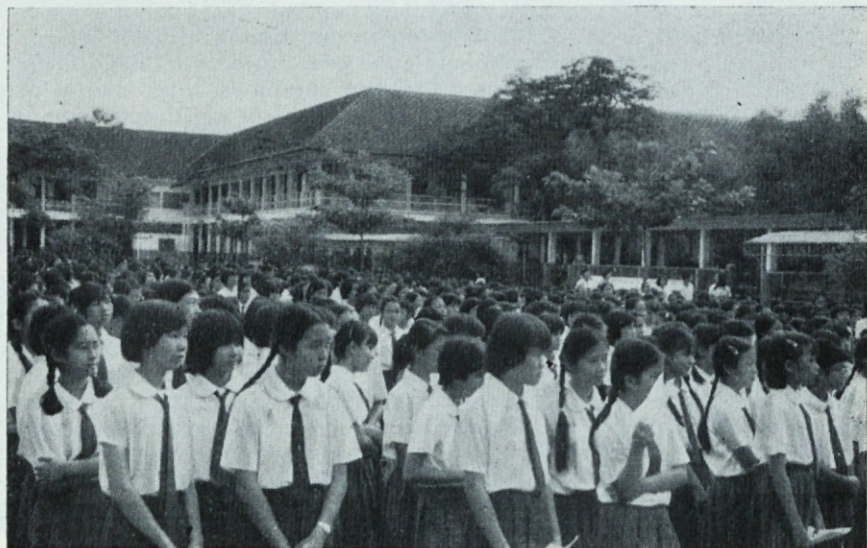
In potem "moji ubogi"! Dasi sem še vedno zaposlena v šoli, moramo po željah svetega očeta, tudi naših predstojnic in po težnji svo-

jega srca, pogosto med najbolj uboge, zapuščene, tiste, ki nas najbolj potrebujejo. To leto je po odloku ZN posvečeno POHABLJENIM. Na fari imamo zdaj 12 pohabljenih deklet, pod vodstvom pohabljene katoliške šivilje Marije Pensri. Pogosto grem tja. Ubogi 19-letni brat Marije Pensri, ki je bil leto in pol v zaporu in je tam dobil jetiko, je moja posebna skrb. Pohabljena 18-letna Mala, ki se še ni vživela v svojo usodo, odkar si je maja '79 zlomila hrbtenico, in se tudi neče pridružiti Pensri, je še posebno težka zadeva. Potem francoske gospe, ki imajo moža ali sina tu v zaporu za dolga leta, tudi računajo na našo vsaj duhovno pomoč; tako tudi hroma žena, že 5 let samo v postelji, vsa zmaličena, ki trpi mnoge getzemanske ure, itd., itd... Lahko bi nadaljevala, a čas je, da sklenem to dolgo pisanje s posebno prošnjo za molitev.

8. februarja bo chiengmaiska misijonska škofija praznovala svoj ZLATI JUBILEJ. Škof in župnik, oba Tajca, sta povabila na praznik katoličane iz vseh drugih 9 škofij. Gotovo se bodo odzvali v lepih številnih. Še bolj bodo dobrodošli pestro oblečeni katoličani gorskih plemen iz betharramskih misijonov, potem bonci iz več chiengmaiskih pagod, tudi muslimani in seveda naši protestantski bratje več sekt, posebno prezbiterijanci, ki delujejo na tajskem severu že nad 100 let. V začetku so bili stiki z njimi bolj bodeči in nestrpni. Zdaj lepo sodelujemo na mnogih področjih in cenimo njihovo delo.

Bog daj, da bi ta praznik, o katerem bom, upam, kaj več poročala, obrodil bogate sadove za BOŽJE KRALJESTVO med nami.

Na praznik Marijinega Vnebovzetja pred šolo v Regina Coeli na severu Tajske, odkoder nam je misijonarka poslala to lepo pismo.

SPREJEM ŠKOFA V AFRIKI

Piše TONE PAČNIK, Zaire

Zopet se je začelo novo delovno leto. Šola – pouk se je začel, s tem pa tudi naša misijonska potovanja. Potovanje, na katerem se zdaj nahajam, sem začel 9. oktobra in se bom vrnil na misijon 5. novembra. 8. XI. se bom podal na drugo potovanje, ki bo trajalo do 24. novembra. 26. sem na bolj kratkem potovanju, ki se bo končalo 3. decembra, 5. decembra pa na potovanju do 5. januarja v naslednjem letu. Kakor vidite, bom kaj malo na misijonu.

Trenutno se nahajam v majhnem naselju 100 km od Lukolele. Po jutranji maši sem se hotel napatiti v naslednje naselje, toda dežuje kakor iz škafa. Tako pred kakšno 11. uro ne bo mogoče kreniti. Govorijo tudi, da se je neko debelo drevo prevrnilo čez cesto, koder mislim potovati, pa se mi zaradi tega tudi ne mudi. Malo bom zavlačeval potovanje, morda bodo pa oviro le odstranili, preden bom prišel do tja; če ne, mi ne ostane drugega kakor zgrabit za sekiro, ki me seveda vedno spremlja v terenskem vozilu, in začeti sekati. Vedno se najdejo tudi kakšne dobre duše, ki mi priskočijo na pomoč. Po navadi pa so takšne pomoči zelo komplicirane, ker dolg za najmanjšo pomoč nikoli ne mine.

Sedaj naj Vam opišem, kako so se moji verniki iz vasi Lokongo srečali z našim škofom Esou Nzambi Bamugwabi-jem. Vas Lokongo je ena od zelo oddaljenih vasi. Nahaja se sredi pragozda in pot do tja je zelo slaba. Ko sem se te počitnice srečal s škofom v Bandaka, sem ga povabil, da bi nas obiskal v Lukoleli in, če je mogoče, obiskal kakšno vas, ki je malo bolj daleč od Lukolele. Seveda je bil takoj za to. Ko sem predložil Lokongo in malo opisal pot in težave na tej poti, navdušenje ni splahnelo. Torej bomo to pot pripravili. Po vrnitvi v Lukolelo sem takoj obvestil vernike v tej vasi. V začetku mi seveda niso verjeli. Rekli so: „Šalite se, nikoli ne bo prišel“. Ko so mlajši pripovedovali starejšim, da je škof domačin, so starejši v vasi odgovorili: „Sedaj smo gotovi, da lažete, črn škof sploh ne obstaja“. Ponovno sem poslal pismo, naj vendar začnejo s pripravami, in sam sem se podal do Bonda, vas, kakšnih 100 km oddaljena od Lukolele. Tokrat sem sam začel navorjati poglavarje teh vasi na poti do Lokongo, naj pripravijo sprejem v vsaki vasi in naj vsaj malo popravijo mostove, koder bomo potovali.

Škof je res prišel v Lukolelo. Nekaj mladeničev iz raznih vasi ga je čakalo v Lukoleli. Ko so ga videli, so se takoj napatili v svoje vasi, obvestit vaščane, da je res prišel in da jih bo obiskal. Čez nekaj dni smo se napatili v Lokongo, 150 km od Lukolele. Spremljal nas je tudi ravnatelj osnovne šole v Lukoleli. On izhaja iz te vasi in seveda zelo dobro obvlada njihovo narečje in tudi njihove navade.

Potovanje je bilo zelo naporno, posebej še zame, ker sem bil šofer. Lukolelo smo zapustili ob 6h zjutraj in smo prispeli v Lokongo ob 7h

zvečer. Potovali smo z dvema vozili. Res smo imeli precej prtljage, pred vsem pa smo vzeli drugo vozilo kot rezervo, če se eno od obeh pokvari, da ne ostanemo sredi gozda. Tako sem škofa vozil jaz, prtljago pa najeti šofer – črnc. Na poti smo se večkrat ustavili. V vsaki vasi so nas čakali ob vstopu v vas in nas s pesmijo ter s plesom spremljali do njihove vaške kapele. Tam smo izstopili. Škof je nagovoril zbrane in jih blagoslovil. Tako vse do Lokonga.

V Lokongu pa je bil sprejem veličasten. Nemogoče je vse opisati. Že več kilometrov pred vasjo smo opazili, da so se ljudje pripravili. Cesta očiščena. Vsa trava skrbno posekana. Ustavili smo se pred vasjo. Povsod slavoloki, narejeni iz palmovih vej in cvetja. Nekaj ljudi nas je čakalo pri prvem takem slavoloku. Kar naenkrat se prikaže mnogo ljudi. V diru se nam približajo s kopji v rokah, v oblekah iz rafije, z narodnimi okrasi po obrazu in po telesu. Če bi bil sam, bi verjetno pobegnili od strahu. Toda to ni bilo znamenje boja, temveč veselja. Tako so se ti ljudje ustavili pred nami in začeli metati kopja v zrak, vpiti, plesati in vzklikati. Ravnatelj je spregovoril v njihovem narečju. Za silo ga razumem, sicer pa z vsemi temi ljudmi vedno govorimo lingala. Vsi prav dobro razumejo lingala in seveda tudi dobro govorijo. Le včasih se srečam s kakšnim starčkom, ki ne zna govoriti lingala. Takrat se pač poskušam sporazumeti v njihovem narečju, t.j. tomba, ali pa pokličem prevajalca. Tokrat jih je ravnatelj nagovoril takole: „Ljudje, posluš!“ Vsi so enoglasno odgovorili: „Posluš!“ Ravnatelj: „Odprite!“ Ljudje: „Ušesa“, ravnatelj: „Tisti ki imajo oči...“, ljudje: „naj gledajo“. Ravnatelj: „Tisti, ki imajo ušesa, „ljudje: „naj poslušajo“. Ravnatelj: „Ljudje, ali ste že videli v naši vasi črnega duhovnika?“ Ljudje: „Nikoli!“ Ravnatelj: „Ali ste že videli kdaj škofa v naši vasi?“ Ljudje: „Nikoli!“ Ravnatelj: „Glejte, danes je prišel k nam škof, ki je sin naše zemlje.“ Po tem slavnostnem uvodu so vsi ljudje zagnali krik, bobni so začeli peti za ples. Prikazal se je poglavar vasi v svojih oblačilih in z velikim poglavarским klobukom. Pokleknil je in škof ga je blagoslovil. Napotili smo se k vaški cerkvi. Od vseh strani ljudje, petje, ples.

Pred cerkvijo sem na kratko nagovoril škofa, ga pozdravil, seveda pa nagovoril tudi ljudi ter jih kratko obvestil o programu našega dela in bivanja pri njih. Omenil sem tudi, da smo od celodnevnega potovanja zmučeni in da bomo kaj kmalu šli počivat. Toda ljudje so odgovorili „Mi danes ne bomo počivali, to je prvič, da se srečamo s škofom, zato bomo ostali tukaj in plesali celo noč“. Škof je seveda njihovo veselje odobril in dejal: „Likambo te – nič zato, veselite se. Toda mi bomo le kaj kmalu šli počivat, vi pa se veselite. To nas ne bo motilo.“ Res, smo se odpravili počivat, toda boben je pel pozno v noč, ples in petje vse do zore.

V teh krajih je več ali manj evropska kultura. Ljudje so po evropsko oblečeni. Njihova narodna obleka je ostala kakor narodna noša pri nas. Oblekli jo bodo le za posebne priložnosti. Tako tudi naslednje jutro bivanja v Lokongu. Zopet sem imel vtis, da gredo v boj. Vsi možje v narodnih oblekah, s kopji v rokah, sekirami, lcki in sulicami. Toda niso

šli v borbo. Žene ravno tako, toda v svoji skupini. Ko so tako prekrižarili celotno naselje, so se vrnili na misijon „kopesa nkemu mbote“ (prišli so voščiti dobro jutro).

Po kratkem pozdravu sva se s škofom napotila v cerkev spovedovat. Oba sva spovedovala od 6h do 8h, nato jaz od 10h do 12h, nato zopet škof od 14h do 15h. Ob osmih je škof šel k igram, ki so jih pripravili učenci, gimnazijci in vaščani. Posebej zanimivo je bilo gledati „kokata kingo“. Po njihovih navadah so v starih časih imeli vaške poglavarje, ki so jih imenovali „nkemu“. (Nekatera plemena ali vasi jih še imajo, toda bolj za narodni okras). Ti poglavarji so v plemenu imeli glavno besedo. Oblečeni so bili v posebno obleko in ljudje so jih skoraj po božje častili. Če je „nkemu“ umrl, so v znak žalovanja umorili vojne ujetnike ali sužnje, posekali drevesa po vasi (predvsem banane) in poklali ovce, koze, pse... tako da je vse izgledalo kakor razvalina. Nkemu ni smel umreti, zato so ga umorili. V zadnjem zdihljaju se je nanj vrgel suženj in ga zadavil lastnoročno (sužnja so seveda tudi umorili – toda to je bila častna smrt). Poglavarja so pokopali s posebnimi žalostinkami in ga zagrebli tako, da je v grobu stal stoje. Njegovo ženo pa so živo pokopali. Ti običaji so le preteklost, danes še imamo „nkemu“, toda je kot narodna folklor.

Če je tak „nkemu“ prišel v vas, so ga sprejeli po posebnih običajih. Eden od teh je bil „kakota kingo“ – t.j. sekanje glave. Postavili so pet izdolbenih debel, po katerih so tolkli. Toda ti udarci so po njihovih razpoznavalnih znakih prava govornica. Mi belci za razumevanje te govornice nimamo ušes. K drevesu so privezali sužnja. Pred njim se je postavila vrsta fantov s kopji. Vsak izmed njih s kopjem v roki. Fant se je približal s hitrostjo in poslušal razbijanje po deblih. Če mu je to razbijanje zapovedalo, naj ga ubije, mu je mahoma odsekal glavo, če ne, se je postavil v vrsto od zadaj. Tako večkrat, dokler ni prišlo povelje „sekaj!“ in glava je „sfrčala“ po zraku.

Nашega škofa so torej sprejeli kakor velikega „nkemu“, toda tokrat so pri „kakota kingo“ sekali glavo kipu. Iz listja in banan so napravili nekakšno človeško podobo, in ta bi naj predstavljala sužnja.

To razigrano vzdušje je trajalo do opoldne. Po tretji uri smo začeli birmovanje, ki se je tudi precej zavleklo. Zvečer pa ponovno narodni plesi pozno v noč.

Prišel je zadnji dan. Škof jim je spregovoril: „Tukaj bi morali postaviti misijon. Toda manjka misijonarjev. Bratje, molite! Vaš dušni pastir Tone se bo naslednje leto podal na dopust. Če bo Bog uslišal naše molitve, se bo vrnil z enim ali z dvema misijonarjema in takrat bomo tukaj odprli misijon“.

Res je, da bom šel na dopust. Ali bom res dobil enega ali dva misijonarja v pomoč? Bog daj! Naši verniki vsak dan molijo. Tudi vi, dragi bralci, se jim pridružite v molitvi.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

Iz Paragvaja je prišla v bližino Buenos Airesa edina še med čulupi Indijanci delujoča šolska sestra **Frančiška Flajšman** in je obiskala tudi Baragovo misijonišče ter urednika „Katoliških misijonov“. Slovenske šolske sestre so pred nekako 45 leti prišle delovat med tedaj še povsem poganske Čulupije na meji med Paragvajem in Argentino, v pomoč nemškim patrom oblatom, ki so med njimi misijonarili. Delovale so tam sestre Evfrozina Jureš, Tobija Fideršek, Serafina Černe in Maksencija Vresnik. Kasneje je prišla tja na delo za nekaj let še s. Polh, najzadnje pa s. **Frančiška Flajšman**, bolničarka, ki je bila med njimi pač že veliko več kot deset let. Prvotne sestre so umrle ali onemogle, s. Polh je bila premeščena drugam, ostala je le še s. Flajšman. Kajpada se je rod Čulupijev med tem že skoraj docela pokristjanil, a s. Flajšman še pride v apostolski stik s preostalimi pogani, zato jo še štejemo med misijonarke. Je pa ta sestra zadnja leta obolela na velike bolečine povzročujočem živcu „trigemino“ in se je morala iz indijskega misijona umakniti na zdravljenje v Asuncion, od koder je prišla pred mesecem tudi v Buenos Aires in v Slovensko vas, kjer ima sorodnike. Ravno tedaj sta bila v Baragovem misijonišču misijonarja Stanko Pavlin in Rado Sušnik, pa smo vse tri skupaj fotografirali in naši naročniki jih vidijo na naslovni strani te številke.

V prejšnji številki našega lista smo objavili poročilo misijonarja Cukale o obisku, ki mu ga je napravil na njegovem misijonu **zagrebški nadškof Kuriarić** s svojim spremstvom. Od tam nam je o. Cukale zdaj poslal nekaj strani nadškofovega poročila o tem. Navajamo v prevodu iz hrvaščine odlomek, ki govori o slovenskih misijonarjih: „Vedeti moramo, da že nad 50 let delujejo na tem področju hrvaški in slovenski jezuiti. Področje je eno najtežjih v Bengaliji, pa so ga njim zaupali. Sredi džungle in močvirij so ti naši misijonarji ostvarili oaze duhovnega in materialnega napredka; te katoliške oaze štejejo danes od 5.000 do 6.000 duš. A do danes ni obiskal tega področja še noben hrvaški ali slovenski škof, da izkaže tem misijonarjem pozornost in da spozna njih trud ter jim da primerno priznanje. Zato je slovenski misijonar o. Jože Cukale na misijonu v Kaurapukurju v predmestju Kalkute dejal, da je bil zanj radi obiska škofa iz domovine ta dan najlepši v življenju. 18. prosinca smo namreč obiskali Kaurapukur, kjer smo se sešli z obema slovenskima misijonarjema o. J. Cukalom in bratom Leopoldom Vidmarjem.“

Našemu uredništvu je prišla v roke poslanica pod naslovom **Cerkev Latinske Amerike in misijoni „ad gentes“**. (Misijoni „ad gentes“ se imenujejo misijoni v nekrščanskih deželah po zadevnem dekretu 2. vatikanskega koncila „Ad gentes“.) Poslanico je po vsej Latinski Ameriki razposlala iz Lime v Peruju skupina škofov, duhovnikov in redovnic osmih dežel kontinenta. Vsebine spisa smo bili zelo veseli, kajti povsem nas je potrdil v našem pojmovanju misijonstva in misijonskega sodelovanja Cerkve v Latinski Ameriki: Misijonstvo je evangelizacija nekristjanov in tudi Cerkev krščanske Latinske Amerike je dolžna prispevati svoj delež tej misijonski akciji celotne Cerkve, pa četudi je še sama marsikje v velikih potrebah nadaljne evangelizacije svojih ljudstev in ji morajo pri tem pomagati celo od drugod došli sodelavci.

SPET MED SVOJIMI

OPEKA PETER CM, Madagaskar

Že dobra dva meseca je minilo, kar sem se vrnil s počitnic v Vangaindrano, pa se še nisem nič oglasil misijonskim prijateljem. V tem času sem bil zares zelo zaposlen, najprej, ker sem se vrnil ravno za božične praznike, potem pa, ker sem sam na župniji Vangaindrano, ki pa nikakor ni majhna.

VESELJE OB MOJEM POVRATKU

Doživel sem resnično izredno topel sprejem od strani naših kristjanov.

V Vangaindrano sem dospel v nedeljo 21. decembra zvečer, po dvodnevnih vožnji iz Antananarivo. Hvala Bogu, pot je bila kar suha, tako da tudi tam, kjer ni asfalta, nisem imel težav. Ko sem se torej zvečer približal mestu Vangaindrano, sem bil zadovoljen, misleč da bom prišel neopažen. A sem se pošteno zmotil. Nekateri so me opazili in začeli povsod razglašati vest, da se je njihov župnik vrnil. Ko sem prišel na misijon, se je v nekaj minutah nabrala množica otročadi in mi začela stiskati roke. Kmalu nato so začeli kar z obema zvonoma zvoniti. Branil sem jim, naj puste zvonove pri miru, a čimbolj sem vpil, bolj so zvonili.

Zatekel sem se k sestram, ki imajo kakih 200 m zraven svojo veliko postojanko. One so mi že prihajale naproti. Povabil sem jih, naj gredo z menoj v kapelo, da se vsi skupaj pred Najsvetejšim zahvalimo za srečno vrnitev. Sestrška kapela se je brž napolnila. Zmolili smo očenaš in zdravo Marijo ter zapeli zahvalno pesem. Ljudje so peli na vse grlo. Bil sem kar ganjen, ko sem čutil, da sem se vrnil prav za prav med svoje ljudi, katerim naj prinašam Kristusovo odrešenje. Ko smo stopili iz kapele, smo našli na sestrskem velikem dvorišču že vse polno odraslih. Začelo se je prepevanje in rajanje, pri čemer sem tudi jaz tako sodeloval, da sem bil kmalu ves prepoten, pa kajpada od dolge vožnje in tega sprejema ter rajanja tudi že zelo utrujen. Prosil sem torej ljudi, naj se vrnejo na svoje domove, češ da se bomo naslednji dan spet videli, naj pridejo k jutranji maši, čeprav bo delavnik. Res so se mirno razkropili na svoje domove. In tudi je bila naslednje jutro cerkev, čeprav je velika, skoraj polna.

To o sprejemu vam pripovedujem, da vidite, kako nas imajo tu kristjani radi; dobro se zavedajo, da smo prišli k njim in vztrajamo pri njih iz povsem nesebičnih razlogov in iz velike ljubezni. Cerkev je tu popularna in živi z ljudstvom. Zato se ljudje ob takih prilikah zgrinjajo sami od sebe, ne da bi kdo kaj organiziral ali jih celo skupaj gonil. Sprejem, ki sem ga jaz doživel ob povratku na Madagaskar, je priznanje Cerkvi in vsem misijonarjem, ki delujemo na tem področju slovenskega misijona.

OB BOŽIČNIH PRAZNIKIH

A takoj po prihodu je bilo treba prijeti za delo: priprava na božične praznike. Že naslednji dan sem začel s spovedovanjem in sem imel dela za polna dva dneva. Pri tem sem opazil, kako so ljudje potrebni duhovnika.

Božič sam je potekal kot vsako leto. Po tukajšnjem običaju začnemo praznovanje ob devetih zvečer s prizori z božično vsebino in petjem, kar vse traja do polnoči. Pri tem je v cerkvi včasih zelo glasno: vpitje, govorjenje, včasih pride celo do kakega pretapa. Na to božično slavlje pridejo namreč tudi razgrajachi, kar jih je v mestu, ki na svoj način „praznujejo“. Nam kristjanom to kajpada ni nič povšeči. A ko smo o polnoči začeli z mašo, so kristjani tako močno prepevali, da so prekrili vse razgrajanje nezaželenih gostov, tako da je bilo med mašo v cerkvi kar lepo. Zato sem po maši rekel kristjanom, da so z razgrajachi tekmo v praznovanju izenačili: Pred mašo so oni prevladovali in zabili gol nereda, med mašo so pa prevladali kristjani s svojo pobožnostjo in lepim, glasnim petjem ter njim zabili gol. Mislim, da na Božič ni le pri nas v Vangaindrano tako, saj je ponekod celo v Evropi in Argentini podobno. . .

DEŽELA V PROBLEMIH

Kar hitro sem pozabil, da sem bil še pred kratkim na počitnicah, celo sem imel občutek, da niti bil nisem. Naše mesto je težka postojanka in boj za osvoboditev ljudstva h Kristusu je velik. To delo ne gre brez telesnega in duhovnega napora. To je pač naš delež pri odrešenju sveta, ki se tako lahko oddaljuje od Boga. Z našimi žrtvami zadoščujemo za zlo okrog nas, pa tudi za našo lastno krivdo, čeprav se imamo morda za pravične. Bog pač hoče, da sodelujemo pri odrešenju sveta z žrtvami.

Zdaj pa nekaj, v kakšnem stanju sem našel naš otok ob moji vrnitvi.

POLITIČNI POLOŽAJ

Prav nekaj dni pred mojim prihodom je šla mladina po neki mednarodni nogometni tekmi v mesto Tananarive in začeli so z nemiri, z ropanjem in razbijanjem izložbenih oken po trgovinah. To je trajalo kar tri dni. Teden dni po mojem prihodu pa je po celem otoku vladal čuden mir. Zvečer nobenega človeka na cestah, pa niti ni bila razglašena policijska ura. Ta položaj v naši deželi pomeni, da se nekaj težjega pripravlja. Oblast je javila, da so bili zaprli 40 manifestantov, a med temi ni bilo voditeljev vsega tega nemira. Politične stranke v svojih izjavah napadajo – nevidnega sovražnika, ki pa je zanje vselej: imperializem. Že beseda sama je tu vsem odvratna, kaj šele nje vsebina. A pod ta klobuk imperializma spravijo ljudje vse in prav za prav nikogar. Glavno je, da se protestira. Po vsakem govoru so ljudje veseli, češ da so se znesli nad nasprotnikom, a si nič ne predstavljajo, kdo konkretno bi bil ta imperialistična nasilna sila.

Slovo od sestre domačinke v Vangaindranu; delala je v župniji 42 let! Desno zgoraj sta vidna tudi Opeka in Vilfan, dočim Sušnik najbrže fotografira. Zadnji sedeči na desni je vangaindranski župan.

A čudni mir, ki sem ga bil zaznal v glavnem mestu, ko sem čakal na odhod v Vangaindrano, se je kmalu sprevrgel v ostre manifestacije; v katerih so se študentje spopadali z miličniki in je bilo na obeh straneh po več mrtvih. To je bi'lo 2. in 3. februarja. Takoj je oblast razglasila policijsko uro. Po radiju so o vsem tem samo zelo skopo poročali, a mi smo kaj več zvedeli preko francoskega radija.

Državni predsednik je že 16. januarja govoril po televiziji in podal precej jasno sliko političnega in gospodarskega stanja v državi. Povedal je, zakaj toliko pomanjkanje potrebnih stvari: riža, sladkorja, mila, bencina. Pozival je vse, naj nehajo s črno borzo in naj dajo v uporabo, kar doma pridelajo. V drugi polovici svojega govora se je obrnil posebej na vse kristjane, apeliral na njihovo poštenje in njihovo ljubezen do domovine. Citiral je sveto pismo in Jezusove govore ter jih razlagal, kot da bi bil kak profesor teologije... Govor je zaključil s prošnjo k Bogu Stvarniku in ohranjevatelju malgaškega naroda. S tem je naš državni predsednik, kolikor vemo, prvič jasno in uradno izpričal svojo vero v Boga in se priznal za kristjana. Vse kaže, da ima plemenite namene in da spoštuje verovanje vsekogar. A ima okrog sebe sodelavce, ki mu ne v besedah ne v dejanju nič ne slede. Ne vemo prav, kdo ima glavno besedo in realno oblast na Madagaskarju. Vse-

kakor pa nam predsednikov govor zelo prav pride ob zavračanju raznih agentov brezboštva, ki so poslani in plačani od kdo ve kod.

Še težje je v pogledu ekonomije. Trenutno se skoraj nobena reč ne dobi. Uvoza ni skoraj nobenega. Država nima več diviz. Trgovine v Tananarive so vse prazne. Precej tovaren je, pravijo, da le začasno ustavilo svoj obrat. Malgaški zunanji dolg presega 700 milijonov dolarjev, kar je za našo deželo veliko. Nobena država si ne upa dajati kredita še naprej. Državni predsednik se je pred nekaj meseci nazaj grede z Moskve ustavil tudi v Parizu in verjetno prosil pomoči pri Francozih, ker se verjetno Rusi niso izkazali preveč naklonjene njegovemu iskanju ekonomske pomoči. Oni pač prodajajo orožje in traktorje, ki so za Rusijo sámo že prezastareli.

Ponekod po deželi vlada že prava lakota, še posebno zato, ker je bila vsaj na našem področju suša in je uničila večino pridelkov naših kmetov. Poleg tega je po deželi velika korupcija. Proizvodnja stalno nazaduje, potrebe pa rastejo. Državna oblast je bila prisiljena primorati vse vrste svojih nastavljenecv, da si vsak pridobi kos zemlje in ga začne obdelovati ter si tako sam nekaj pridobi za prehrano svoje družine. Tudi mi misijonarji se že dolgo trudimo, da čim več sami zase pride-lamo in to bomo morali v bodoče še bolj resno jemati. V nekem smislu smo bili mi predhodniki v tej akciji samovzdrževanja.

KULTURA IN ŠOLSTVO

Tudi na tem področju smo v naši deželi zašli v slepo ulico. Ne vemo, kam bo vse, kar se godi, vodilo. Vsa mladina hoče študirati srednjo šolo in iti celo na univerzo. A možnosti za intelektualno zaposlitev doma ni. Zato je veliko vsaj srednješolsko izšolanih, ki ne morejo priti do primerne službe. Do diplom je ponekod zelo lahko priti tudi brez znanja: da le plačaš primerno vsoto, dobiš diplomu. Študentje imajo lahko življenje, ker je šolskih dni malo radi preštevilnih štrajkov ali pa radi pomanjkanja profesorjev. In mladina poležava pod drevesi, njihovi starši pa garajo na poljih, da jih preskrbe z rižem in denarjem. Na našem misijonu imamo v stari misijonski hiši nekaj konvikt, v katerem je 27 študentov na stanovanju, in dobro vidim, kako malo študirajo in koliko njihovih starši žrtvujejo, da jih vzdržujejo. V šolah se mladina velikokrat od zastrupljenega profesorja navzame brezboštva in materialističnega gledanja na življenje. To starši že opažajo in v skrbi za svoje otroke vse poskusijo, da jih vpišejo v krščanske šole, zato so vse krščanske šole prenapolnjene. Pri nas v Vangaindranu imajo sestre župnijsko šolo in so morale ob začetku leta mnogo prosilcev zavrniti, ker ni prostora. To pomeni, da starši bolj zaupajo verskim šolam kot pa državnim. Državne oblasti pa prav zato hočejo misijonske šole poddržaviti, kar pa bi bila velika škoda za deželno prosveto, kajti državne šole le zelo revno izpolnjujejo svoje poslanstvo, nuditi mladini celostno vzgojo. Zanimivo pri tem je dejstvo, da ima celo predsednik in velika večina ministrov svoje otroke po misijonskih šolah. Cerkev z energijo zastopa stališče, da imajo starši prvenstveno pravico v izbiri šol za svoje

otroke. Cerkev pač ve, da je v sedanjih razmerah velika škoda za malgaško mladino laična šola, ki ne upošteva duhovne potrebe malgaškega človeka. Na tem področju je Cerkev in misijonstvo v stalnem tihem boju s prosvetnim ministrstvom in ne vemo, kako se bo vse to končalo.

ZDRAVSTVENE RAZMERE

Skoraj dva meseca, v januarju in februarju, po naši škofiji ljudje zelo umirajo, največ otroci. V našem dispanzerju, ki ga vodi francoska sestra usmiljenka, je vsak dan 250 do 300 otrok, ki pridejo iskat pomoči v obolelosti, predvsem radi podhranjenosti. Prav danes mi je ta sestra rekla: „Gospod, koliko otrok umira, ki ne bi smeli umreti, če bi bilo vsaj nekaj več prizadevanja in skrbi od strani zdravstvenih oblasti.“ Zdi se, kakor da bi bili v Biafri... Zaradi vročine in suše so se boleznj pomnožile. V državnih bolnišnicah sploh nimajo zdravil. Bolničarji poskrbijo, da jih spravijo domov in jih potem prodajajo na črno, kar bi morali dajati zastonj. V lekarnah so pa zdravila zelo draga. Ubogo ljudstvo v bolnišnice sploh ne mara in se zateka le v dispanzerje misijonov. Ljudje umirajo dan za dnem; kar jih je še živih in količkaj zdravih, hodijo od pogreba na pogreb, in takrat se seveda spet nič ne dela, pa je ljudem še slabše. Kdaj bomo zlezli iz te jame...!

KAJ PA EVANGELIZACIJA?

Čeprav se misijonarji zanimamo za celotno problematiko dežele, ki jo misijonarimo, je pa vendar naše prvenstveno delo: odreševati malgaškega človeka z oznanjevanjem Odrešenika Kristusa. Kako malgaškega človeka dvigniti na raven dostojanstva, ki mu ga je dal Bog po Jezusu Kristusu. Težko pa je v tem ozračju in sredi mnogoterih zemskih težav posredovati to najvišje. Lačnemu in bolnemu človeku moraš najprej dati kruh in zdravilo. Zato ima Cerkev povsod po misijonih tudi karitativne ustanove. A že sama evangelizacija pomaga ljudem, da postanejo boljši in bolj sposobni tudi za vsa področja zgolj zemskih potreb, zato je pač že sama po sebi najučinkovitejša pomoč človeku. Poleg tega oznanjevanje evangelija pomaga odpravljati tisto grešnost in egoizem, ki povzročata največ zla. Če bi ljudje bolj resno jemali evangelij in se ravnali po njem, kako lepše bi bilo na svetu, tudi med Malgaši!

Včasih nas Malgaši sami opozarjajo, da ne smemo nanje in njih položaj gledati prečrno. Pravijo, da moramo imeti malo več smisla za humor, ko jih analiziramo, češ, nam samim se naš položaj ne zdi tako tragičen kot vam... Toda, kako naj misijonar ostane brez bolečine v srcu, ko gleda dopovemo: Bog hoče žive otroke, ne mrtvih, zdrave in dobro vzgojene. Bog je Bog živih in ne mrtvih! Bog hoče živega, zdravega, življenja polnega človeka, da ga slavi že na zemlji s telesnimi in dušnimi močmi. To je edini sprejemljivi božji humor. Molite za nas misijonarje!

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

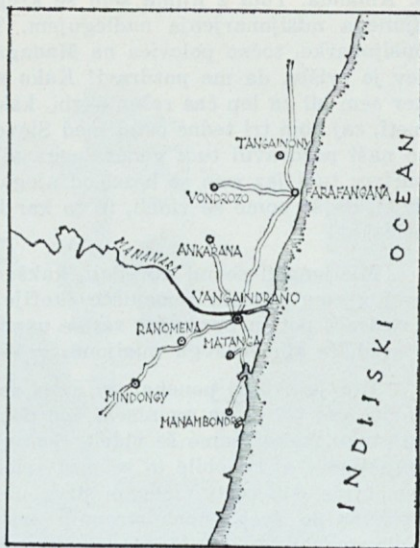
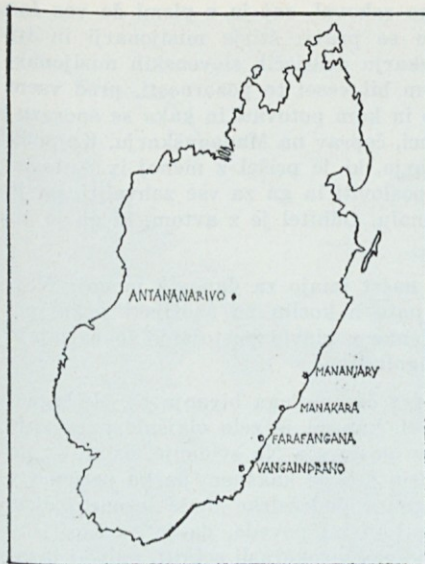
L. L. C. M.

V ŠKOFIJO NAŠIH MISIJONARJEV, V FARAFANGANO

Moja mala, po pokojnem bratu Nacetu podedovana popotna budilka, ki me spremlja na vseh potovanjih, me je naslednje jutro zvesto zbudila. Bila je še noč, saj je bilo šele 4 zjutraj. Kmalu sem bil opravljen. Po zajtrku ob petih me z generalnim vikarjem brat Lopez odpelje proti letališču. Tam je bilo že precej ljudi, seveda ne le za naš polet. Čez kake pol ure se večina potnikov pomakne proti izhodu k velikemu letalu, kmalu za njim pa izpuste iz letališkega poslopja tudi našo skupino, ki je bila veliko manjša. Malo letalo z dvema motorjema na propelerje, v katero sva z mons. Humbertom vstopila, je sprejelo poleg naju še kakih 12 potnikov, na videz samo Malgašev. V kabini za potnike je bila spredaj za mrežo naložena naša prtljaga, v ozadju pa je sedel nekaj spremljevalec. V tako majhnem letalu pa res še nisem letel, niti v Indiji ne, sem si mislil, ko je letalo zdrselo po letalski stezi in se začelo dvigati. Ura je bila tedaj pol sedmih zjutraj in sonce je lepo od strani osvetljevalo Antananarivo, ki smo ga v celoti mogli videti pod seboj, ker je letalo zakrožilo nadenj. Ko smo leteli naprej, je bila pokrajina spodaj bolj golo gričevje, med hribi pa so bile zelene dolinice s selišči. Bolj in bolj proti jugu se pa pokrajina spremeni: hribovje postaja pokrito s temnozelenimi gozdovi. Po enournem poletu se začne letalo spuščati in kar lepo pristanemo v kraju Mananjary ob reki z istim imenom. Borno letališče, na katerem izstopimo in čakamo pol ure, nakar se spet dvignemo za nadaljni polet. Spodaj je gozdov vedno manj, dežela nižina, naselij zelo malo. Spet kako uro poleta, pa pristanemo na cementni stezi v kraju Manakara. Tu niti pol ure nismo čakali in smo se že spet dvignili. Letalo je zdaj rezalo oblake, na levi smo pa videli valovito morje. Vse je kazalo, da spodaj dežuje. In res, ko pristajamo, že dežne kaplje močijo okenca. Škoda. Spremljevalec pravi, da smo na cilju. Letalo se spusti kar na zeleni travnik; letališče je celo brez cementne steze za pristajanje in letalo teče kar po utrjeni zemlji. Letališnega poslopja tudi nikjer ni videti. Pač pa mi zbudi pozornost precejšnja gruča ljudi. Od nekod pridrvi mala kamioneta z nekaj osebami in brž opazim, da mora biti to letališko osebje, saj so pripeljali seboj nizke stopnice za izstopanje potnikov. Mi že čakamo pri vratih aviončka in začenja se izstopanje.

Kakšno presenečenje zame, ko pogledam nizdol k tlom! Pri stopnicah je že nekaj tako dragih mi slovenskih misijonarjev in eden mi celo pomaga nizdol. Ostali mi smejoč se prihajajo naproti. Zelo sem se začudil, da so me prišli čakati, kajti nisem jih pričakoval, saj jim nisem nič ne telegrafiral ne telefoniral, ker so mi v Antananarivo rekli, da ne eno ne drugo ne bi služilo. A oni so vedeli za dan mojega odhoda oziroma prihoda na Madagaskar in računali, da bom v Farafangano najhitreje mogel priti prav s tem letalom, pa so se dogovorili – in so prišli vsi, ki so mogli, na sprejem obiskovalca.

Droben dežek je močil naše roke, ko smo si jih stiskali. Prvič sem videl te naše „junake“, kot jih je nazval dr. Rode v svojem dnevniku z obiskovanja

Preko teh krajev je iz Antananarivo poneslo obiskovalca letalo do sedeža škofije Farafangana, kjer so ga pričakali slovenski misijonarji – Desno: Misijonske postaje naših misijonarjev in njih lega, na jugu otoka.

Madagaskarja, na malgaški zemlji. Ravnina z bujnim rastlinjem, palmovimi listi nizkih banan in nad njimi dvigajoče se višje eksotično drevje, to je bilo prelepo ozadje za to prvo srečanje z njimi. Neobriti France Buh, ki se je prav kar vrnil s tritedenskega potovanja po „brusu“ (dušnopastirsko potovanje po notranjosti misijona se sicer imenuje „turneja“), ves nasmejan in šegav, pa Rado Sušnik z značilno kozjo bradico in laik Marko Vilfan iz Misijonskega zavoda v Argentini, ki mu je šele nekaj mesecev stara brada lepo okrožala milo obličje – ti so bili moji znanci že od zdavnaj. Prvič pa se mi je nasproti prismejal Janko Slabe, škofijski duhovnik, pod vidikom uredništva KM najdražji od njih, ker največ in naravnost literarno vrednega napiše za misijonski list. Veselo me je s širokim smehom pozdravila pobuditeljica slovenskega misijona na tem otoku, usmiljenka s. Marjeta Mrhar, ki je o svoji „viziji“ pisarila v Baragovo misijonišče in v Ljubljano ter vsa srečna kar kmalu doživela nje uresničenje; prav tedaj je bila na duhovnih vajah v Farafangani, pa jih je prekinila za sprejem obiskovalca. A na duhovnih vajah v Farafangani sta bili še dve: s. Terezija Pavlič, sodelavka s. Marjete Mrhar na istem misijonu, ki je tudi prišla tja na letno poživiljenje duhovnih sil, pa s. Amanda Potočnik iz Vangaindrana, ki je bila pa poklicana tja na pomoč, da sodeluje pri telesnih okrepčilih; s. Marjeta je rekla, da imata tudi ti dve priti. Še ni dobro izgovorila, je že pridrvel mal bel avtomobilček in iz njega izstopita ti dve sestri: po postavi nekoliko manjša Terezija in visokorasla

s. Amanda. Tudi z njima sem se krepko rokoval, saj ju s pismi že ves čas njunega misijonarjenja nadlegujem. To se pravi: štirje misijonarji in tri misijonarke, točno polovica na Madagaskarju delujočih slovenskih misijonarjev je prišla, da me pozdravi! Kako sem bil vesel te pozornosti, pred vsem ker sem bil za lep čas rešen skrbi, kako in kam potovati in kako se sporazumeti, saj bom tri tedne ostal med Slovenci, čeprav na Madagaskarju. Kajpada so naši pozdravili tudi generalnega vikarja, ki je prišel z menoj iz Antananarivo; tudi jaz sem se hotel od njega posloviti in ga za vse zahvaliti, pa je dejal, da se bomo še videli, in to kar kmalu. Odhitel je z avtom, ki ga je bil pričakal.

Misijonarji so mi povedali, kakšen načrt imajo za danes z menoj: Najprej gremo v malo semenišče škofije, nato h kosilu na škofijski sedež pri katedrali, potem pozdravit sestre usmiljenke v glavni postojanki in nazadnje v središče slovenskega misijona, v Vangaindrano.

Dež je skoraj ponehal, in sicer za ves čas mojega bivanja na Madagaskarju, vse tri tedne ga nisem več doživel, kar mi je zelo olajšalo potovanje po otoku, kakor bomo še videli. Sestre se poslove z Na svidenje, ostali se pa spravimo v avtomobile in se med zelenjem kot po kakšnem parku peljemo v semenišče. Ob cesti videvam prve malgaške podeželske male lesene hišice. Pridemo do dveh enonadstropnih poslopij in mi povedo, da je to škofijsko malo semenišče: šola in internat. Sprejme nas visokorasli sobrat, poljski lazarist, ki je ravnatelj semenišča. Ob prigrizku in pijači smo malo pokramljali. Kmalu pride spet tudi sobrat Humbert, nakar se poslovimo od ravnatelja in se odpravimo preko mesta na sedež farafanganske škofije, bolje rečeno,

V polovici te hišice v Farafangani imata misijonarja Buh in Slabe svoje stanovanje, kadar se mudita na sedežu škofije.

S slovenskimi misijonarji v Farafangani. Od leve na desno: Sušnik, Buli, obiskovalec, Slabe, Vilfan in Kosmač. V ozadju farafanganska stolnica.

na središčno misijonsko postajo: precej velika cerkev, več dvosobnih stanovanjskih hišic, večje centralno poslopje, ki se mu vidi, da so ga pred nedavnim povečali s prizidkom, garaže in drugo, vse to je bilo lepo razvrščeno po obširnem zelenem zemljišču, po katerem so vedile nekatere poti, Malo stran je bila videti tudi lepo urejena sestrška postojanka, kakih 200 m stran proti morju, ki se je svetilo tja daleč na obzorju, pa novejšje zidana bela hiša, ki so mi jo označili kot škofovo bivališče.

Stopili smo v eno onih rdečih hišic, ki nam jo je odklenil sobrat Buh, kajti v tej polovici hiše si delita prostorno sobo on in pa Slabe; v njej imata marsikaj spravljenega, česar ravno ne potrebujeta na misijonu, tu prenočujeta, kadar imata skupne konference in kadar morata po opravkih. V prostoru dve postelji, vsaka v enem kotu, umivalnik s tekččo vodo, mali hladilnik, omare, police, velika miza in nekaj stolov. V omarah in na policah je bilo najti najrazličnejše orodje pa nadomestne dele raznih strojev, itd., kajti France Buh ni le dober vodnik duš in misijonar, ampak tudi vodni inštalater slovenskih misijonarjev, pa mehanik za najrazličnejša popravila, tudi električar. „Vsem sem postal vse“, bi ta misijonar mogel v nekem smislu ponavljati za sv. Pavlom...

Med tem je prišel med nas tudi Janko Kosmač, ki s svojega misijona Ankarana ni mogel pravočasno na letališče. Oba Jankota, Slabe in Kosmač, ne pripadata družbi sv. Vincencija Pavelskega, ampak sta škofijska duhovnika, pa sta prav tako kot sobratje veliko žrtvovala, da sta me mogla priti pozdravit. Takoj sem opazil, da med misijonarji lazaristi in škofijskimi ni nobenih razlik v odnosih, vsi so si enako prijatelji in vsi enako družno sodelujejo. Tako sem se kar brž tudi jaz prilagodil tej bratski edinosti in skupnosti, ki ji je vir isti ideal in enako delo – gradnja Kristusove Cerkve na Madagaskarju.

Poklicali so nas h kosilu. V prostorni veliki obednici, ki je bila podaljšek razvedrilnice, so bili zbrani za nekaj mizami: generalni vikar, superior družbene skupnosti, krajevni župnik in njegov sodelavec, ekonom misijona in še kak drug. Na drugi strani prostora pa so pripravili skupno mizo za vseh devet Slovencev z menoj vred; škofa tedaj ni bilo v Farafangani. Slovencem se nam je zelo dobro zdelo, da so nas razumeli in nas posadili skupaj okrog ene same sestavljene mize, zato smo bili še bolj dobre volje. Po dobrem kosilu so nas oni povabili, naj molimo po slovensko in smo res to storili prav na glas, ne le z mislijo na Boga, ampak tudi na naš narod.

Malo sem poslikal in filmal zbrano družbo, potem smo pa stopili pred Buhovo hišo, se tam sami Slovenci filmali in fotografirali, potem se pa podali v sobo ter tam še lep čas skupaj kramljali. Ker sta bili obe misijonarki iz postojanke v Tangainonyju med nami, smo se pomenili, kdaj obiščem ta njen misijon, saj se do tedaj ne bomo več videli, ker oni dve morata po duhovnih vajah hitro nazaj na delo v dispanzer, ki ga vodita.

Razdemo se. Misijonarji se napotimo proti Vangaindranu. Mimogrede obiščemo še velik sesterski misijon, ki leži kakih 10 minut vožnje z avtom od škofije. Na velikem prostoru imajo sestre silno raznoliko delovanje: razne šole, dispanzer, pa gobavsko naselbino. Na Madagaskarju je ta bolezen zelo razširjena. Pri sestrah ima kakih 100 gobavskih družin razmeroma kar lepo življenje: vsaka družina ima tam svojo hišico, stalno zdravstveno oskrbo, otroci šole in igre, starejši razne možnosti za kak zaslužek, za vse pa obilo krščanske ljubezni in versko ozračje, ki krepi in tolaži. Na duhovnih vajah je moralo biti kakih 50 usmiljenk; pravkar so prihajale iz kapele od kake pobožnosti; večinoma so bile Malgašinke. Na njih duhovne vede je prišla, kot je to običajno pri usmiljenkah, tudi njih provincijalna predstojnica ali vizitatorica, kot se v tej družbi ta služba imenuje, tudi Malgašinja. Želeli smo jo pozdraviti in nas je takoj veselo sprejela. Močna in razumna žena. Zahvalila se mi je za pomoč, ki jo naklanjamo njenim slovenskim sosestram, pa se tudi priporočila, da ji kaj pomagamo pri vzdrževanju in šolanju njihovih številnih aspirantinj (kakor se imenujejo pri njih dekleta, ki žele vstopiti v družbo, pa so še na preskušnji pred vstopom v postulantat in novicijat). Nisem mogel nič obljubiti, pa tudi povsem odreči nisem smel, saj sem videl, kakšnega pomena so domače redovnice v tej deželi, ko je tujk vedno manj. Seveda, mi zbiramo sredstva za pomoč slovenskim misijonarjem in so še ta preskromna; zato se bi bilo treba obrniti na dobrotnike posebej za podporo vzgoji domačega redovništva v misijonih in že tu apeliram na tiste, ki morejo in hočejo pomagati...

Pri kosilu v Farafangani za „slovensko“ mizo sede od leve na desno: Buh, Vilfan, s. Potočnik, Kosmač, s. Terezija, Sušnik, Slabe in s. Marjeta. Obiskovalec fotografira in je zato videti le njegov stol... Slika spodaj: Drugi misijonarji; čisto v ozadju generalni vikar mons. Humbert.

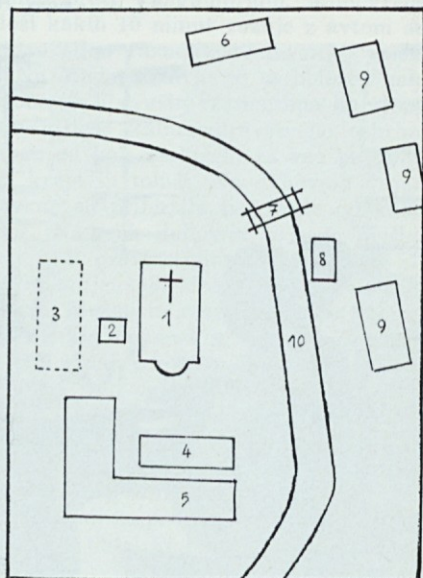
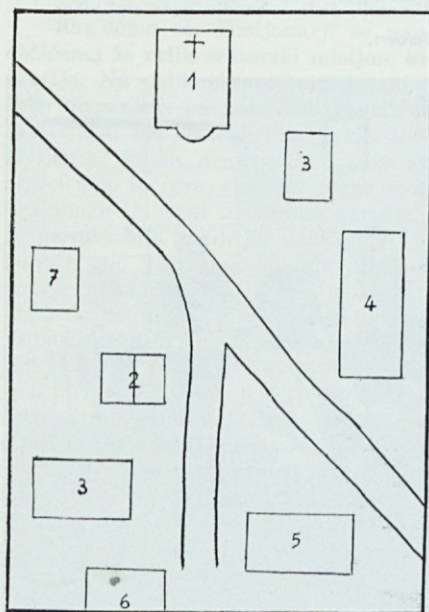
V VANGAINDRANO

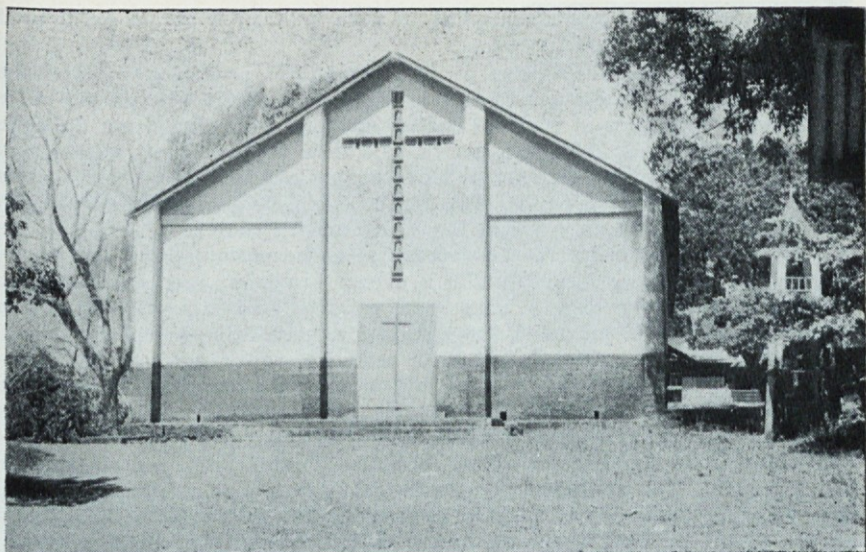
Od glavnega mesta Antananarivo, ki leži približno v sredini otoka, smo leteli vedno bolj proti jugu, da smo prišli v Farafangano; tudi zdaj smo morali naprej proti jugu, saj je ozemlje naših misijonarjev čisto na jugu te škofije. Iz Farafangane do Vangaindrana vodi zelo lepa, ozka asfaltirana cesta, ki še ni nič zdelana, ker pač po njej ne morejo voziti na daljše razdalje težki kamioni, katerih brod čez reko pred Vangaindranom ne more sprejeti naše. Cesta je speljana blizu morja, ki pa ni povsod vidno, čez valovito pokrajino, tedaj vso v zelenju, preko številnih mostičkov, ki so jih napravili ob asfaltiranju ceste. Pot je dolga kakih 70 km in bi jo napravili v dobri uri, ako ne bi bilo dveh ovir na njej. Najprej nas je ob vstopu na področje vangaindranskega okraja zaustavila, mi bi rekli, „mitnica“, ki je pa obenem tudi kontrolna postaja. Malgaški vojaki oziroma žandarji so pregledovali i dokumente potnikov i to, kar so prevažali. Tudi naše papirje so pregledali. Meni je brat Lopez v Antananarivo pridržal moj potni list, češ da ga na takem

Črtež misijonskih poslopij levo na škofiji v Farafangani; desno: na misijonu v Vangaindrano (kajpada le približen).

Legenda: 1: cerkev; 2: Buhovo in Slabetovo bivališče; 3: druge hišice za misijonarje; 4: glavno poslopje z obednico, itd.; 5: še drug misijonski objekt; 6: škofova hiša (seveda bolj daleč stran); 7: garaža.

Legenda: 1: cerkev; 2: zvonik; 3: dvorana v gradnji; 4: stara hiša; 5: nova hiša; 6: poslopje za šolo; 7: most čez cesto k sestram; 8: sestrski dispanzer; 9: poslopja sestrskega misijona. — Naj malgaški misijonarji oproste male netočnosti v črtežu!

Pročelje cerkve v Vangaindrano; v ozadju je med zelenjem na desni videti betonski zvonik, v katerem visita dva zvonova.

potovanju kaj lahko zapravim, in mi je dal z nekaterih strani napraviti fotokopijo ter mi jo dal seboj, in to sem pomolil vojaku pod nos. Vojak ni bil ravno zadovoljen in je obračal papir sem in tja, a je končno le odobril. Papirji ostalih so bili tudi v redu, med prtljago pa ni bilo stvari, ki bi imeli zanje plačati mitnino. Zato nas je vojak po kakih 10 minutah pustil naprej. Druga ovira je bila tik pred ciljem: široka reka Mananara, ki se blizu Vangaindrana izliva v morje. Čez njo vsaj tedaj še ni bilo mostu in je potnike in vozila prepeljeval motorni brod, ki voznje na njem ljudem ni treba nič plačati in tudi voznikom za avtomotorje ne. Le včasih je treba zelo dolgo čakati, da prideš na vrsto za prevoz čez reko. Za primer, da brod ravno misli odpeljati, navadno vozniki že precej preje začnejo trobiti s hupo, da s tem javijo svoj skorajšnji prihod in bi brod počakal tudi nanje, ako ima morda še kaj prostora. Tudi naš voznik Rado je pridno trobil, a ko smo prišli na rob obrežja, smo videli spodaj, da je brod ravno šele pripeljal in smo bili kar zadovoljni, ker ne bo treba predolgo čakati. Ko so brod privezali, so se najprej vsuli z njega vsi ljudje, za njimi pa še dva avtomobila. Ko se je pot k brodu nekoliko spraznila, je najprej Rado previdno zapeljal na brod avto, mi in drugi čakajoči smo se pa spustili za njim in se na brodu postavili ob vozilo, Malgaši pa posedli kar po deskah na tleh. Kmalu smo bili sredi reke in Buh mi je kazal, kje na oni strani je viden naš misijon. Najvišje je bil dobro viden protestantski, potem sestrski, končno bolj v drevje zagrnen naš, ki so se mu videle le temne strehe. Po kakih 10 minutah voznje smo pristali. Ko je Rado srečno spravil avto z broda in smo mi poskakali na trdo, smo se nekateri spet spravili v vozilo, saj je bilo še dva km do misijona, dočim sta jo g. Buh in Slabe

raje udarila peš, da se malo shodita... Zato smo mi z avtom prišli pred njima na cilj.

Vozili smo skozi nekaj vasi po utrjeni cesti in prišli do precej visoke vzpetine, zaraščene z drevjem; cesta je zavila navzgor in pred menoj se je odprl pogled na cerkev in poslopje našega misijona v Vangaindranu. Pročelje cerkve je preprosto in svetlo in ne izkazuje tiste velikosti svetišča, kot sem pozneje videl in tudi ko sem stopal ob cerkvi podolgem, kakih 30 m, da sem prišel na dvorišče za cerkvijo. Takoj sem opazil na eni strani velik kup obklesanega kamena za gradnjo farne dvorane in tudi že temelje, štrleče iznad zemlje; za to bodočo farno dvorano se začne poslopje nove misijonske hiše, ki je zgrajena v pravokotniku z dvema krakoma; pred enim krakom stoji stara misijonska hiša, ki ga povsem zakriva, tako da se velikost hiše z dvorišča sploh ne da preceniti. Tako stara kot nova hiša sta enonadstropni. V obeh so prostori spodaj za urade in sestanke, zgoraj pa sobe za stanovanja misijonarjev oziroma v stari hiši sedaj za stanovanja študentov z dežele. Pri novi hiši že od daleč opaziš nad prostori v pritličju imena in gesla organizacij, ki imajo v njih vsaka svoj sedež, poleg je še večji prostor za sestanke župnijskega odbora, obednico, kuhinjo, itd., pod obednico je pa velika klet. Nad pritličjem so stanovaljski prostori za misijonarje, ki jih krog in krog obdaja pokriti hodnik; vsaka soba ima tako svetlobo skozi okno na eni strani in skozi vrata na drugi strani, vse zelo praktično zgrajeno. V nadstropju je tudi prostorna razvedrilnica s knjižnico, kjer se misijonarji

Pogled na farno cerkev v Vangaindrano; v ospredju je viden velik kup obklesanega kamena, ki bo za gradnjo farne dvorane, katero so sklenili zgraditi ob 75-letnici misijona.

Pred novo in staro misijonsko hišo v Vangaindrano so zbrane žene Marijine družbe, ki so bile na pripravi za sprejem, in pa njihovi spremljevalci.

zbirajo na svoje pomenke in seje. Imajo lepo urejeno skupno stranišče s kopalnico na prho. Od hodnika se pa odepi še posebej prizidana stavba za hišno kapelo z Najsvetejšim. Za hišo je tudi mehanična delavnica; garaže so bile preje tam, kjer bo stala farna dvorana, zato so jih podrli. Okrog in okrog hiše je veliko zelenja, tudi drevje z eksotičnimi sadeži, pa banane, itd. Gradnjo te osrednje misijonske hiše je začel in večinoma končal Peter Opeka, ki je šel v ta namen že kot bogoslovec za dve leti na Madagaskar, dokončal jo je pa Lovrenc Štanta, gradbenik, brat misijonarja Ivana Štanta, ki je s svojo strokovnostjo dve leti pomagal bratu pri gradnjah na misijonu v Ihošyju, potem pa prišel tudi v Vangaindrano dokončat to solidno misijonsko hišo.

Ko sem videl toliko misijonarjev, ki delujejo vsak na svoji, včasih zelo odročni postaji, in čul, da morajo pogosto po opravih ali v Vangaindrano ali pa preko njega v Farafangano, sem razumel, zakaj so napravili to stavbo za tukajšnje razmere kar veliko. Na tej osrednji postaji zdaj stalno žive štirje misijonarji: Opeka, Sušnik, malgaški sobrat-laik in laični misijonar Vilfan, a nekaj časa sta živela tam še dva laična misijonarja in bo tudi zdaj kmalu prišel spet eden iz Argentine za tri leta, in je oziroma je bilo že za te potrebnih šest sob, potem ima tu še vsak od misijonarjev, ki delujejo na podeželskih postajah, eno sobo, potem soba za škofa, soba za goste, za tega ali onega bogoslovca, katere škof od časa do časa pošilja v počitnicah sem, da prakticirajo in se preskušajo. In brž vidimo, da je bil povsem neupravičen strah onih, ki so se bali, da bo hiša brez potrebe tako velika in kot taka v

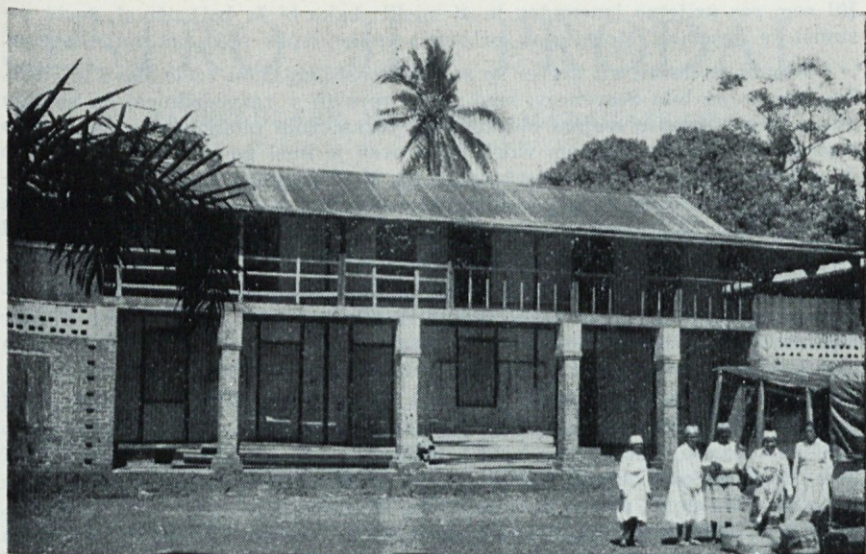
pojuhšanje domačinom... Že doslej se je njena velikost izkazala za zelo umestno, za nujno.

Po vijugastih cementnih stopnicah z železnimi oporniki smo se povzpeli v nadstropje, kjer so mi odkazali Petrovo sobo za moje osrednje bivališče v času bivanja na Madagaskarju. Soba je bila lepo urejena, poznalo se ji je pa, da je Petrova, ker je bila zelo razgibana po opremi kot je Peter po značaju. Po stenah in omarah so bili zemljevidi in slike Madagaskarja, pa spomini na Argentino in Slovenijo. Bilo je tudi nekaj napisov in plakatov, ki so klical k osvoboditvi Južne Amerike... Celo sledove nogometnega športa sem videl v njej. Po policah veliko knjig v malgaščini, še več pa v francoščini in kasteljansčini in tudi slovenskih je bilo nekaj. Vesel sem bil umivalnika s tekočo vodo, ki je bil v kotu sobe.

A nisem imel preveč časa, da bi se razgledoval. Malo sem se osvežil, pa so me že klical k okreplilu v obednico v pritličju. Tam mi je padla v oči velikanska podolgovata miza, okrog katere more sedeti pač 12 ljudi. Naredil jo je laični misijonar Tone Jemec iz Argentine, ko je bil za tri leta tam. Tu sem se pozdravil s še enim slovenskim misijonarjem, ki je zdaj celo superior lazaristov, ki pripadajo tej misijonski postaji in okoliškim, Janeza Puhana, ki pa deluje v oddaljenem misijonu Manambondro; tudi on je prišel na srečanje z obiskovalcem in s sobrati. Možati Prekmurec me je po fiziognomiji in resnobnosti spominjal na sošolca, duhovnika Franca Glavača, tudi Prekmurca, ki je pred leti umrl v Argentini. Še malo smo pokramljali, potem je pa šel vsak po svojih opravkih, jaz v svojo sobo, da uredim svoje stvari.

Ne spomnim se več, kdo od sobratov me je kmalu prišel klicat, naj grem v razvedrilnico, ker da bi me rad tam pozdravil župan mesta Vangaindrano. Velik in močan človek, kakih 60 let star, uglajenega vedenja, ki se mu je že z obraza razodevala inteligenca. Mož je katoličan in bil je leta malgaški poslanik v Vatikanu in je zdaj že radi svojega položaja dragocena moralna opora našim misijonarjem in Cerkvi v tem misijonu. Kolikor sem zmogel francoščine, sem se mu zahvalil za to, posebno pa za ljubeznivost njegovega obiska. Več je govoril z visokim gostom misijonar, ki me je prišel klicat in je bil verjetno Buh Franci.

Ob 18 smo se vsi misijonarji spravili v hišno kapelo k somaševanju. Bilo nas je šest; poleg mene, ki so me želeli za glavnega celebranta, še pet misijonarjev duhovnikov in pa Marko Vilfan. Maševali smo po slovensko in sicer inačo za širjenje vere, darovali smo jo za žive in pokojne dobrotnike slovenskih misijonarjev pa za srečen potek mojega misijonskega potovanja. Dnevni evangelij je bil ravno o dolžnosti ljubezni do Boga in do bližnjega. Zato sem v kratkem nagovoru po evangeliju razvil misel, da misijonarji pač na najodličnejši način izpolnjujejo to zapoved, ker jih „ljubezen Kristusova prigajanja“, da usposablja in navajajo ljudi k tej ljubezni; obenem s tem svojim zgledom vplivajo še na nas v zaledju, da tudi mi z misijonskim sodelovanjem v dejanju ljubimo Boga in bližnjega. Zato sem se misijonarjem zahvalil v imenu zaledja za ta njihov zgled, za to njihovo pobudo. Povdaryl sem tudi, kako sem mogel že doslej na Madagaskarju videti sadove misijonskega dela njih prednikov, ko sem na planoti videval toliko cerkva in zvedel, da so tam prebivalci večinoma že kristjani. Njihova vztrajna delavnost, žrtve in molitve bodo mogle tudi južni Madagaskar tako približati Kristusu in Cerkvi.

Poslopje stare misijonske hiše v Vangaindrano; tudi zadaj za njim sega nova hiša.

Po evharističnem obedu smo vsi stopili v obednico k sprejemnemu „banketu“, katerega sta se udeležila kajpada tudi še druga dva, v hiši bivajoča: malgaški sobrat-laik, po imenu Viktor, še mlad človek, ki se pred vsem udeležuje kot mehanik in šofer, pa bogoslovec, ki jim ga je škof poslal za čas počitnic v misijonsko prakso. Ko sem zapisal, da smo šli k banketu, moram reči, da je bila ta večerja za malgaške razmere res prava pojedina. Kaj vse so misijonarji s pomočjo kuharja-Malgaša spravili skupaj! Tudi s tem so hoteli pokazati obiskovalcu, kako so veseli njegovega prihoda mednje! In obiskovalec je to tudi hvaležno tako sprejel.

Še nismo dobro povečerjali, novo presenečenje! Iz kakih 200 m oddaljene postojanke usmiljenk so prišle na obisk tri usmiljenke in njih štiri postulantke. Med usmiljenkami je bila prednica-Malgašinja, ostali dve Francozinji; postulantke kajpada vse Malgašinje. (Postulantka je pri usmiljenkah dekle, ki je kot aspirantinja vztrajala in se zdaj pripravlja v skupnosti sester, da vstopi v novicijat; postulantinje še ne nosijo uniforme.) Misijonarji so obiskovalkam postregli z nekaj sladkega in pijačo, nato so jih pa zaprosili, naj bi skupno kaj zapele. No, tedaj sem prvič slišal malgaško petje. O njem sem od misijonarjev že veliko lepega bral in čul, pa si kar nisem mogel predstavljati, v čem bi bila ta lepota. Tu sem pa doživel in se uveril, da govornica ni bila pretirana. Zlasti postulantke so imele zelo lepe glasove in pele z velikimi finesami. Ena značilnosti malgaškega petja so varijacije. To, kar Slovenci skoraj samo pri pesmi „Marija, skoz življenje...“ zmoremo, to imajo Malgaši skoraj v vsaki pesmi, da se namreč besedila in še bolj melodija med seboj prepletajo. Pri marsikateri pesmi so tudi naši misijonarji lepo poprijeli.

Bil sem res prijetno iznenaden in si mislil: kako bi še bolj užival, če bi razumel še besedilo! Moral sem priznati: veliko lepše pojo kot mi, Slovenci.

Kmalu po deveti uri zvečer so sestre s postulantkami vzele slovo in odšle, kar nas je pa bilo Slovencev, smo se še spravili v razvedrilnico, da se tam mirno pogovorimo o mojem obiskovanju posameznih misijonov in napravimo tozadevni načrt. Kmalu sem videl, kako prav je imel generalni vikar, da me je pregovoril, podaljšati moje bivanje na Madagaskarju za teden dni. Ugotovili smo, da bo časa komaj dovolj; niti v Midongy, kjer sta vrsto let delovala dva škofijska misijonarja, Joško Gider in Franček Kraner, pa ga zdaj od daleč oskrbujeta iz Ranomene sobrat Gajšek s štolcarjem, ne bom mogel iti. . .

Prvo noč v slovenskem malgaškem misijonu sem prekrasno spal. Komarjev v tem pomladanskem času domala ni bilo, pa sem imel za vsak primer tudi mrežo proti njim nad glavo. Bil sem pa tudi potreben spanca, saj sem tisti dan zelo zgodaj vstal in čez dan veliko doživel.

Zjutraj me ob 6 zbudi zvonjenje za angelovo češčenje, z zvona, ki visi obešen na posebej stoječem lepem cementnem zvoniku ob cerkvi, poleg malo večjega tovariša. Zatem zvon vabi k maši. Se opravi in zmolim brevir. Vsi misijonarji-mašniki, razen Slabeta, ki se je že navsezgodaj vrnil na svojem motorju v Matango, so somaševali. Čujem iz cerkve lepo petje in se spomnim, da je prvi petek v mesecu. Ne vzdržim in grem v cerkev. V lepo opremljenem presbiteriju s slikovitim lesenim opažem so okrog glavnega oltarja razvrščeni maševalci, v sredi France Buh, ki ravno zaključuje sveto daritev. Po maši verniki še dolgo ostanejo v cerkvi, pojejo in molijo, vsi v veliki zbranosti. Starejši mož-katehist na desni strani kar sedé spregovori nekaj misli vernikom v vzpodbudo in pri tem kaže z roko na Najsvetejše v tabernaklju. V oči mi je padlo, da je bilo poleg številnih žena, med katerimi so bile tudi sestre, in nekaj moških tudi precej fantičev, ki se v cerkvi nikakor niso dolgočasili, ampak prav tako lepo molili. Vzpodbujen sem odšel iz cerkve.

Poprosil sem Markota, ki je bil sicer že v Cerkvi pri maši, da gre z menoj in še meni pomaga opraviti sveto daritev. Po maši sem zajtrkoval, zmolil še zadnji konec brevirja za tisti dan, da knjige ne bi bilo treba nositi sabo, ko greva z Markom na prvo podeželsko postajo, k Jankotu Slabetu v Matango.

(Sledi.)

S to dvojno številko smo našim dragim naročnikom letos dali že 224 strani bogato ilustriranega gradiva in s tem izpolnili točno polovico v začetku napovedanega obsega. Ker moramo visoke stroške tiska, papirja, klišejev in poštnine poravnovati sproti, se vsem **prav lepo priporočamo za plačilo naročnine.** „Kdor hitro da, dvakrat da“, pravi slovenski pregovor. Ravnajmo se po njem! Zlasti prosimo za še ne poravnano naročnino lanskega letnika, ki je istotako 20 dolarjev.

SESTRO JE PRODAL...

JANKO SLABE, MATANGA, MADAGASKAR

Eden izmed delavcev pri gradnji hiše bivšega ministra je tudi Janez Krstnik Mnogoženec. Postaven, lep fant, ne pije in ne kadi. Rad pa si polni žepe. Povsod ribari, tudi po kalnem, samo da kaj dobi. Beseda mu teče, da mu vsak verjame, če ga še ne pozna. Zato ni čudno, če ga dekleta, posebej še zapuščene matere z več otroki, rade pogledajo, saj ima denar, s katerim jih bo preživljal. Vendar za take se Mnogoženec ne zmeni. Za ženo si vsakokrat izbere samsko dekle.

Dobro se zaveda, da ni domačin. Dekle bo že dobil. Težje si bo pridobil pristanek njenih staršev in sorodstva. Prvi pogoj je, da se vključi v vaško skupnost. Zato se po vseh predpisih, ko je zbrana vsa vas, predstavi:

„Doma sem iz ‘Mnogo dima’ iz plemena ‘Nikjer nobene hiše’. Rad bi se vam pridružil kot sovaščan, ki deli z drugimi ‘surovo in kuhano, žalost in veselje’. V znak moje iskrenosti je tu vedro žganja.“

„Ti si doma iz ‘Mnogo dima’, iz plemena ‘Nikjer nobene hiše’. Ta rod je že od nekdaj z nami v prijateljskih odnosih. V starih časih je bila pri vas taka goščava, da ni bilo videti nikjer nobene hiše, le sajasto ozračje je bilo znak, da tam bivajo ljudje. Kot vidiš, tvoje pleme že dobro poznamo, zato si nam dobrodošel.“

„No, sedaj se že razumemo. Kaj pa tabuji? Jaz bi rad namreč pri vas dobil ženo, pa je bolje, da prej vprašam, če je v kateri od vaših rodovin kakšen tabu, kot so na primer prekletstvo ali daljnje sorodstvo, ki prepoveduje poroko z nami.“

„No, nič ni, ti si kar poišči. Samo ženâ drugih se ne dotikaj!“ Tako se je Mnogoženčev načrt kar dobro začel uresničevati.

Poklical je tri svoje prijatelje in Cerininega očeta: „Fantje, gremo malo popit!“ Med kavovci in bananami ob robu vasi so se spustili po klanecu v Malo vas. Še in še je naročal malo steklenico žganja, toda sam je pil zelo previdno. Pozno zvečer se je vračal domov: „Jih že imam. Le kdo od njih si upa odreči svojo sestro? Najprej bom vprašal za Cerino. Njen oče ima rad pijačo. Brez skrbi sem, da mi jo da za ženo.“

Čez nekaj dni je bila v vasi obreza. Že zvečer in vso noč se je pilo, pelo in plesalo. Proti jutru, ob drugem petelinjem petju, se vaški starešine posedejo v krogu v rodbinski hiši. S sredini je pripravljen stol za starega očeta. Kmalu prinesejo prvega otroka, oblečenega v dolgo krilo. Posedejo ga v dedovo naročje, mu zakrijejo oči in obreza se začne. Zunaj pri vzhodnih vratih se starejši otroci in mladina drenjajo in skandirajo: „Sa-mo-vzdr-ži! Sa-mo-vzdr-ži!“ Kar naenkrat pa: „Ko-ne-e-e-e-ec!“ Triletnega fanta previdno prenesejo v hišo, kjer ga bodo sprejele stare mame in tete. Dokler se rana ne zaceli, bodo novo-

obrezani v njihovi oskrbi. Šest otrok je obrezanih. Štirje so v eni hiši, dva pa v drugi. Vodo pomešajo s krvjo in obrezane kožice vse skupaj vržejo čez streho. Tako je sama obreza končana.

Vsa vas je videla, da so otroci res obrezani, toda kljub temu najstarejši član družine to še slovesno razglasi z besedami in najmanj štirimi pivovskimi steklenicami žganja. Obenem s tem se praznik šele začne.

Vse dopoldne prihajajo sorodniki od blizu in daleč, da čestitajo staršem. Dajo tudi nekaj priboljška v denarju za novoobrezane, navadno kakih 5 dolarjev. Temu rečejo kurja jajca. V starih časih so verjetno bila to res jajca kot priboljšek za otroka. Danes je to denar, zaradi katerega starši več zapravijo kot pa dobijo. Saj morajo goste dobro postreči z rižem, mesom in žganjem.

Tudi Mnogoženec je prinesel svoj delež kot član vasi in to kar 20 dol. Sedel je med drugimi in se pogovarjal, z očmi pa je nemirno a neopazno iskal Cerino. „Pridem še nazaj, nekomu sem pozabil nekaj naročiti,“ se je opravičil ostalim.

Za vogalom hiše jo je že vjel. Pozdravila sta se in malo poklepetala. Ko je videl, da je čas primeren, da pride z besedo na dan, jo je povabil v stran: „Umakniva se malo. Imam ti nekaj povedati!“ Šla sta na konec vasi. Nekaj jo je zbudilo v njeni notranjosti. Razumela je, kam pes taco moli, njega pa je pogledala z vprašujočimi očmi. Ni odlašal z besedo: „Ne bom delal dolgih govorov. Rad te imam. Bi šla za mojo ženo?“ Nič preveč se ni branila: „Kot že sam veš, tudi če sem za to, ima le oče glavno besedo. Sama se ga nekoliko bojim vprašati.“ „Nič zato, bom že jaz prišel k vam, saj se dobro razumeva. Glej, tukaj imaš zlate uhane in 30 dol., da si boš kaj kupila.“

Res je šel k očetu, toda oče je samo stvar vzela na znanje. Pozneje se je pozanimal, kako je s tem zetom. Zvedel je, da je bil že nešteto krat poročen, toda vsako ženo odposlal, ko se je je naveličal in zaradi otroka ni bil več tako svoboden. Pozneje jih ne pozna več. Žena in otrok sta spet na ramenih staršev. Že vnaprej ve, da je poroka samo začasna.

„Hčerka, poslušaj, ta poba ni zate. Pozanimal sem se za njegovo preteklost. Je kot velika voda, ki pusti za seboj ovenel, poležan, z blatom pokrit riž.“

„Oče! On me ima rad. Poleg tega mi je že dal zlate uhane in denar za balo. Ti ne boš imel nobenih skrbi za kupovanje posode, komarčnic, odeje itd. . . Kako naj mu še odrečem?“

„Pozanimal sem se, kakšen je. Veliko slabega sem zvedel. Samo na zunaj zgleda dober. Še pri dobrem možu nisi vztrajala, ki bi zate res skrbel, pa boš pri tem?! Stori pa, kakor hočeš. Če se boš z njim poročila, nisi več moja hčerka.“

Mnogoženec je poskušal še pri dveh treh nikoli poročenih dekletih. Povsod mu je spodletelo, ker se je slab glas o njem že razširil. Poskušal je tudi pri najmlajši sestri iz Johnijeve družine. Najprej so mu odklonili. „Dekle je lepo, mlado, še nikoli poročeno, kot nalašč zame“, si je mislil. „To je zadnja možnost v tej vasi. Johna že dobro poznam. Povsod ga denar žuli. Dal mu bom nekaj denarja in dobim njegovo sestro.“

Malgaški fantje pri morju love ribe. . .

Očeta ni več. Mama je pač ženska, ki itak nima veliko besede. Kdo mi jo še ubrani?"

* * *

Zdaniilo se je. Zvonim za mašo in opazujem sveže jutro. Nad riževimi polji leži srebrna koprena. Vonj cvetočih pomaranč mi draži nosnice. Ptiči pojejo hvalnice. Prav tako kot včasih doma, ko sem še kot otrok v zgodnjem spomladnem jutru šel ministrirat. Pod menoj rastejo žbičniki v sveži jutranji barvi. Na obzorju je grobnica, obdana z drevesi potnikov in drugim raznovrstnim drevjem. Nad njim se vzpenjajo prvi prameni sonca kot pahljača, ki hoče razpoditi meglo. Premišljujem. Zadaž za črnim grobom vstaja nova luč. To je življenje kristjana!

Iz tega razmišljanja me zbudi Johnova mama: „Rada bi s teboj govorila.“ „Po maši bo več časa. Sedaj že prihajajo ljudje.“ Po končani maši sva šla v pisarno.

„Mnogoženec bi se rad poročil z mojo hčerko. Strašno jo ima rad.“ „Poveš mi šele, ko ste že vse sklenili. Kaj naj bi jaz še imel pri tem?“

„Ja, kako je z mojim obhajilom? Rada bi še kljub temu hodila k obhajilu, čeprav ne bo cerkvene poroke.“

„Veš, da pri nas starši za poroko tri mesece ne smejo k obhajilu, če dovolijo otrokom, da se ne poročijo cerkveno. Toda še takrat mora biti nekaj upanja za poznejšo cerkveno poroko. Zato tebi za eno leto ne dovolim prejemanja obhajila, ker tudi za pozneje ni upanja, da bi se tvoja hčerka cerkveno poročila. To sama veš, da Mnogoženec z lahkoto pusti svojo ženo, ko se je naveliča.“

„Ko jo pa ima tako rad. Ne kaznuj me tako hudo!“

„Tudi če se ne bosta cerkveno poročila, ju pošlji k meni, da ju malo poučim, pozneje bova pa še videla glede tvoje kazni.“

Prišla sta takoj naslednji dan. Mnogoženec se je delal prijazen na vse pretege, toda le ni mogel skriti svojega besa, ki sem ga bral na dnu njegovih oči in v nemirnem prekladanju rok, kot da so mu odveč: „Ljudje me ne marajo. Nevoščljivi so mi. Jaz pa prisežem, da bi rajši brcnil svojo mamo, kot da bi se ločil od tega dekleta. Rabakara, njenemu rodu se ne bom izneveril.“

„V tvojo dušo ne vidim, toda o tvoji napaki sem slišal iz vseh koncev, zato nekaj le mora biti res. Vem, da ti ni prav, ko zabranjujem vajino poroko. Toda na Madagaskar sem prišel zato, da bi ljudi osrečil, ne pa pogubljal. Zato je moja dolžnost, opozoriti starše tega dekleta o vsem, kar sem slišal.“

„Verjemi mi, saj sem krščen, bil pri prvem obhajilu, birman... Vse dokumente ti prinesem!“

„Vse skupaj ti nič ne pomaga, ker sedaj ne moliš in hočeš upropastiti to dekle. Vsi zakramenti, ki si jih prejel, so kot semenski riž, ki ga nisi posadil. Od njega ni nobenega sadu.“

„Ne verjemi vsemu, kar ljudje govorijo.“

„Iz ničesar se ne vidi, da bi ti bil kristjan. Zato ni težko verjeti ljudem bolj got tebi. Sicer pa storite kar hočete. Moja dolžnost je samo opozoriti. Ljudje pa so svobodni, da ubogajo ali ne.“

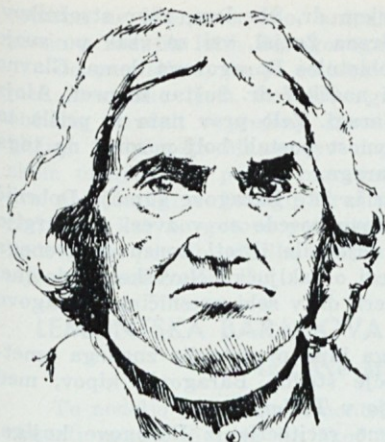
Opozoril sem tudi dekle: „Če si že enkrat pristala na poroko z njim, potem le glej, da se ne boš kar tako z lahkoto ločila.“ Mama pa šest mesecev ne sme prejemati obhajila.

Naše pogovore sem povedal katehistu. „Zadeva je težja kot si misliš“, mi je razložil. „Z besedami, da bi raje brcnil svojo mamo kot se ločil od dekleta, se je zaklel, da te poroke nikoli ne bo razdril. Če se kdaj pozneje loči, recimo samo za primer, da se loči, bo s tem izdal tudi rod Rabakara in s tem priklical nase preklestvo.“

Le nekaj dni za tem sta se odselila, ker je šel on drugam delat. Tako nič ne vem, kako se razumeta.

* * *

Morda bo kdo rekel, zakaj vam namesto „povestic“ ne pišem pisem kot se zagre; taka, kakršna si pač izmenjujejo normalni ljudje. To niso „povestice“, ampak še preveč resnično vsakdanje življenje. Prav je, da ga tudi vi poznate. Tako boste še bolj živo čutili potrebo, da se vsakega posameznika iz „povestic“ spomnite v molitvi.

BARAGO NA OLTAR!

V TREBNJEM BARAGOVA DVORANA

S prizadevanjem župljanov je pod vodstvom domačega župnika Franca Zaplata iz starih vinskih kleti v trebanjskem župnišču nastala čudovita Baragova dvorana, ki bo služila tudi za kapelo, posvečeno sv. Frančišku Asiškemu. Predsobe pa bodo uporabljali za veroučna srečanja in sestanke. Načrte za preureditev je napravil arhitekt Kvaternik.

Ko je v nedeljo, 9. novembra, nadškof Šuštar, trebanjski rojak, blagoslavljal te nove prostore, je omenil, kako zelo so primerni za meditacijo. Obokan strop, dva mogočna kamnita stebra, okenca, ki kakor skozi line spuščajo v notranjost blago prtajeno svetlobo, človeka zajamejo in zberejo.

Na slovesnosti se je nadškofu predstavilo 200 pripravnikov na birmo in ga prosilo, naj bi jim drugo leto v zakramentu potrditve posredoval darove Svetega Duha. Izročili so mu tudi dar za naše misijonarje, ki so ga zbrali ob misijonski nedelji. Nadškof je birmance posebej nagovoril in poudaril, da je birma skrb vse župnije in da bodo novi bogoslužni prostori lahko veliko pripomogli k pripravi.

Ko se je župnik Zaplata zahvaljeval nadškofu in vsem, ki so pripomogli, da je župnija pridobila Baragovo dvorano, je želel, da bi se vsi nazvali Baragovega duha, njegove ljubezni in požrtvovalnosti in da bi bil naš veliki rojak kmalu razglašen za svetnika. Omenil je tudi, da bodo novi prostori služili najrazličnejšim namenom, ne samo za mašo v zimskem času (prostora je za 150 sedežev), temveč tudi za razna srečanja mladine, učencev, staršev, molitvenih skupin, tečajev, priprav birmancev in prvoobhajancev, njihovim staršem in mladim družinam, v čemer je prihodnost Cerkve.

(„Družina“)

BARAGOVA PROSLAVA V RICMANJIH NA PRIMORSKEM

Kar so imeli najlepšega in najboljšega, so Ricmanje pripravile za svoj domači praznik: romarska cerkev, okrašena kot za najvažnejše praznike,

lepo število duhovnikov s škofovim vikarjem dr. Škerlom, zbor strežnikov, šolska mladina, pevski zbor, pisateljica Irena Žerjal, vsi so vsak po svoje doprinesli k dostojnemu praznovanju 10. obletnice Baragovega doma. Glavno težo praznovanja pa sta nosila ljubljanski nadškof dr. Šuštar in prof. Alojz Rebula s predstavitev svoje knjige o Baragi. Zelo prav nam je prišla ta slovesnost, saj smo tako mi kot širša javnost postali bolj pozorni na tega velikega moža, svetniškega kandidata Baraga.

Tako smo slišali, da je tudi dr. Šuštar iz iste Baragove župnije Dobrnici in krščen pri istem krstnem kamnu. Škofove besede so v zvezi z liturgijo božje besede tiste nedelje kaj primerno odjeknile. Proti koncu cerkvenega leta nas Cerkev spominja Jezusove napovedi o zaključku človeške zgodovine. Da mora torej naše prizadevanje iti v smeri, da v sebi uresničimo Baragovo geslo: „Le eno je potrebno“.

Irena Žerjal je ob odkritju Baragovega kipa predstavila znanega umetnika Franceta Goršeta, ki je izdelal večje število Baragovih kipov, med katerimi je tudi kip na trgu pred cerkvijo v Trebnjem.

V dvorani so šolarji predvajali zborna recitacijo iz Baragove knjige, pevci domačega društva „Slavec“ pa so zapeli vrsto narodnih in umetnih pesmi.

Nedosegljiv v svojih razglabljanjih je prof. Rebula z mojstrskimi zamahi zaobjel življenje in delo zavetnika ricmanjskega Doma misijonarja in škofa Friderika Baraga. Docela nas je prevzelo intimno brnenje pripovedi o čudovitih dogodivščinah tega našega misijonarja med Indijanci. Stal je pred nami Baraga, gentlemanska osebnost, misijonarski heroj, ki je kmalu obračunal z domačo stvarnostjo in se dokončno zazrl na drugo stran zemeljske oble k plemenom Očipvejcev in Otawanov. Sicer pa, kdor bo čital te vrstice, naj si čimprej nabavi knjigo Alojza Rebule „Duh Velikih jezer“, kjer se mu bo kot v filmu odvijal čudovit življenjepis ob zakulisju naravnih lepot, prepleten z izjemnim bogastvom besedne umetnosti.

Za zaključek se je po tako nabitem programu kar prilegla že običajna domača zakuska. — F.V.

(„Katoliški glas“, Gorica, november 1980.)

IZPOPOLNITEV MAUSERJEVEGA ROMANA O BARAGU

Mohorjeva družba v Celovcu se je pred leti, po smrti pisatelja Mauserja, odločila, da bo izdala vsa njegova dela v Zbranih spisih in je že nekaj tega razdelila svojim udom.

V okviru teh Zbranih spisov pa bo tudi ponatisnila oziroma izpopolnila Mauserjev roman o Baragovem življenju, ki je najprej izhajal v kanadski „Božji Besedi“, a ga pokojni pisatelj ni dokončal, potem je pa v založbi slovenskih lazaristov v Kanadi izšel prvi del tega romana, ki opisuje Baraga do odhoda v Ameriko, tudi v knjižni obliki. Drugi del, ki bi podal vso Baragovo misijonsko delovanje do smrti, ni izšel, pač ker delo ni bilo dokončano.

Za izdajo pri Mohorjevi družbi v Celovcu pa je Mauserjev življenjepis dopolnil zdaj na Koroškem živeči raziskovalec Baragovega življenja p. dr. Bertrand Kotnik OFM, a tako, da je vse zadevno besedilo povzeto po Baragovem dnevniku, po njegovih pismih in po poročilih o Baragovi bolezni in smrti ter o posmrtnem dogajanju v zvezi z njo. Se pravi, da je ta zaključek

romana ne literarno delo, ampak zgolj zgodovinsko avtentično pripovedovanje o zadnjih letih Baragovega življenja.

Če pomislimo, da je celjska Mohorjeva družba v veliki nakladi poslala med slovenske ljudi Rebulov zgodovinski esej o Baragu, o katerem smo obširno poročali v prejšnji številki, in da bo celovška Mohorjeva izdala v bližnji bodočnosti Mauserjev dopolnjeni roman o tem največjem slovenskem misijonarju, potem moramo vzbuditi upanje, da sta oziroma bosta ti dve novi knjigi o Baragu izredno močna injekcija v poznanje Baragovega življenja, kar bo gotovo poživilo zaupanje v moč njegove priprošnje, čemur bodo sama po sebi sledila uslišanja, in, Bog daj, tudi za njegovo beatifikacijo potrebni čudeži.

LEMONTSKA BARAGOVA NEDELJA - 31. AVGUSTA 1980

Iz „Ave Maria“, oktober 1980.

To nedeljo obhajamo lemontski Baragov dan. Skušamo napredujoče spoznavati nauke, ki nam jih škof Baraga daje s svojim zgledom, življenjem in načinom misijonarjenja. Posebno način njegovega misijonarjenja je za nas, ki smo našli v Ameriki novo domovino, pomemben. Uči nas namreč, kako delati za božje kraljestvo kot Slovenec v novem svetu. Baraga je bil notranje zgrajen in skladno oblikovan človek. Zato iz njegovega dela in njegovih odnosov do vseh ljudi, ki jih je srečaval v svojem delu, odseva njegova osebnost.

Baraga je ostal vedno to, kar je bil po svojih starših ali po svoji naravi: Slovenec. To ne pomeni, da je bil na svojo narodnost ponosen ali da se smatra za več kot so drugi ljudje, marveč da je ostal zvest vsemu, kar je prejel dobrega po svojem rojstvu ali naravi. Zanj je bilo popolnoma naravno, da ohranja značilnosti, ki jih ima vsakdo, ki je rojen kot Slovenec. On sicer ne zato, da bi se razlikoval od drugih, marveč da je lahko uspešno razvijal vse darove in talente, ki jih je prejel od Stvarnika. Naravno se mu je zdelo, da gradi vse na to, kar je po svoji krvi. Slovenski človek pod vplivom pretekle zgodovine slovenskega naroda opazuje in presoja vse, kar ga obdaja, na svojski način. Baraga je imel poseben razlog, da je značilnosti slovenske vernosti prenesel v Ameriko in jih uporabljal v delu za razne narodne skupine in za Indijance. V delu za slovensko ljudstvo po svojem mašniškem posvečenju je Baraga, ki je študiral bogoslovne vede v semenišču, kjer je še vedno prevladovala janzenistična miselnost, postal dušni pastir, katerega vzor je bil Jezus Kristus – dobri pastir. Njegovo obširno poznanje preteklosti in tradicije katoliške Cerkve ga je obvarovalo pred janzenističnim duhom do take mere, da ni bil le samostojen v dušnem pastirstvu, marveč da je s svojim delom, z živo in tiskano besedo vplival skozi dolga desetletja na slovensko vernost in na delovanje duhovnikov. V preprosti pobožnosti vernega ljudstva je prisluhnil odmevu vernosti prednikov, ki so pogosto v težkih razmerah in brez pravega vodstva ohranjali in poglobljali zvestobo do katoliške Cerkve. Kar se je Baraga naučil in prejel od vernosti slovenskega ljudstva, je močno vplivalo na njegov način misijonarjenja. Najbolj značilno pri tem načinu je, da je vedno prisluhnil duhovnemu svetu in duhovnim potrebam posameznikov, za katere je delal kot dušni pastir.

PO MISIJSKEM SVAETJU

V PEKINGU je za zadnji Božič bila odprta druga cerkev. Od 1.400 do 1.500 ljudi se udeležuje nedeljske maše in v delavnikih jih pride okoli sto. Kolikor je do zdaj znano, je to petnajsta cerkev na Kitajskem, ki je znova odprta za božjo službo. Omenjena cerkev sv. Jožefa v Pekingu je bila do zdaj skladišče. Tako počasi prihaja nov odnos Kitajske do Cerkve. Seveda je najtežje vprašanje dvojno: diplomatski odnosi s Formozo. Dokler bodo ostali ti, bo rdeča Kitajska težko iskala stik z Vatikanom. Drugo vprašanje pa so škofje, ki jih je odbral kitajski režim, ki so sicer bili veljavno posvečeni, a brez odobrenja Cerkve. Ti dve vprašanji stojita pred papežem, ki se je krajevno že zelo približal Kitajski, ko je obiskal Japonsko in Filipine.

GLEDE RASNE DISKRIMINACIJE
V JUŽNI AFRIKI so razpravljali v Združenih narodih (New York). Pri volitvah je bila večina (118 glasov proti 10) za nujno zahtevo vseh narodov, da se ta problem diktature belcev v Južni Afriki konča. Petnajst držav se je vzdržalo glasovanja. Torej je le javno mnenje sveta, da je položaj v Južni Afriki nečloveški, še manj pa krščanski, čeprav za rasno diskriminacijo stoji tudi „reformirana holandska cerkev“.

ZA DOBRA DELA SMRT. To je doživel italijanski misijonar kapucin

Giorgie Cavedon. Deloval je v Angoli med najbolj zapuščenimi. Najbližja poštna postaja je bila oddaljena 300 kilometrov od področja njegovega misijona. Ljudem je oznanjal evangelij, pa tudi pomagal lajšati življenje: kopal vodnjake, učil kmetovati, postavil mlin in podobno. Verjetno so ga ubili gverilci, ko je bil na poti k svojim vernikom. Star je bil komaj 37 let.

V JUŽNI KOREJI so končno le izpustili iz zapore katoliškega pesnika Kima Chija. Imenujejo ga „korejski Solženicin“. Leta 1974 so ga obsodili na dosmrtno ječo. Iz svojega jetniškega trpljenja je pisal krasna pisma, ki so izpovedovala globoko vero in pristno krščansko miselnost. Kasneje so kazni zmanjšali na dvajset let. Zdaj pa je spet na svobodi. Zanj so se potegovale odlične osebnosti ne le na Koreji, ampak tudi po svetu.

BUDISTIČNI MENIH Saamori je hodil po svetu in z gladovanjem in molitvijo dela za mir na svetu in prekinitve oboroževanja. S svojo gladovno stavko in molitvijo je bil cel teden pod obeliskom na trgu sv. Petra v Rimu. Tak protest hoče opraviti tudi drugod, na primer na gori Sinaj, na Golgoti, v Indiji in v Hirošimi.

UGANDA se še ni umirila. Po dolgoletni diktaturi Amina je postala revna in zmedena dežela. Aminovi

Nemški škof Moser se je pogovarjal s kitajskim škofom Fu Tieshanom iz Pekinga, ki je bil posvečen brez papeževega odobrenja.

pristaši še vedno ropajo in morijo po deželi. Tako kljub novemu režimu ljudje beže, največ v Zaire, kamor je samo lanski november pribežalo 150 tisoč beguncev, ki žive v skrajno bednem stanju. Kampalski nadškof je v svojem pastirskem pismu povedal, kaj je prineslo 18 let „neodvisnosti“ Ugande: nepravilnost, diktaturo, obojestransko sovraštvo, politične vstaje, prelivanje krvi, verske in plemenske predsodke. Uganda ne bo našla miru, če se ne vrne v deželo spoštovanje do človeka in res odpravijo krivice, da bodo mogli vsi mirno uživati sadove prave svobode.

TAJVANSKI ŠKOFJE so bili lani novembra v Rimu. V avdijenci, kjer je

bilo poleg škofov veliko kitajskih duhovnikov, redovnikov in redovnic, je papež spomnil na ves kitajski narod; v domovini, na Tajvanu, v Hongkongu, Makau in diaspori, ki je pravzaprav po vsem svetu. Saj ni večjega mesta, kjer ne bi bilo „kitajske četrti“. Posebno je priporočal v molitev trpečo Cerkev na kitajski celinii in izražal svoje občudovanje nad heroizmom tolikih duhovnikov in vernikov in nad njihovo vztrajnostjo v veri. Njegova pozornost in pozornost sveta je obrnjena na kitajski narod, ki je največji na svetu in bo v bližnji prihodnosti imel odločilno besedo.

OB PRILIKI PAPEŽEVE POTI NA JAPONSKO je dobro, da navedemo

podatke, v kakšnem stanju je katoliška Cerkev sredi tega več kot sto milijonskega naroda. Število vernikov počasi, a vzdržno raste. V letu 1979 se je število katoličanov povečalo za 4.215 vernikov. Tako je Cerkev koncem decembra 1979 štela 401.706 vernikov. Na krst se je pripravljajo 11.547 katehumenov. V apostolatu deluje 1.906 duhovnikov, 387 redovnih bratov, 6.710 redovnic, in semeniščnikov je 400. Misijonarji se posvečajo predvsem vzgoji mladine. Imajo 12 katoliških univerz, 33 kolegijev, 114 višjih šol, 91 srednjih šol in 55 osnovnih šol. Delajo tudi na karitativnem področju. Imajo 31 bolnišnic, 41 sirotišnic, 14 otroških domov, 4 domove za invalide, 20 za duševno bolne, 42 za ostarele, 49 za dijake in 23 za delavsko mladino.

MISIJONARJI „COMBONI“ praznujejo od lanskega do letošnjega oktobra stoletnico svojega obstoja. Ker je družba bila ustanovljena v Veroni, se je prej imenovala „veronski misijonarji“. Kasneje so ime spremenili po ustanovitelju Danielu Comboni. Iz vseh koncev sveta je ta duhovnik zbiral prostovoljce, ki bi se posvetili misijonskemu delu. Začeli so v Afriki. Zaradi raznih razlogov se je potem družba razdelila na nemško in italijansko vejo. „Misijonarji sinovi presv. Srca“ so bili znani med nami in še zdaj delujejo v Južni Afriki, v Dravljah pa so imeli postojanko. Nekaj časa je bil celo generalni predstavnik te nemške veje Slovenec. Po renovaciji po drugem vatikanskem koncilu, ki je poudarjal vrnitev k prvotnemu duhu ustanovitelja, sta se obe veji spet združili. In danes v 35 deželah deluje okoli 4.000 misijonarjev in misijonark tega reda. Okrog 2.000 je duhovnikov in redovnih bratov. Njihovo sedanje uradno ime je: „Comboni misijonarji presv. Srca“.

Comboni sam je bil namreč velik častilec Jezusovega Srca. Družba je izključno misijonska.

ZDRAVNIKI, ki so bili izšolani v misijonskih deželah, gredo v bolj civilizirane dežele. Po statistiki 140.000 zdravnikov dela izven svoje domovine. Največ jih je iz Indije, vsega 15.000. Iz Filipinov 9.500. Katoliške šole v misijonih so ogromno žrtvovale za vse kadre zdravniškega osebja. Toda dežela, za katero so jih pripravljali, jih nima. Čuden pojav.

V BOGATIH DRŽAVAH ARABSKEGA ZALIVA deluje okrog 2 milijona tujih delavcev. V nekaterih državah je zdaj tujecev več kot domačinov. V Kuwaitu je domačinov 600.000, tujih delavcev pa 800.000, v Kataru 50.000 domačinov in 170.000 tujecev. In od vseh tujih delavcev je prišlo v te kraje 35 odstotkov nezakonito. Posredovalne agencije v Pakistanu, v Indiji in na Filipinih za velike vsote kradoma spravljajo na to ozemlje tuje delavce.

V ZAPADNI BENGALIJI je dana prepoved, da privatne organizacije ne smejo nuditi nobene karitativne pomoči. S tem je prizadeta katoliška „Karitas“ in tudi ameriška „Catholic Relief Service“. Škofje s kalkutskim kardinalom na čelu so javno protestirali proti taki odločbi.

EDINI IZVOLJENI KRALJ NA SVETU je Sultan Ahmed šah, kralj Malazije. Po ustavi devet sultanov, ki so poglavarji posameznih držav Malazije, izvoli med seboj za pet let kralja. Torej čez pet let se bo Ahmed vrnil domov in izvolili bodo novega kralja.

UGANDA ima po letih strahot milijon in pol sirot, 300.000 vdov in 20.000 vagabundskih mladostnikov. To so uradna državna poročila.

ALJASKA je eno najtežjih misijon-skih področij zaradi klime in razsež-nosti ozemlja, po katerem so raztre-sene male skupine Eskimov. Pred 200 leti je bila na Aljaski prva maša in bil krščen prvi Eskim. Danes živi v treh škofijah 40.000 katoličanov, kar pomeni 10 odstotkov prebivalcev. Poleg treh škofov misijonari ogromno področje v težkih klimatičnih raz-merah 98 duhovnikov, 19 diakonov in 90 sester. Župnij je 53, poleg njih 33 misijon-skih središč in 45 misijon-skih postaj. Prometna sredstva so le letala in čolni in seveda za manjše razdalje še vedno sanke, ki jih vo-zijo psi.

MACIA, strah ekvatorialne Gvineje, je bil izgnan. Oblast je prevzela voj-ska. Novi predsednik Nguema je nak-lonjen misijonarjem, katere je Ma-cia, ki se je sam oklical za Mesijo, pozaprl, pregнал ali pobil. Cerkve so bile zaprte, bogoslužje prepovedano, vse katoliške ustanove podržavljene. Ostalo je razsulo. Zdaj se že drugo leto misijonarji, ki se vračajo v Gvi-nejo, trudijo, da bi dvignili iz razva-lin katoliški misijon. Prebivalci so skoraj vsi katoličani.

ZGORNJA VOLTA ima šest milijo-nov prebivalcev. Od leta 1966 je sa-mostojna dežela. Katoličanov je ko-maj pol milijona, muslimanov mili-jon in pol, drugi so animisti. V de-želi deluje 230 belih očetov, ki so že po svojem ustanovitelju in pravilih specializirani prav za ta severni afri-ški svet in imajo tudi največ misijo-nov v deželah, kjer so muslimani. Veliko skrb posvečajo domačemu du-hovniškemu naraščanju, saj imajo že 148 domačih duhovnikov in 122 bogo-slovcev. Najbolj pereče – kot povsod v Afriki -- je pomanjkanje misijo-narjev.

MINISTER V INDIJSKI DRŽAVI PRADEŠ Santa Ramanad Singh je, nasprotno kot mnogi hinduisti, ki ho-čejo preprečiti delo misijonarjev, po-hvalil katoliške misijonarje. Istočas-no, ko so v Zapadni Bengaliji izglaso-vali zakon, da je karitativno delo prepovedano, češ da trga ljudi od hinduizma in spreobrača h krščan-stvu, je minister dejal, da vera, ki nima ljubezni do bližnjega, sploh ni vera. In prav zato zasluži jo katoliški misijonarji vse priznanje, ker jim je vsak človek brat in vsakemu, ki je v stiski, hočejo pomagati. Celo to je zatrdil minister: „Če se je kakšen od ubogih ljudi, ki jim misijonarji nesebično pomagajo, odločil, da po-stane kristjan, ker mu je všeč ta vera, mu nima nihče pravice tega braniti. Strpnost je staro izročilo Indijcev. Spoštovati je treba vse vere.“ Lepo priznanje in ob pravem času.

HOTELIR PASTORI iz Piačence se je naveličal gledati svoje „presite in izbirčne“ goste. Sklenil je prodati vse in je šel v Ugando, kjer živi pleme, zapisano smrti – zaradi nepopisne lakote. Pastore organizira na vse strani pomoč, v sosednjih afriških dr-žavah in med svojimi bivšimi gosti. Krasen zgled, kako človek odkrije svoj pravi poklic in se mu preda z vso dušo.

NEKDANJA RODEZIJA – zdaj Zim-babwe imenovana, se umirja. Nova vlada ne ovira delovanja krščanskih cerkva. Med 6 milijoni prebivalcev je 10 odstotkov katoličanov, 10 odstot-kov pa je nekatoliških kristjanov raz-nih verskih skupnosti. Nadškof Pa-trick Chakaipa pravi, da so odnosi med Cerkvijo in državo dobri. Da bi se vsaj toliko uredila tudi Južna Afrika. Misijonarji v Rodeziji ve-liko prispevajo za čim lepše odnose med belimi in črnimi.

A Z I J A TAIWAN

Z novega misijona se nam je oglašil maryknolec FRANC REBOL s pismom iz začetka tega leta. Tele prve vtise z delokroga, v katerega je prišel, nam pošilja:

„Po triindvajsetih letih delovanja na misijonu v Yuanli sem zdaj nastavljen tu na misijonu v Peitou.

Kraj je čisto v sredi otoka in spada v škofijo Taichung. Tu so kmečki ljudje, zrak je zelo dober in poln vonja po rožah, ki jih goje za izvoz po celem Vzhodu, in se zato kraj imenuje „vrt Taiwana“.

Ljudstvo je zelo dobro in pošteno. Seveda bo trajalo dolgo, preden bom vse spoznal. Po dolgem času imajo spet katoliškega duhovnika, kajti misijon je bil dolgo vrsto let brez njega in so le od časa do časa prihajali misijonarji za duhovno pomoč katoličanom.

Poleg Peitoua imam na skrbi še dva sosednja misijona samih prvotnih prebivalcev dežele, ki sta tudi brez misijonarja. Tako je dela in odgovornosti kar dovolj.

Čeprav je župnija po področju veliko večja kot moj prejšnji misijon,

je vendar katoličanov precej manj. V treh meni zaupanih farah je ljudi okrog 250.000, katoličanov pa le 500 do 600.

Prav lepo se Vam zahvalim za vso pomoč, duhovno in materialno, posebno tudi za poslanih mi 500 dol.“

Na tem otoku poleg Rebola in dr. Janeža v Lotungu deluje še sestra MARIJA ROSARIA BRILEJ, in sicer v misijonu, ki ima podobno ime kot novi misijon g. Rebola. Peipu. Od tam nam je misijonarka pisala proti koncu meseca januarja, zahvaljujoč se za dar, ki smo ga tudi njej poslali: „Prav toplo se zahvaljujem vsem darovalcem, ki žrtvujejo za nas misijonarje. Za božične praznike smo tudi s to Vašo pomočjo mogle obdarovati nekaj naših katoličanov, ki so bili v potrebi; zelo veseli so bili in se Vam zahvaljujejo tudi oni.

Letos smo imeli za božič samo en krst in dve prvi sveti obhajili. Tukaj gre evangelizacija zelo počasi naprej. Upamo, da bo prišel čas, ko bo zrno, ki ga sejejo sedanji misijonarji, obrodilo več sadu. Kdaj pride ta čas, ve samo Bog; mi moramo mirno na kar najbolj učinkovit način oznanjati evangelij in zalivati

Ena od Rebolovih cerkva; spodaj: misijonar med svojimi verniki.

naše sejanje z molitvami in žrtvami, pri čemer morete tudi Vi pomagati.

V „Družini“ ste verjetno brali, kako so bili v posebni avdijenci sprejeti pri papežu taiwanski škofje, devet po številu. Od tedaj naprej je bil pa še eden posvečen, in sicer prav za našo škofijo Hsinchu, kajti sedanji škof je na srcu bolan in ne more več sam voditi škofije, ki je precej razsežna in terja veliko premikov.

Otok Formoza je blizu celinske Ki-

tajske in moremo zvedeti o razmerah tamkaj. Naš red ima na kitajski celini še kakih 54 redovnic, ki delajo in trpijo, a so povečini že onemogle, kajti omagale so na prisilnem delu. Kadar nam pišejo, nam pravijo: Ne bojte se za nas, vse ostanemo zveste sveti Cerkvi. Vi samo molite za nas! Naše sestre v Hongkongu vzdržujejo z njimi več stikov in jim pošiljajo najpotrebnejšega zanje in za duhovnike, katerim pomagajo.“

Z misijona s. Rozarije Brilej, ki je tretja od leve; misijonarke so prišle obiskat katoliška dekleta.

Pogled na ubožno naselja v Hongkongu; sliko je napravil obiskovalec, ko je bil tam pri Stanku Pavlinu SDB.

HONGKONG

Vemo, da je bila na Formozi dolgo vrsto let tudi s. ANICA MIKLAVČIČ, ksaverijanka, ki pa je pred letom dni odšla na delo v Hongkong, še bliže kitajski celini oziroma deloma že na njej, po kateri tako hrepeni, da bi se mogla še vrniti na delo tja, kjer je preživela najlepša leta svojega mladostnega misijonarjenja. Tu di od nje imamo pismo z dne 5. februarja:

„Tu te dni vsi praznujejo kitajsko novo leto, jaz Vam pa pišem, da se Vam zahvalim za poslani dar. Uporabila ga bom za naše uboge, ki v bolnišnicah nič ne vedo o veličastnih palačah tega vele mesta... Kako jih rada obiskujem, da jim prinesem nekaj solnca v njihovo nelahko živ-

ljenje. Večina od njih je bila prišla iz celinske Kitajske, zato govore moj kitajski jezik, mandarinščino, ki je lepša od kantonščine, katero govore tu v Hongkongu.

Kitajci kljub temu, da je Mao-tung skušal to odpraviti na celinski Kitajski, obhajajo svoje novo leto zelo zavzeto. Ob tem prazniku se cela družina vsaj enkrat na leto zbere in se spet poveže. Posebno važno je, da se medsebojno obdarujejo. Tu di tu v Hongkongu so zdaj ceste polne ljudstva, ki prodaja, kupuje, hiti... Letos gre še več kot lani za te dni sorodnikov obiskat svojce na celini, kajti vlada je odprla vrata Kitajske. Seveda potujejo vsi težko obloženi z darovi za tamkajšnje ljudi, ki trpe pomanjkanje. Letos je šlo oziroma gre na Kitajsko od tu kakih 800.000

ljudi. Za prevoz takih množic je bilo seveda potrebno pojačiti prometna sredstva in so na železnicah dodali kar osem vlakov do Kantona.

Tudi jaz sem šla do meje, kjer sem prestopila s celine v Hongkong pred 29 leti, ko sem morala zapustiti moj tamkajšnji misijon. Tam čakajo dolge vrste Kitajcev, da pridejo na vlak, ki jih pripelje do Kantona. Kako živahno je tam! Večina potnikov pride z bremenii, ki jih nosijo na dolgih palicah obešene, po kitajski starodavni navadi oprti na ramena: Velike in male vreče, kovčki, zavoji najrazličnejših oblik, vse pa polno dobrot in oblek za svojce... Vlaki so kajpada vsi prenapolnjeni. Na posameznih postajah ljudje, ki še hočejo vstopiti, da bi se peljali, lezejo kar skozi okna, za seboj pa povlečejo tudi vsak svojo prtljago.“

TAJSKA

V tej številki našega lista objavljamo lepo poročilo uršulinke sestre FRANCÍŠKE NOVAK iz Chiengmaja na severu te dežele, tu pa podamo še eno njeno novico, ki jo je zapisala v spremnem pismu z dne 18. januarja:

„Danes popoldne sem hotela zaključiti moje pismo Vam in misijonskim prijateljem okrog „Katoliških misijonov“, pa je sosestra prišla pome, naj grem v protestantsko bolnišnico, kjer leži brat naše dolgoletne učiteljice, bolan na raku, ki ga uničuje. Pravi jo, da si želi krst. In sem šla. Mož je bil nekoč v šoli pri šolskih bratih, kjer tudi sama poučujem, njegov sin tudi. Gotovo mu je že tedaj padlo v dušo seme krščanske vere, ki je zdaj pognalo sad. Najprej je hotel, da bi ga kar jaz krstila, a ker še ni bil tako pri koncu, smo poklicale duhovnika. Bilo je res ganljivo. Mož je bil krščen na ime Janez, ki si ga je

sam izbral, jaz sem pa njegova krstna botra. Mama mu je umrla, ko je bil komaj leto dni star, zdaj je pa dobil drugo mater, kakor je rekla naša budistična učiteljica, katera ima tudi prav gotovo v srcu kal krščanske vere.

Taka doživetja so pač najlepši trenutki našega misijonskega življenja in žrtev!“

INDONEZIJA

Iz glavnega mesta te dežele na otoku Javi, Djakarte, se nam je oglasila koncem januarja uršulinica s. DEODATA HOČEVAR z zahvalo za poslani ji dar in s temile novicami:

„Tukaj se pripravljamo na praznovanje 125-letnice prihoda uršulink v Indonezijo. Uršulinke so bile prve misijonarke-redovnice v Indoneziji. Prišle so v Djakarto leta 1856 in se naselile v hiši, kjer je zdaj naš samostan. Zato bo glavno praznovanje prav pri nas, in to 6., 7. in 8. februarja. Imeli bomo tudi vzgojno razstavo: učenci in učenke pod vodstvom učiteljev in učiteljic pridno zbirajo za to materijal. Pa Vam bom po praznovanju kaj več napisala o tem.

Prav sedaj imamo tudi duhovne vaje za učenke najvišjega razreda. Je precej težko dobiti prostor v domu duhovnih vaj za šolsko mladino in tako sem primorana, da so ravno sedaj duhovne vaje, in sicer v treh skupinah, v času od 27. januarja do 12. februarja. Posamezne skupine navadno spremljam na duhovnih vajah, da sem jim v pomoč.

V zadnjem oktobru se je zaključilo štetje indonezijskega prebivalstva in so našeli 147 milijonov ljudi.“

O katoliški Cerkvi v tej veliki deželi je naša misijonarka napisala za slovensko vatikansko radijsko oddajo lepo poročilo, ki ga je tudi sama po-

S. Deodata Hočevar OSU, s svojimi novokrščenci pred katoliško stolnico v Djakarti.

dala, ko je bila na dopustu v Evropi, nam ga je pa poslala v morebitno objavo. Kajpada smo bili te pošiljke zelo veseli in bomo s člankom postregli našim bralcem v julijski številki.

INDIJA

Iz Bombaya nam piše dne 11. februarja s. KONRADINA RESNIK:

„Moje zdravje je nekam zrahljano, posebno hitro se prehladim. Sicer je najbolje, da človek ne misli veliko nase, a vse kaže, da bom morala malo bolj paziti.

V naši bolnici je vedno dosti dela. Prav pred nedavnim je bil pri nas 20 dni kardinal Picachy iz Kalkute, dober, svet in skromen mož, ki je zelo pohvalil naše misijonarje, tudi pokojne. Meni je pa dejal, da mi bo za mojo 50-letnico poklica poslal papežev blagoslov, kar me je naravnost

ganilo, saj te pozornosti res ne zaslužim. Naš tukajšnji nadškof Simon Pimanta je pa tudi dejal, da bo on sam tisti dan prišel maševat za proslavo jubileja. Jaz sem sicer prosila predstojnico, naj ne ceremonijo, a mi je rekla, da to mora biti. S. provincijalka mi je pa rekla, naj grem za to priliko na oddih v domovino, in če bo šlo vse po sreči, bom šla tja v začetku junija za kake tri mesece. 50-letnica pa bo maja meseca.“

Tudi brat LUDVIK ZABRET SDB se odpravlja na oddih v domovino, preden se poda na svoj novi delokrog, o katerem nam piše v začetku februarja iz Don Bosko farme pri kraju Sukarno v provinci Goa.

„Po nekaj mesecih počitka v domovini bom nastavljen v naši novi hiši novicijata tu v Indiji za administra-

torja. Tam je tudi nekaj zemlje za vrt, da bomo lažje vzdrževali novince. Tako me čaka precej drugačno delo pri formaciji novih salezijancev; na stara leta jim bom moral biti v dober zgled...“

Iz Madrasa se nam je pa oglasil še drug salezijanski brat IVAN KEŠ-PRET v začetku marca. V pismu med drugimi tudi tole poroča:

„Tu delamo s polno paro. V tiskarski šoli imamo semestralni sistem, to se pravi, da moramo v kratkem času obdelati predpisano tvarino. Vsaka minuta je dragocena. Če hočem kaj zase napraviti, moram toliko prej vstati. V cerkvi moram biti ob 6 zjutraj in kaka urica pred tem prav pride. Da mi oči ne lezejo skupaj, si skuham lonček črne kave.

Še nekaj dni, pa bomo v postnem času. Na pepelnično sredo pridejo naši verniki v cerkev. Duhovnik jim bo na čelo s pepelom napravil križ, ki ga bodo potem cel dan nosili. In domov bodo nesli nekaj blogoslovljenega pepela za tiste, ki sami niso mogli radi boleznih v cerkev. Velika noč bo za tem prišla. Za obrede smo že začeli s pevskimi vajami. Med polnočno mašo bosta dve hrvaški deklici prejeli prvo sveto obhajilo.

Pred dobrim tednom sem se srečal z jugoslovanskim ministrom Rotarjem. Njegova trgovinska delegacija je prišla v Madras in obiskala tovarno usnja, ki jo vodijo Vinkovčani. Povabili so tudi mene – seveda sem fotografiral. Minister je bil prijazen z menoj in se zanimal za moje delo tu. Po rodu je z Gorenjskega.

Pri nas sta se oglasila dva kamilijanca s Formoze. Zelo sta hvalila našega misijonskega zdravnika dr. Janeža. Rekla sta, da je v njihovi bolnici napravil že nad 60.000 operacij. Vedela sta tudi za obiskovalca in se

spominjala, kako si jih obiskal na Formozi.

Pozdrav in zahvala vsem misijonskim prijateljem!“

IRAN

Koncem januarja nam je od tam pisala iz gobavske naselbine s. CECILIJA RODE, usmiljenka. Ko smo ji bili pisali, smo jo vprašali, koliko še drugih inozemcev deluje zdaj v njihovi naselbini, poleg šestih usmiljenk. Njen odgovor je tale:

„Od indijskih zdravnikov sta ostala še dva: mož in žena, ki sta oba oftalmologa. A tudi ona dva se nameravata vrniti v Indijo čez dva meseca. Ostane potem le še Jezusov Mali brat, ki je zdravnik in leprolog, pa še drug njegov sobrat, ki je tu že 22 let, pa me sestre. Drugih inozemcev ni. Bolniki vedno trdijo, da smo jim mi dovolj. Za vodstvo naselbine je tudi najboljše, če od vseh ostanemo le oba brata in me, kajti naše sodelovanje je najbolj poceni, ker smo pač plačani kot navadni delavci. Vsi namreč vedo, da nismo tu radi zaslužka, ampak da služimo ubogim skoraj zastoj.

Od lazaristov sta v Tabrizu ostala le še dva duhovnika. Vsako leto smo bile me sestre iz gobavske naselbine povabljeni za Božič v šolo k našim sestram. Letos pa sester ni več, ker je šola prezela država. Zato nas je povabil sobrat lazarist Lazar. V jedilnici se nas je za božično kosilo zbralo 11. Polnočnico smo pa imele doma pri zagrnjenih oknih radi vojne zatemnitve. V Tabrizu pri sobratih so pa imeli polnočnico že ob 17, kajti promet je ponoči prepovedan. Na sam božični dan je bila v cerkvi pri lazaristih maša ob desetih in pri tej maši smo prepevale sestre, in sicer latinsko Misa de Angelis ter razne božične pesmi v francoščini. Maša je

Del farnega zbora, ki ga vodi naš br. Kešpret, kateri stoji zadaj (z očali).

bila v različnih lokalnih jeziki: v iranskem splošna besedila, v kaldejskem berilo, v aramejskem evangelij, pridiga je bila v iranščini. Po maši so se udeleženci zbrali v župnijski dvorani, da si voščijo za božič. Vse je bilo lepo organizirano.

Lepo se Vam zahvalim za dar! Srčna hvala vsem dobrotnikom! Ko je bila tam na obisku moja sestrična iz Ljubljane, s. Vincencija Breznik, je opazila, kako veseli ljudje ste tam, kako lepo požete, kako od srca se smejete; vse to je pač sad svobodenega, mirnega, zdravega življenja božjih otrok. Vsega tega jim doma primanjkuje: so žalostni, živijo v strahu, boje se drug drugega... Svoboda, kdo jo more prav ceniti? Tisti, ki jo je izgubil..."

A F R I K A

JUŽNI YEMEN

V začetku februarja nam je pisala zdravnica dr. REZKA ŽUŽEK iz družbe Misijonskih zdravstvenih sester:

„Srčna hvala vsem dobrotnikom za darilo, ki ste mi ga poslali; uporabila ga bom za razne medicinske pripomočke, ki bodo služili ubogim v naši bolnici tu, kjer delam. Čutim pa, da mi mnogi pomagajo še drugače, z molitvijo, v tem težkem misijonu. A čeprav je misijon težak, sem vedno bolj gotova, da je to mesto prav zame. Po eni strani mnogo terja, po drugi mi pa tudi mnogo daje: popolnoma sem odvisna od Njega samega, ki mi je vse. V eni sobi stanovanja

imamo Najsvetejši Zakrament in v Njem je smisel za vse, moč za vse in upanje za vztrajno nadaljevanje. Vsak dan pa tudi molim za 'delavce, ki jih ni...'.“

ETIOPIJA

Druga misijonska zdravnica iz iste družbe in družine, dr. JANJA ŽUŽEK nam od tam piše sredi januarja:

„Denar, ki ste mi ga poslali in za katerega se dobrotnikom lepo zahvaljujem, bomo porabili za najrevnejše bolnike v naši bolnišnici.

Božič imamo pri nas 7. januarja, ker kar je tu kristjanov, so vsi koptske veroizpovedi. Letos so ga praznovali malo bolj intenzivno, a polnočnice še vedno ni bilo, ker je še vedno prepovedano hoditi zunaj hiš od polnoči do petih zjutraj. Somalski uporniki so še vedno na delu; pred desetimi dnevi so ustrelili dva Francoza (mater in sina) nekje na cesti med Addis Abebo in Dinadevo. Mož, ki je vozil avto, je ostal živ. Francozinja je bila profesorica francoščine na gimnaziji. Le nekaj minut prej je šel po isti cesti avto šolskih bratov iz Dinadeve...“

SLONOKOŠČENA OBALA

Iz Morestela v Franciji se nam je oglasil misijonar Pavel Bajec iz Slonokoščene obale, ko je bil na potu domov za zasluženi oddih, in sicer v začetku februarja:

„Lepo se Vam zahvalim za dve pismi in za čeke zame in za sestre. Jaz ostanem tu v Franciji pri strah, katere delajo tudi v našem misijonu, še nekaj časa, da si nabere potrebni moči, nakar odidem na počitnice domov. Po počitnicah se, če Bog da, spet vrnem v Afriko.“

Z misijona Gbagbam, kjer deluje, pa nam je pisala tudi s. ŠTEFANA SEVER, ki se zahvaljuje za pismo s tremi čeki.

„Vesela sem bila vsake vrstice, iskrena hvala zanje, kakor tudi za gmotno pomoč. Sestram sem takoj sporočila, da vedo, koliko je za kate-ro, vložile bomo pa na naš skupni čekovni račun, ker ima misijon samo eno blagajno.

Čeprav smo tu štiri slovenske sestre, pa se nam pogosto zdi, da nas je še premalo. Sestro zdravnico vidim vsako soboto in nedeljo in ji bom sporočila Vaše želje.“

TOGO

Iz Kanteja nam je pisal sredi januarja frančiškan p. EVGEN KETIŠ.

„Hitim Vam sporočiti, da sem prejel Vaše dragoceno pismo z 1.200 dolarji in da je bilo vse v redu.

P. Hugo Delčnjak se je po enem letu odsotnosti preko Sahare z avtom vrnil med nas čil in zdrav. A kar takoj ga je malarija močno popadla. Sedaj ima težave z zobom, da je otečen, kot da so ga čebele opikale. Dela ima pa ogromno! Saj mora kar dve cerkvi sezidati ljudem, ki so ostali brez vsega, ker so se morali preseliti zaradi narodega živalskega parka. Seveda mu moram pomagati. Toda sam tudi hitim v zidavo cerkvice v Santeja, katera se je porušila zaradi deževja in termitov. Ta gradnja me tudi zadržuje, da še ne morem odhiteti na počitnice. Potreba vode pa je spet velika, da moram ljudem več pomagati, koš sem predvideval. še caleč ni dovolj vodnjakov po deželi. V Kanteju imamo sedaj župnika črnca, mi pa mu bomo radi pomagali, če bo hotel z nami potpeti.“

KENIA

Salezijanski br. ŠTEFAN BURJA, ki deluje na misijonu Siakago, katerega so pred kratkim prevzeli salezijanci od misijonarjev Consolata, nam piše sredi februarja:

„Dan 31. januarja letos je za nas salezijance zgodovinsko važen dan. Ta dan je škof naše škofije Meru Silas Nyera slovesno predal to župnijo našemu redu. Slovesnosti se je udeležilo veliko število kristjanov, ki so prišli tudi od 35 km daleč, in sicer peš. Zato je bila župna cerkev, ki je prav velika, premajhna, saj je bilo navzočih več kot 1500 ljudi. Somaševalo je 34 duhovnikov. Ob škofu je bil provincijal misijonarjev Consolata, provincijal turinskih salezijancev, pa še drugi misijonarji iz cele škofije. Po obhajilu je škof izrekel zahvalo misijonarjem Consolata za vse čudovito evangelizatorno delo, ki so ga opravili na tem misijonu, pa predstavljal nas salezijance kot nadaljevalce njihovega pionirskega dela. Ta misijon je prvi salezijanski misijon v Keniji. Po maši, ki je trajala dve uri, smo vsi prisostvovali folklornemu nastopu, pri katerem smo mogli občudovati glasbeni smisel tega ljudstva, posebno pa še veliki plesalni talent.

Zdaj je torej na naju, ki delava v Siakago, da bova nadaljevala to lepo započeto in razvito delo na tem misijonu. Težav ne bo malo, a zanašava se na božjo pomoč, ki jo boste izprosili tudi Vi, misijonski prijatelji, s svojimi molitvami in žrtvami.

In tu naj se zahvalim vsem rojakom, ki ste mi že doslej pomagali tako z molitvijo kot darovi; hvala lepa tudi v imenu mojega sobrata, duhovnika Daria!“

BURUNDI

Na misijonu v Rukago tam v višini burundijskih hribov sta nam pisala skupno pismo misijonarja AVGUST HORVAT in JOŽE MLINARIČ, oba salezijanca. Zahvaljujeta se za čeke in fotografije, ki jih je posnel misijonski obiskovalec na svojem obisku in jim jih je zdaj poslal. Pišeta 8. februarja.

„Se še spomniš, ko sva šla na podružnico Yimbi, kjer Jože gradi novo cerkev? V nedeljo pred božičem je bila v njej že prva maša. Vrata in okna so bila že vložena. Le oltar je še provizoričen: navadna miza, postavljena ob steno v sredi cerkve. Ljudje so silno zadovoljni. Tudi jaz sem na Božič dvakrat maševal v tej cerkvi, ki je bila obakrat nabitno polna. Ljudje so si prinesli seboj pručke in so vsi lepo sedeli. Na predvečer Božiča je bilo strašno neurje in velik naliv, tako da je bilo v tisti odprti stari cerkvi, kjer sem imel obnovo in si bil Ti pri njej, vse pod vodo, tako smo se res pravočasno umaknili na lepše. Zdaj je stara cerkev že podrtá. Jože se je vrnil z novim zagonom. Ze ima v načrtu gradnjo nove šole na tej podružnici Yimbi, potem združno poslopje v Rukagu in novo cerkev na drugi podružnici. Pri vsem tem mu bom tudi jaz kaj pomagal. Naši sobratje salezijanci iz Rwande so nam tu omogočili, z denarno pomččjo iz Holandske, nakup kamiona. Zdaj nam bo vse lažje skupaj voziti material za gradnjo naših objektov, pesek, kamenje, cement in opeko. Vedno je bilo s tem materijalom nemalo težav, ker je bilo težko dobiti prevozno sredstvo in še zelo drago je bilo. Zdaj bo to veliko lažje.

Zaenkrat imamo tu mir, le cene v zadnjem času silno rastejo. Bencin se je tako podražil, da stane liter en dolar. Mislim, da imamo v tem svetovni record.“

Jože Mlinarič je pa tole pripisal:

„Vsi trije Slovenci v tej zeleni, obljudei deželici v osrčju Afrike čutimo Vašo posebno naklonjenost. Kako sem vesel, da sva se srečala vsaj v Gradcu! Danes je bila tu tudi sestra Bogdana Kavčič in smo malo pokramljali po naše. Veliko milosti in čiste sreče smo deležni v tej naši

novi domačiji, pa čeprav smo daleč od svojcev. Lep pozdrav!“

ZAMBIJA

Od tu nam je pisal lepo razglednico p. JOŽE KOKALJ D.J. v začetku januarja, na kateri med drugim tudi tole pove:

„Hvala za pismo in vso skrb za nas. Žal mi je, da se nisva srečala v Zambiji! Kristina Mlakar se je po dveh mesecih že vrnila v Lusako po zdravljenju, radi katerega je odšla; zdaj se dobro počuti. Pač pa je o. Rudež bolj bolan. Zoro škrlj boste težko obiskali, ker je zelo od rok njen dekokrog tam v Botswani.“

Tik pred zaključkom te številke pa smo prejeli od istega misijonarja sporočilo, da ga je jezuitski general p. Peter Arrupe imenoval za **provincijala slovenske jezuitske province**. In dodaja: „Zato 18. aprila odpotujem iz Zambije, po točno 15 letih misijonarjenja, a čez čas upam spet nazaj na črni kontinent.“ Vrlemu misijonarju k imenovanju čestitamo vsi misijonjski sodelavci in mu želimo obilje božjega blagoslova!

JUŽNA AFRIKA

Po dolgem času smo prejeli z misijona Sv. Mihaela pismo od misijonarja p. FRANCA BRATINA FSC, ki nam ga je pisal 12. marca. Tole nam pove dobri misijonar:

„Misijonsko delo gre nekako naprej. Največja težava so duhovni poklici. Mi imamo malo semenišče, a noben poklic ne pride iz njega. Tudi z Velikim semeniščem v Pretoriji ni dosti bolje. Zdaj nameravamo poskusiti s skupnim semeniščem za bele in črne. Ravnatelj bo črn, profesorji beli in črni. Črno semenišče je bilo ukinjeno, ker bogoslovci niso bili nikoli zadovoljni, ampak so delali ne-rede in štrajkali, itd.; imajo pač upa-

nje, da bodo dobili boljše laične službe, ki bolj „nesejo“. Vedno manj je idealne mladine.“

SESTRA VINCENCIJA NOVAK, ena od štirih slovenskih oblatinj v tej veliki deželi na koncu Afrike, nam je pisala v začetku februarja:

„Ko je sestra Elizabeta Pogorelec prišla iz bolnice, so jo predstojniki takoj poslali v Koelenhof, kajti v Upingtonu, kjer je preje bila, vlada sedaj velika vročina, ki zelo škoduje njenemu zdravju. Sedaj je skupaj s s. Terezijo Benigno Šteh in tudi s. Terezija Alojzija Šteh ni preveč oddaljena od Koelenhofa.“

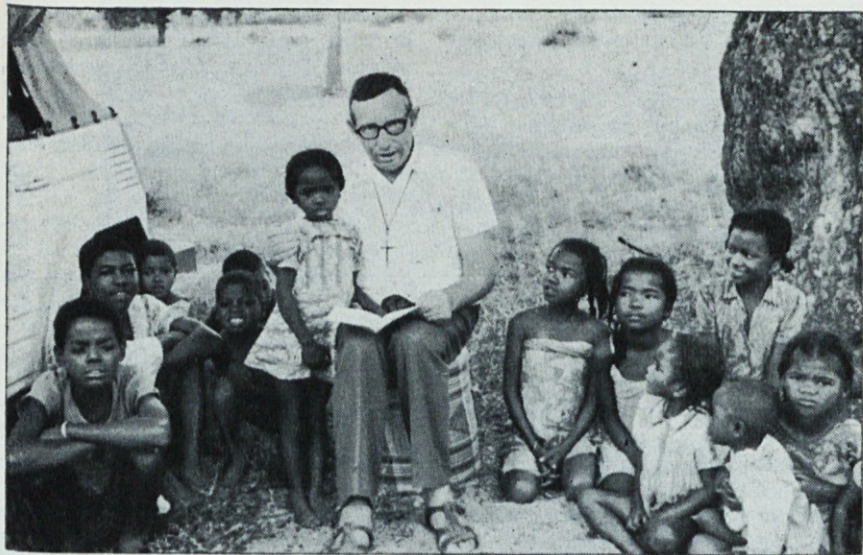
Tudi v Keimoesu je zdaj strašno vroče, pa, hvala Bogu, jaz sem bolj zdrava, zato še lahko vzdržim v tej vročini. Ko pišem to pismo, se mi kar pisalo topi, da ga moram z drugim nadomestiti.“

Na samega novega leta dan pa nam je pisala tudi s. Terezija BENIGNA ŠTEH:

„Preteklo leto je bilo polno tega, kar obogati duše: Ob binokostih smo imele sv. birmo, septembra jubilej treh sester, ki so doživele 50 in 60-letnico večnih zaobljub. Novembra večne zaobljube dveh afriških sester, ki sta preje preživel 8 mesecev v generalni hiši v Franciji, da se izpopolnijo, poglobijo in utrdijo. Januarja tega novega leta bosta pa dve sestri odpotovali v materno hišo, da se tudi izpopolnita. Tu imamo dve novinki in tri kandidatnje, ki še študirajo. Počasi raste naša družba med domačini, želimo jim pa nuditi vse za izpopolnitev na duhovnem in intelektualnem področju.“

Naša sestra Elizabeta se zdravstveno zelo slabo počuti. Upajmo, da se še pozdravi!“

Pisala nam je tudi sama s. ELIZABETA POGORELEC, kar nam je

Misijonar Ivan Štanta CM med svojimi malgaškimi prijatelji.

bilo v najzgovornejši dokaz, da se je od težke bolezni popravila, česar smo bili zelo veseli. Pisala nam je 23. januarja, in sicer tole iz kraja Kolenhof:

„Tu sem sedaj na okrevanju; upam, da se bom mogla vrniti v moj delokrog v Upington, kakor hitro vročina pojenja in zadobim nazaj moje nekdanje moči.

Nimam besed, s katerimi bi se primerno zahvalila za lep dar, ki ste mi ga poslali v imenu naših dobrotnikov. Bog povrni vsem rojakom, ki mislijo in žrtvujejo za nas!

V bolnici sem bila od 12. decembra do 3. januarja. Kar vse mi je odpovedalo, da še pisati nisem mogla. Vesela sem, da sem se popravila, ker bi res rada še kaj delala, saj je vse premalo rok za delo.

Ne vem, če sem Vam že omenila lepe slovesnosti, ki sem jim doživela v Upingtonu: večne obljube dveh sester domačink in mašniško posve-

čenje domačega duhovnika, to vse je veliko plačilo za trude misijonarjev in misijonark. Bogu hvala!“

MADAGASKAR

Od tam se nam je oglasil IVAN ŠTANTA CM, ki deluje v misijonu Ilosy. Sporoča nam, da se je neka sodba na sodišču v Tananarive, v katero je po nesreči padel, zanj končno srečno končala in da bo zdaj mogel po sedmih letih spet na oddih v domače kraje. Ko je bil v Tananarive zaradi tiste zadeve, se je srečal s Petrom Opeko, ki se je tedaj vračal z dopusta na svoj misijon v Vangaindrano.

Pisala nam je iz Vaingandrano za Božič tudi s. AMANDA POTOČNIK, ki tudi poroča o Petrovi vrnitvi, pa tudi, da je zdaj tam pošteno vroče, zlasti še, ker niti ni dežja, čeprav je že čas zanj, ker je že deževna doba. Za Božič je sla s štirimi postulankami h g. Puhanu v Manambondro,

da so tam pomagale pred in po praznikih saditi riž na misijonskem polju.

Iz pisem misijonarja PETRA OPEKA CM domačim povzemamo tele vesti iz njegovega delokroga, v kategorija se je bil vrnil pred Božičem:

„Ko je Rado, s katerim sem se dobil v Tananarive, odšel v Argentino, sem naslednji dan, v soboto 20. decembra kar odšel proti jugu. Naš vizitator mi je posodil svoj avto, ker sem imel precej prtljage seboj, tako da je bil avto kar poln. Spremljal me je eden bogoslovcev. Tisto soboto sem prišel do Fiaranantsoe, kakih 400 km južno od Tananarive. Tu sem prespal pri jezuitih. Zgodaj zjutraj naslednji dan sva maševala, ob sedmih se pa že odpravila naprej. Bal sem se, če dež pada tudi ob obali. Iz Fiarantsoe sva se začela spuščati proti morju in sem brž opazil, da tam še ni bilo dežja, kar me je zelo veselilo. Avto je kar sam skakal od veselja po suhi poti. Sto km poti je namreč brez asfalta in zelo slabe, a ker ni bilo dežja, sem jih čisto gladko prevozil. Tako sva bila ob 4 popoldne že v Farafangani pri škofu, ki se je ravno odpravljal na pot proti severu. Silno lepo me je sprejel in je bil zelo vesel, da sem se vrnil. Vprašal sem ga, kam naj grem, ker bi me med tem mogel prestaviti na kak drug misijon našega področja. Pa mi je rekel, naj grem kar spet v Vangaindrano, češ da me ljudje že čakajo. Oddal sem mu malo darilce in odšel proti Vangaindranu. Ob pol šestih sem prišel do splava. Ob šestih nas je splav prepeljal čez reko. Delavci tega splava so me že od daleč pozdravljali, in ko sem zapeljal na splav, so vsi prihiteli ter mi stiskali roke. Vsakemu sem daroval vžigalnik in veseli so bili, da sem se jih spomnil. Potem je manjkalo še dva km do naše cerkve.“

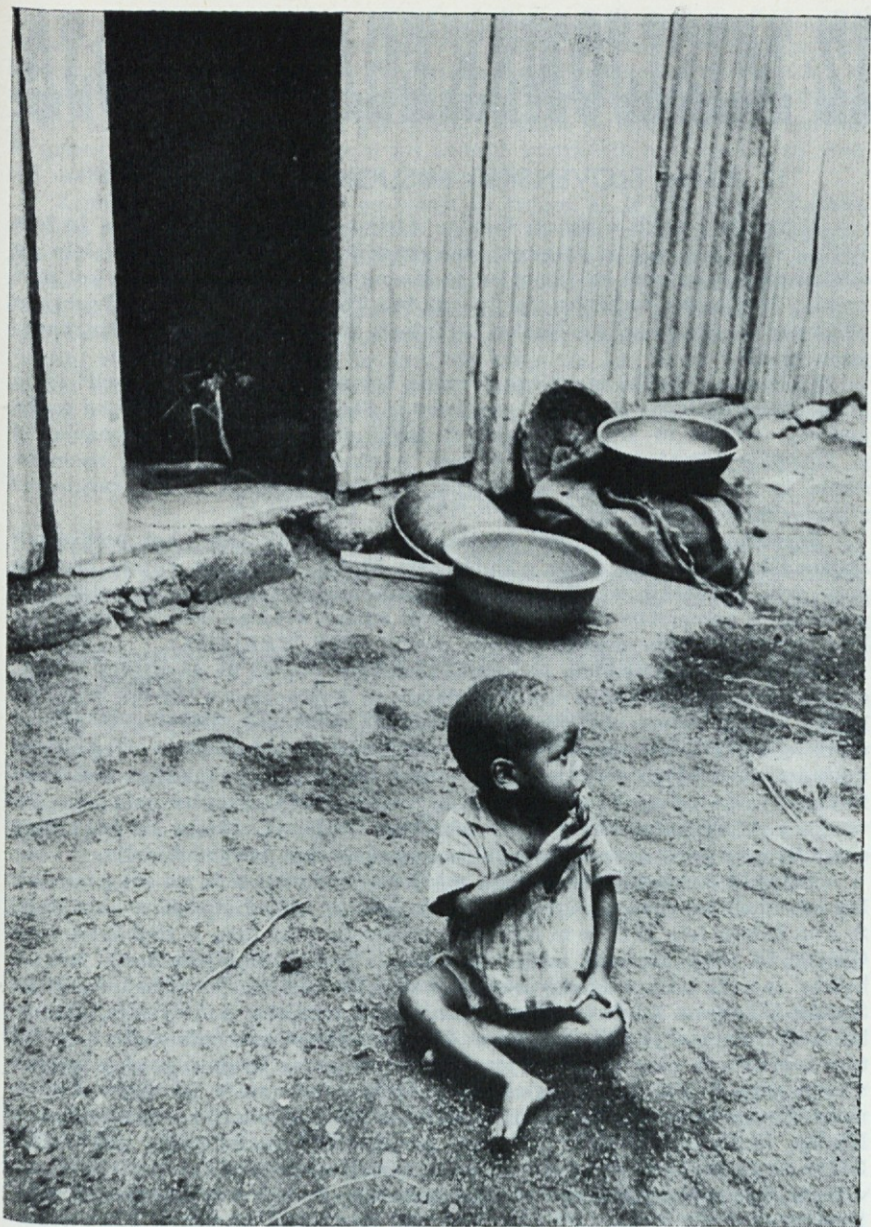
Nato opisuje misijonar prav podrobno, kako so ga bili prebivalci njegove župnije, posebno kristjani, veseli, o čemer pa je nekaj poročal tudi za Katoliške misijone in bremo v njegovem spisu v prednjem delu številke. Potem pa poroča še druge za nas zanimive stvari:

„Zgleda, da bomo dobili nekaj cementa za dvorano, a treba ga bo iti iskat 400 km daleč. Prav danes bo šel naš laičnimi misijonar ponj. Bo precej drag, a če hočemo končati z zidanjem dvorane, moramo ugrizniti v to kislo jabolko.

Sem zdaj sam, zato imam toliko več dela. Poleg tega v naši vasi od novega leta naprej ljudje zelo umirajo; vsak dan eden, včasih pa kar po štirje. Vročina je bila letos silno huda. Decembra in januarja ni bilo nič dežja, pa bi moral biti v tem času dež vsak dan. Dež, če pada, le malo osveži. Poleg hude vročine so še problemi s prehrano. Zaradi pomanjkanja se bodo boleznii še pomnožile. Pa še zdravil ni.“

Iz naslednjega pisma:

„Dvorano kar naprej zidamo, ker smo dobili cementa 10 ton iz Fiaranantsoe. Do Manakare je bil poslan po vlaku, od tam smo ga pa morali zvoziti s kamijoni. Naši kristjani so se spet z veseljem lotili sodelovanja. Vsak dan pride kakih deset prostovoljcev na delo pri dvorani, tako ne bo veliko stroškov s plačili za delo. Kristjani bodo na ta način čutili, da je dvorana njihova in jo bodo raje uporabljali. Žal, gre delo počasi naprej radi številnih mrtvecev, saj vsaka smrt paralizira za kaj drugega veliko sorodnikov, prijateljev in znancev. Tudi so naši ljudje podhranjeni in zato nimajo dosti moči. Torej, cement smo dobili, železje sem že preje vsenabavil, tudi ostrešje je že kupljeno, tako bo šla stvar naprej.“

Revček . . .

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

“IZ PISEM SLOVENSКИH MISIJONARJEV V AFRIKI”

Nismo še omenili v našem listu te misijonske knjige, ki je izšla že leta 1977 v Ljubljani, pa jo je moral naš urednik prvič dobiti v roke šele na obiskovanju slovenskih misijonarjev na Madagaskarju. Izdana je bila kot prvi zvezek Misijonske knjižnice ter v založbi Teološke fakultete v Ljubljani (Seminar za misijologijo). Naslov te knjige, ki ima 112 strani, je kot navajamo zgoraj.

Knjiga je nekoliko manjšega formata kot naši „Katoliški misijoni“ in jo krasí risana naslovna stran, ki kaže, kako iz Slovenije izhajajo žarki na razna področja Afrike in Madagaskarja; ti žarki pomenijo naše misijonarje, ki iz Slovenije prinašajo luč vere v Črno Afriko. V spodnjem kotu naslovne strani je fotografija enega izmed njih, o. Jožeta Kokalja S.J., v razgovoru z nasmejanimi črnimi fantiči.

Spremno besedo je knjigi napisal škof Stanislav Lenič kot predsednik Duhovniške misijonske zveze v ljubljanski škofiji. Čeprav je knjiga prav za prav delo slovenskih afriških in malgaških misijonarjev, saj objavlja njih poročila, je pomembno delo opravil, ko je mnogo svojega dodal, poročila izbral, vezno besedilo napisal in vse uredil JOŽE RAKOVEC.

Za spremnim besedilom se vrstita sestavka: Pogled na zemljevid Afrike, s pregledno sliko politične ureditve dežele in Krščanstvo v Afriki. Nato pa knjiga navaja pisma misijonarjev po deželah, v katerih delujejo, in povsod uvede o vsaki nekaj zgodovinskih in zemljepisnih podatkov pa o zgodovini krščanstva ter njega sedanje stanje v njej. Tu in tam je v knjigi tudi kaka fotografija (v celem komaj devet), ki včasih kažejo skupine misijonarjev, včasih pa tudi katerokoli podobo afriškega življenja. Škoda, da ni knjiga objavila vsaj portret vsakega misijonarja, katerega pismo objavlja.

Kajpada poznavalec slovenskih misijonarjev naleti tudi na kake napake. Da omenimo le nekatere glede misijonarjev in njih življenja v misijonih. S. Ana Zidarič leta 1977 že ni bila več v misijonih, prav tako je tudi o. Lovrenc Ošnjak že preje zapustil misijonsko polje. Tudi s. Danijela Šeme je radi bolezní morala oditi z Madagaskarja, kar velja tudi za Silva Česnika in za Stanka Cikaneka. O. Lovro Tomažin ni šel v misijone iz Slovenije, kjer je bil sicer rojen, a je kot delavec v Argentini stopil na duhovniško pot, bil tam posvečen in nato vstopil k jezuitom, ki so ga na njegovo prošnjo poslali v misijone, najprej radi angleščine v Indijo, nato pa v Zambijo. Knjiga razen Barice Rous niti ne omenja petih laičnih misijonarjev: Prof. Kristine Mlakar, ki že leta poučuje v Lusaki na gimnaziji matematiko, gradbenika Lovra Štanteja, ki je dve leti svojih strokovnih sposobnosti posvetil misijonu v Ihosyju in v Vangaindrano na Madagaskarju, in treh misijonarjev iz misijonskega zavoda v Argentini, katerih vsak je daroval tri leta v pomoč malgaškim misijonarjem: Janko Glinšek, Tone Jemec in Fredi Žitnik, vsi iz

Slovenske vasi pri Buenos Airesu. Knjiga tudi samo omenja Petra Opeka CM, ki je že kot bogoslovec dve leti deloval v Vangaindrano in je zdaj že peto leto stalno tam, prav tako le mimogrede omenja Radota Sušnika CM, ki tudi že peto leto deluje na istem misijonu. Tudi s. Ksaverija Lesjak O.S.U. je bila ob izdaji knjige že med pokojnimi. Očividno je bila knjiga sestavljena že precej preje, preden je izšla, a pri zadnjih popravkih niso vpoštevali vseh teh osebnih sprememb, ki so med tem nastale.

Kljub pomanjkljivostim je pa izdaja te knjige, ki je bila gotovo tiskana v veliki nakladi, nemajhnega pomena. Iz nje se naši rojaki doma razgledujejo po življenju in delu naših misijonarjev, to pot afriških, kakor so nekdanje ljubezni prebirali pisma njih prednikov, ko so jih objavljali pred vojno doma izhajajoči „Katoliški misijoni“. Ko naši dobri ljudje prebirajo to knjigo. takorekoč zažive z našimi misijonarji in jih nekako sprejmejo v svoj življenjski ritem, molijo z njimi in darujejo zanje. In kar je najvažnejše: Ta ali oni mladi človek bo ob branju pisem naših misijonarjev morda rekel in sklenil s sv. Avguštinom: Če so mogli ti in te, zakaj ne bi zmoget tudi jaz— in se bo oklenil misijonskega poklica.

L.L. C.M.

KOROŠKI "MISIJONSKI LIST"

Vsaj naslove posameznih sestavkov v tem lepem misijonskem listu, ki ga štirikrat ali večkrat na leto kot prilogo verskega tednika „Nedelje“ izdaja Slovenski dušnopastirski urad v Celovcu in ga urejuje Jože Kopeinig naj navedemo!

Pred nami so tri številke tega lista, dve še iz leta 1980, ena pa že iz začetka tega leta.

Številka, izdana 27. julija 1980, objavlja sledeče:

Na vrhu naslovne strani je vablivo sporočilo: Podpiramo 480 misijonskih bogoslovcev; iščemo nadaljnih 20 dobrotnikov. — Pripominjamo, da se je ta list prav za prav začel kot glasilo te velikopotezne akcije koroških rojakov in da je njega vsebina še zdaj v veliki meri posvečena tej akciji, da pa je v vsaki številki vedno več tudi drugega, posebno slovensko misijonskega gradiva, tako da bo počasi ta list postal kar splošen misijonski list, kajpada s posebnim povdarkom na tej koroški akciji za vzdrževanje domačih bogoslovcev v misijonih.

Na isti naslovni strani te številke je velika slika župnika Avguštna Čebulja v družbi z zambijskim jezuitom Pavlom Lunga in ob sliki pod naslovom „Prinesel je luč v temno cerkev“ zapis o tem jezuitu, ko je v Čebulovi fari na velikonočno soboto sodeloval pri vstajenjski liturgiji in se tudi sicer srečaval s farani, zlasti z mladino.

Naslednje tri strani so posvečene misijonarju o. Jožetu Kokalju S.J., ki se je tedaj mudil na počitnicah in bil tudi na Koroškem. Njegov članek „Lesa Pensi - Bog na zemlji“, njegova pesem „V Narodnem parku“, njegov lastnoročni zapis koroškemu prijatelju, velika njegova fotografija in daljši njegov sestavek „Cerkev tretjega sveta“, pa še ena njegova pesem „Misijonarjev svet“ — vse to daje temu Misijonskemu listu posebno visoko raven.

Naslednje 4 strani objavljajo spet vrsto fotografij domačih bogoslov-

cev-vzdrževancev. Zaključuje te strani slika in kopija rokopisa pisma Jožefa Vu Kim Chiuha, menda vietnamskega duhovnika (po fotografiji sodeč), ki pravi: „Star pregovor pravi. Če uživaš sadove, pomisli na kmeta! Toliko veselja, sreče in izkušenj sem v teh enajstih letih prejel med Vami! Kar zastonj prejemaš, naj bi zastonj dajal naprej. To je osnovna misel misijonstva. In to naj bo moja naloga, ko bom misijonaril v Taiwanu. Lepo se Vam za vse zahvaljujem in Vam želim vse dobro!“

Ne poznamo kaj bolj ta izredni primer, a se nam zdi, da je bil ta vietnamski duhovnik tistih 11 let kot begunec na Koroškem, se naučil slovensko govoriti in pisati, a zdaj odhaja, ne v svoj Vietnam, ki je zanj verjetno zaprt, ampak na Taiwan med Kitajce misijonarit. . .

Na naslednjih dveh straneh je ponatis iz KM: „Mati Terezija me je rešila“ iz popisovanja doživetij obiskovalca slovenskih misijonarjev v Aziji; zraven so tudi citati Matere Terezije iz vzpodbud slovenskim vernikom, ko je bila v Ljubljani.

Predzadnja stran tega 24 strani, v dveh barvah tiskanega lista prinaša sliko Male Cvetke in sestavek, ki razloži, zakaj je to svetnico papež Pij XI, proglasil ob sv. Frančišku Ksaveriju za nebeško zavetnico vsega misijonskega dela.

Zadnja stran pa poroča o zelo zanimivem delu MIVE (avstrijska misijonska delavna skupnost za nabavo motornih vozil, ki jo je bil ustanovil „leteči pater“ Pavel Schulte že pred pol stoletja ali več), zlasti kako je ta ustanova s pomočjo gesla, naj vozniki darujejo od vsakega srečno prevoženega kilometra vsaj en groš za vozila v misijonih, zbrala lani toliko grošev (groš je stotinka avstrijskega šilinga), da je mogla oddati misijonom 282 motornih vozil.

Zelo zanimiva, pestra in bogata številka!

Naslednja številka „Misijonskega lista“ je izšla za Misijonsko nedeljo, 19. oktobra 1980.

Zraven naslova stoji zapisano: Dvojni jubilej — 25 let naše misijonske akcije, 500 misijonskih bogoslovcev. Spodaj je slika in pismo celovškega škofa Jožefa Köstnerja, ki čestita k temu jubileju slovenskim vernikom.

Naslednja stran prinaša kratke misijonske vesti in sliko ter poročilo o misijonarju o. Vladimiru Kosu S.J., ter njegovo pesem Koroški.

Tretja stran objavlja sestavek o 771 avstrijskih misijonarjih, kar je zelo veliko število za razmeroma malo Avstrijo, ki se pa v naših očeh zmanjša, ko beremo: „Na velikanski ameriški celinii živi 258 avstrijskih misijonarjev.“ Kajpada, to niso misijonarji v našem pomenu besede, ampak le v težjih razmerah delujoči apostoli. Na „ameriški celinii“ na primer tudi deluje kakih 300 slovenskih duhovnikov in redovnic, pa jih ne štejemo med misijonarje. . .

Stran 4 objavlja sestavek „Zambijci, naši učitelji“, ki ga je o. Jože Kokalj S.J. objavil v svoji knjigi „Olz sončne Zambije II.“

Peta stran nas preseneti s sestavkom o Jožeta Cukale S.J. iz Kalkute o Materi Tereziji in z njegovo pesmijo: Verzi z božje poti.

Naslednje 4 strani so spet posvečene domačim bogoslovcem, ki objavljajo njih pisma dobrotnikom in tudi njihove fotografije. Preseneča eden od

naslov, ki pravi: „Selani (koroška župnija) podpirajo 58 misijskih bogoslovcev.“ Deseta stran poroča o koroškem diakonu Pepetu Marketzu, ki piše iz Južne Amerike, kjer bo na župniji Salitre v Ekvatorju eno leto deloval. O tej fari sam pravi: „Fara je precej velika, saj živi tukaj 25 do 30.000 ljudi, ki so skoraj vsi kristjani.“ Naša pripomba: Kjer so skoraj vsi kristjani, ni misijski delokrog. Spet povdarjamo, da Južne Amerike na splošno ni šteti med misijske dežele (razen v nekaterih področjih); to je večinsko katoliška dežela, kjer pa je dušnopastirstvo le zelo malo razvito in mu je treba prihajati na pomoč v osebju in s sredstvi, a to še ni misijska pomoč, ki je le tam, kjer gre za večinsko nekrščanske dežele ali kjer domačih duhovnikov skoraj še ni; v Južni Ameriki pa so v večini.

Predzadnja stran je spet o. Kokalja stran: Ponatiskuje se sestavek iz njegove nove knjige. „Kako je prišla smrt na svet“ in slika naslovne strani knjige „Iz sončne Zambije II.“ z mogočnimi Viktorijinimi slapovi.

Zadnja stran prinaša v besedi in sliki zelo učinkovit poziv za Misijonsko nedeljo „Besede hočejo živeti“.

Številka za Gospodovo razglašenje, 6. I. 1981.

Prva stran z veliko glavo zamorskega fanta je posvečena „Aktiji Treh Kraljev“, ko avstrijska, tudi slovenska koroška mladina hodi od hiše do hiše v obleki in z zvezdo Treh Kraljev, prepevajoč in proseč za misijone. Iz te akcije dobijo tudi slovenski misijonarji potom sklada KM prav lepo pomoč.

Naslednja stran objavlja dve lepi pismi malgaškega misijonarja Radota Sušnika CM in sliko velike skupine tamkajšnjih slovenskih misijonarjev izpred dveh let.

Tretja stran kaže katehista pri pouku krščanskega nauka in zraven razlago o važnosti ustanove katehistov po misijonih.

„Ali je Japonska še misijska dežela?“ vprašuje na naslednji strani o. Vladimir Kos in nam odgovarja v svojem članku, da kajpada je, saj je med 114 milijoni prebivalcev komaj 400.000 katoličanov, pa da je za pokristjanjenje te močne industrijske dežele treba pred vsem moliti.

V tej številki je samo ena stran posvečena domačim bogoslovcem-vzdrževancem. Vse drugo so sestavki splošno misijske vsebine.

„Ali ne bi hotel tvegati svoje življenje?“, o. Kokalja sestavek iz knjige „Iz sončne Zambije“ o ugandskih mučencih, vesti iz misijskega sveta, vse to opremljeno z lepimi slikami — to so sestavki na nadaljnjih straneh.

Vsi ti „Misijonski listi“ so vsebinsko in tehnično zelo živahno urejevani in so koroški Slovenci s tem svojim listom gotovo zelo zadovoljni.

MISIJONAR RADO SUŠNIK CM NA DOPUSTU

Ko je bil župnik vangaindranskega misijona Peter Opeka CM po počitnicah na potu nazaj na svoj delokrog, se je v Tananarive srečal z Radotom Sušnikom CM, svojim sodelavcem na misijonu, kateri se je pa šele podajal na oddih, potem ko je nekaj mesecev v odsotnosti Petra Opeka sam oskrboval ne le svoje 4 podružnice misijona, ampak celotno župnijo Vangaindrano.

Rado Sušnik je preko Južne Afrike koncem leta 1980 priletel v Argentino. Na letališču so ga pričakali številni domači z očetom in mamo na čelu.

Kajpada se je naselil pri starših v Slovenski vasi, kjer je ostal dobre tri mesece, si v tem času privoščil oddih v Barilochah in Miramaru, zraven pa uporabil priliko, da je tam govoril in kazal skioptične slike o svojem malgaškem delokrogu. Slovenska vas, letovišče Sloge, Ramos Mejia in San Martín so bili poleg drugih tudi deležni tega njegovega temeljitega prikaza življenja Cerkve na Madagaskarju, zlasti na južnem delu otoka, kjer deluje on in drugih dober ducat slovenskih misijonarjev in misijonark. Misijonar je tudi zelo rad sodeloval tudi pri dušnem pastirstvu v Slovenski vasi.

Tudi med argentinskim življenjem je imel priliko na več krajih predavati in kazati slike o svojem misijonu, tako pri Sv. Jožefu v Pompeu v Lanusu, v San Lorenzo in v Rosario, kjer povsod delujejo šolske sestre, kajti ena izmed njih je rodna sestra misijonarjeva. Pa tudi marsikje drugje, kjer je hodil med Argentinci, je govoril o misijonih na Madagaskarju.

Zadnjo nedeljo zvečer so mu v Slovenski vasi pripravili prisrčno slovo pri polni dvorani. Obiskovalec slovenskih misijonarjev, ki je bil tri tedne pred vsem njegov gost v Vangaindranu, na sedežu slovenskega misijona in ga je bil misijonar Rado na mnoge misijone spremljal ter tudi potem nazaj v Tananarive skoraj 1.000 km daleč, je kazal malo manj kot enourni zvočni film o tedanjem svojem obiskovanju malgaških slovenskih misijonarjev. Tako so vaščani na tem filmu skoraj ves čas gledali svojega ožjega rojaka v njegovem ambientu, sredi njegovih ljudi. Po predvajanju filma se je predsednik Društva Slovenska vas Ignacij Glinšek zahvalil za njegovo blagodejno prisotnost v Slovenski vasi in mu v imenu vseh želel ne le srečno pot naprej in potem povratek na Madagaskar, ampak tudi obilo blagoslova pri njegovem delu ter ga zagotovil molitvene in gmotne pomoči vaščanov tudi v bodoče. Za obojno pomoč se je potem misijonar v svojih poslovnih besedah zahvalil in razložil, kako so misijonarji pri svojem delu obojega potrebni.

Naslednji torek zvečer so misijonarja Radota Sušnika spremili na letališče številni sorodniki in vaščani ter tudi domači njegovega sodelavca na Madagaskarju Petra Opeka in se s pesmijo in klicem na svidenje poslovili od njega. Na slovo je pohitel tudi urednik našega lista.

Misijonar je iz Argentine odletel v Evropo, da tam najprej na Koroškem in Primorskem obiše misijonske prijatelje, nakar gre za nekaj časa obiskat Slovenijo in svoje sorodnike in sobrate tamkaj, potem se pa preko Pariza vrne nazaj na Madagaskar, kjer ga Peter Opeka pač željno pričakuje. Oba misijonarja v središču slovenskega misijona, ki sta si drug za drugim odpočila v „starem kraju“, se bosta zdaj pač še bolj vneto vrgla z novimi močmi na delo za osvobojenje dragih Malgašev v lepše življenje s Kristusom!

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD KM ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE:

Kanada: Prof. Bibijana Čujec, 100 kan. dolarjev; Jožef Kmetič, 300 USA dolarjev in 300 kanadskih.

Francija: N. N., Tucquegnieux, 1.000 frankov za revne v misijonih; ista, 200 fr.

Venezuela (po Cirilu Bartolu, v bolivarjih): Namesto cvetja na grob Ivana Šega: Rušič Minka, 100; Sodja Maks, 100; Brundula Tončka, 100;

Društvo sv. Cirila in Metoda, 100; Boštjančič Anton, 50; družina Voglar, 20; Bartol Ciril, 20.

ZA POSAMEZNE:

Za o. Jožeta Cukala SJ, Bengalija: Dr. Vlado Pezdirc, 150.000 pesov.

ZA MISIJONE

Venezuela (po Cirilu Bartolu, v boliv.): Šega Rozalija, 100; Jakoš Anton, 100. — USA. Gerjol, 10 dol.

Argentina (v pesih): Zbirka Vere Perklič, 12.500; po Veri Perklič, ga. Angela, 100.000; družina dr. Brumna v spomin pokojne mame, 50.000; družina dr. Eiletza v spomin pokojnega očeta Leopolda, 100 dolarjev; za begunce g. Majcena v Aziji, duh. Stanko Skvarča, 160.000.

Francija: Za begunce g. Andreja Majcena v Aziji, ga. Martin, 100 frankov.

TISKOVNI SKLAD KM:

Duh. Jože Jamnik, Trst, 60.000 Lir; Sodja Maks, 15 boliv.; družina Jakoš, 15 boliv.; Ilija Lovrenc, 15 boliv.; Ciril Bartol, 30 boliv.; vsi ti iz Venezuele; dr. Jože Dobovšek st., 100.000 pesov; Fani Jamšek, 100.000 pesov; N. N., Slovenska vas, 20 dolarjev; duh. dr. Milan Kopušar, 100 dolarjev.

VZDRŽEVALNINA MISIJONKEGA BOGOSLOVCA

Pa Marijini družbi na Via Risorta v Trstu, N. N., 900.000 Lir.

ZA MISIJONSKI ZAVOD

Mrs. Frances Ošaben, ZDA, 12 dolarjev; Ivan Preželj, Toronto, 100 dol.

ZA GNIDOVČEVO BEATIFIKACIJO: Rado Sušnik CM, Madagaskar, \$ 50.000.

VSEM ZA VSE BOG POVRNI!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1981 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah. Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več!

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada M1N 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Mannig Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: rev. Ivan Jan C.M. 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; Za Winnipeg in okolico: rev. Ivan Plazar C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Vikringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Misijonar Gajšek Rok CM (levo) med svojimi na Madagaskarju

Registro de Prop. Int. No. 68166
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612